

Raport z realizacji
„Programu Ochrony Środowiska dla
Miasta Olsztyna do 2024 r.
z uwzględnieniem perspektywy
do roku 2030”
za okres 2023-2024 r.

Opracował zespół w składzie:

Kierownik projektu: dr inż. Michał Baciak.....
mgr inż. Katarzyna Dutkowska
mgr inż. Julietta Jurkiewicz

Olsztyn, kwiecień 2026 r.

Spis treści

WYKAZ SKRÓTÓW UŻYTYCH W RAPORCIE.....	3
I. WSTĘP I PODSTAWA PRAWNA.....	4
I.1. CEL I ZAKRES OPRACOWANIA.....	4
I.2. METODYKA PRACY I MATERIAŁY WYKORZYSTANE DO OPRACOWANIA	5
II. OMÓWIENIE ZAŁOŻEŃ OCHRONY ŚRODOWISKA ZAWARTYCH W „PROGRAMIE OCHRONY ŚRODOWISKA DLA MIASTA OLSZTYNA DO 2024 R. Z UWZGLĘDNIENIEM PERSPEKTYWY DO ROKU 2030” ZE SZCZEGÓLNYM WSKAZANIEM NA OKRES 2023-2024.	7
III. STOPIEŃ REALIZACJI CELÓW I ZADAŃ WŁASNYCH WYZNACZONYCH W „PROGRAMIE OCHRONY ŚRODOWISKA DLA MIASTA OLSZTYNA DO 2024 R. Z UWZGLĘDNIENIEM PERSPEKTYWY DO ROKU 2030”	9
III.1. OBSZAR INTERWENCJI: OCHRONA KLIMATU I JAKOŚCI POWIETRZA	10
III.2. OBSZAR INTERWENCJI: ZAGROŻENIA HAŁASEM	35
III.3. OBSZAR INTERWENCJI: POLA ELEKTROMAGNETYCZNE	47
III.4. OBSZAR INTERWENCJI: GOSPODAROWANIE WODAMI	49
III.5. OBSZAR INTERWENCJI: GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA	72
III.6. OBSZAR INTERWENCJI: ZASOBY GEOLOGICZNE	81
III.7. OBSZAR INTERWENCJI: GLEBY.....	83
III.8. OBSZAR INTERWENCJI: GOSPODARKA ODPADAMI I ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU ODPADÓW	90
III.9. OBSZAR INTERWENCJI: ZASOBY PRZYRODNICZE.....	98
III.10. OBSZAR INTERWENCJI: ZAGROŻENIA POWAŻNYMI AWARIAMI	117
IV. OCENA REALIZACJI PROGRAMU	120
V. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM	127
SPIS TABEL.....	128
SPIS RYSUNKÓW	128

WYKAZ SKRÓTÓW UŻYTYCH W RAPORCIE

APGN – Aktualizacja Planu Gospodarki Niskoemisyjnej
aPGW – Aktualizacja Planu Gospodarowania Wodami
IIaPGW – II Aktualizacja Planu Gospodarowania Wodami
BDL GUS – Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego
GIOŚ – Główny Inspektorat Ochrony Środowiska
GUS – Główny Urząd Statystyczny
ITPO – Instalacja Termicznego Przekształcania Odpadów
JCW – jednolita część wód
JCWP – jednolita część wód powierzchniowych
JCWPd – jednolita część wód podziemnych
KMP – Komenda Miejska Policji
MOF – Miejski Obszar Funkcjonalny
MPEC Sp. z o. o. – Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o. o. w Olsztynie
MPK – Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne Sp. z o. o. w Olsztynie
MPZP – miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego
MSC – Miejska Sieć Ciepłownicza
OSP – Ochotnicza Straż Pożarna
OZE – odnawialne źródła energii
PEM – pola elektromagnetyczne
PGN – Plan Gospodarki Niskoemisyjnej
PGW Wody Polskie – Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie
PIG-PIB – Państwowy Instytut Geologiczny – Państwowy Instytut Badawczy
PMŚ – Państwowy Monitoring Środowiska
PONE – Program Ograniczania Niskiej Emisji
POŚ – Program Ochrony Środowiska dla Miasta Olsztyna do 2024 r. z uwzględnieniem perspektywy do roku 2030
PSP – Państwowa Straż Pożarna
PSZOK – Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych
RWMS – Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska
PWIK – Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o. o. w Olsztynie
SEAP (*ang. Sustainable Energy Action Plan*) – Plan Działań Na Rzecz Zrównoważonej Energii
SM – Straż Miejska w Olsztynie
SUiKZP – Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego
UM – Urząd Miasta Olsztyna
UPUL – Uproszczony Plan Urządzania Lasu
WIOŚ – Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska
W-MODR – Warmińsko-Mazurski Ośrodek Doradztwa Rolniczego
ZDZiT – Zarząd Dróg, Zieleni i Transportu
ZGOK – Zakład Gospodarki Odpadami Komunalnymi
ZDR – Zakład o dużym ryzyku wystąpienia awarii przemysłowej

I. WSTĘP I PODSTAWA PRAWNA

W celu realizacji polityki ochrony środowiska państwa, Miasto Olsztyn było zobligowane do sporządzenia Programu Ochrony Środowiska (POŚ) zgodnie z art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity: Dz. U. z 2025 r., poz. 647 z późn. zm.). Wykonując ustawowy obowiązek, Miasto Olsztyn przygotowało dokument pt. „Program Ochrony Środowiska dla Miasta Olsztyna do 2024 r. z uwzględnieniem perspektywy do roku 2030”, który został przyjęty Uchwałą Nr XXXIII/558/21 Rady Miasta Olsztyna z dnia 28 kwietnia 2021 r.

Zgodnie z art. 18 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity: Dz. U. z 2025 r., poz. 647 z późn. zm.) organ wykonawczy województwa, powiatu i gminy sporządza co 2 lata raporty z wykonania programów, które przedstawia się odpowiednio sejmikowi województwa, radzie powiatu lub radzie gminy.

Program Ochrony Środowiska służy realizacji polityki ekologicznej państwa na szczeblu lokalnym. Przyjęte w programie cele oraz zadania mają służyć realizacji obowiązujących wymogów ustawowych w dziedzinie ochrony środowiska, zasad wynikających z programów rządowych, zasad zrównoważonego rozwoju Polski, a także innych dokumentów strategicznych obowiązujących w Mieście Olsztynie.

I.1. CEL I ZAKRES OPRACOWANIA

Niniejszy dokument jest drugim dokumentem przedstawiającym i podsumowującym działania określone w „Programie Ochrony Środowiska dla Miasta Olsztyna do 2024 r. z uwzględnieniem perspektywy do roku 2030” wraz z efektami tych działań. Przedmiotowy dokument dotyczy okresu 2023-2024.

Ustawa Prawo ochrony środowiska nie określa wymagań dotyczących formy i struktury „Raportu z realizacji...”. Struktura niniejszego dokumentu nawiązuje do uchwalonego Programu Ochrony Środowiska. Stopień realizacji zadań został przedstawiony odrębnie dla każdego z obszarów interwencji określonych w „Programie Ochrony Środowiska dla Miasta Olsztyna do 2024 r. z uwzględnieniem perspektywy do roku 2030”. Zachowano formę tabelaryczną, która umożliwia pełne i klarowne zobrazowanie stopnia zrealizowania celów i zadań przewidzianych w POŚ.

Raport dotyczący okresu 2023-2024 zawiera ocenę wykonania poszczególnych zadań. W każdym z obszarów interwencji dokonano oceny zadań własnych Miasta Olsztyna, które zostały określone w załączniku nr 2 Programu. Dokonano także weryfikacji zrealizowanych celów i zadań, opartej na wskaźnikach opisujących stan środowiska, zawartych w załączniku nr 1 Programu.

Celem realizacji POŚ jest poprawa stanu środowiska poprzez realizację założonych celów i zadań oraz wdrażanie efektywnego zarządzania środowiskiem w Mieście Olsztynie.

I.2. METODYKA PRACY I MATERIAŁY WYKORZYSTANE DO OPRACOWANIA

Podstawę opracowania „Raportu z realizacji...” stanowiły informacje pozyskane z jednostek realizujących poszczególne zadania. Były to zarówno jednostki miejskie, jak i zewnętrzne.

Informacji na temat stanu realizacji zadań zawartych w POŚ udzielały następujące organy i jednostki:

- Urząd Miasta Olsztyna: Wydział Środowiska, Wydział Inwestycji Miejskich, Wydział Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego, Wydział Geodezji i Gospodarki Nieruchomościami, Wydział Promocji i Informacji Wydział Urbanistyki i Architektury,
- Zarząd Dróg, Zieleni i Transportu w Olsztynie, w tym Wydział Lasu Miejskiego,
- Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne Sp. z o.o. w Olsztynie,
- Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. w Olsztynie,
- Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Olsztynie,
- Dobra Energia dla Olsztyna Sp. z o.o.,
- Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Olsztynie,
- Główny Inspektorat Ochrony Środowiska,
- Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Olsztynie,
- Warmińsko-Mazurski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Olsztynie,
- Straż Miejska w Olsztynie.

Wykorzystano również informacje dostępne w następujących dokumentach:

- Aktualizacja Planu Gospodarowania Wodami na obszarze dorzecza Pregoly (2016),
- II Aktualizacja Planu Gospodarowania Wodami na obszarze dorzecza Pregoly (2022),
- Aktualizacja Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Miasta Olsztyna, 2021 r.,
- Aktualizacji „Założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe Miasta Olsztyna”, 2021 r.,
- Aktualizacja „Programu Ograniczania Niskiej Emisji dla Miasta Olsztyna”, 2019 r.,
- Program ochrony środowiska przed hałasem dla Miasta Olsztyna, 2018 r.,
- Strategiczna mapa hałasu Olsztyna, 2022 r.,
- Plan Zrównoważonej Mobilności dla Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Olsztyna 2030+,
- Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest na terenie Gminy Olsztyn na lata 2009 – 2032,
- Raport o stanie miasta Olsztyn 2023,
- Raport o stanie miasta Olsztyn 2024,
- Aktualizacja „Założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe Miasta Olsztyna” (projekt), Olsztyn 2024.

Dodatkowo wykorzystano informacje dostępne w publicznych sprawozdaniach m.in.:

- Sprawozdanie Zarządu z działalności PWiK Sp. z o.o. w Olsztynie za 2023 r.,
- Sprawozdanie Zarządu z działalności PWiK Sp. z o.o. w Olsztynie za 2024 r.,
- Roczna ocena jakości powietrza w województwie warmińsko-mazurskim za lata 2023 i 2024.

Ponadto przy opracowywaniu Raportu posłużono się danymi statystycznymi oraz danymi z państwowego monitoringu ochrony środowiska:

- Portal sprawozdawczy GUS (<https://stat.gov.pl/>),
- Wyniki pomiarów monitoringowych PEM za rok 2023,
- Ocena poziomu pól elektromagnetycznych w środowisku w roku 2023,
- Ocena poziomu pól elektromagnetycznych w środowisku w roku 2024,
- Ocena stanu akustycznego środowiska na terenie województwa warmińsko-mazurskiego w roku 2023,
- Ocena stanu akustycznego środowiska na terenie województwa warmińsko-mazurskiego w roku 2024,
- Ocena stanu jednolitych części wód rzek i zbiorników zaporowych w latach 2019-2024 na podstawie monitoringu,
- Ocena stanu jednolitych części wód jezior w latach 2019-2024 na podstawie monitoringu,
- Klasyfikacja wskaźników i grup wskaźników w jednolitych częściach wód powierzchniowych rzek i zbiorników zaporowych za rok 2023,
- Klasyfikacja wskaźników i grup wskaźników w jednolitych częściach wód powierzchniowych jezior za rok 2023.

Wykorzystano także informacje dostępne w Biuletynie Informacji Publicznej Miasta Olsztyna (bip.olsztyn.eu) na stronie internetowej Miasta Olsztyna (www.olsztyn.eu).

II. OMÓWIENIE ZAŁOŻEŃ OCHRONY ŚRODOWISKA ZAWARTYCH W „PROGRAMIE OCHRONY ŚRODOWISKA DLA MIASTA OLSZTYNA DO 2024 R. Z UWZGLĘDNIENIEM PERSPEKTYWY DO ROKU 2030” ZE SZCZEGÓLNYM WSKAZANIEM NA OKRES 2023-2024.

„Program Ochrony Środowiska dla Miasta Olsztyna do 2024 r. z uwzględnieniem perspektywy do roku 2030” opiera się na zasadzie zrównoważonego rozwoju, której celem jest umożliwienie lepszego zagospodarowania obecnego potencjału Olsztyna, opartego o zasoby środowiska, surowce naturalne, obiekty, sprzęt, jak również ludzi oraz stan wiedzy.

Na podstawie kompleksowej oceny stanu środowiska przyrodniczego Miasta Olsztyna, oceny źródeł jego przekształceń, w POŚ przedstawiono propozycję działań programowych umożliwiających spełnienie zasady zrównoważonego rozwoju poprzez koordynację działań w sferze gospodarczej, społecznej i środowiskowej. Takie podejście daje możliwość planowania rozwoju Miasta Olsztyna z uwzględnieniem oraz pełnym poszanowaniem środowiska lokalnego w perspektywie kilkunastu lat.

Określone cele i proponowane w ramach ich realizacji działania, zgodnie z POŚ pozwolić mają na zrównoważony rozwój Miasta Olsztyna m.in. poprzez stworzenie warunków dla takich zachowań społeczności miejskiej, które polegać będą w pierwszej kolejności na niepogarszaniu stanu środowiska przyrodniczego, a następnie jego poprawie.

Zgodnie z POŚ realizacja wytyczonych celów w Programie powinna spowodować zrównoważony rozwój gospodarczy, polepszenie warunków życia mieszkańców przy zachowaniu walorów środowiska naturalnego.

W „Programie Ochrony Środowiska dla Miasta Olsztyna do 2024 r. z uwzględnieniem perspektywy do roku 2030” zostało wyznaczonych 10 obszarów interwencji, dla których zdefiniowano 12 celów, 32 kierunki interwencji i 97 zadań.

Główne cele POŚ to:

1. Obszar interwencji: Ochrona klimatu i jakości powietrza

Cel: Poprawa jakości powietrza przy zapewnieniu bezpieczeństwa energetycznego w kontekście zmian klimatu

2. Obszar interwencji: Zagrożenia hałasem

Cel: Poprawa klimatu akustycznego Miasta poprzez obniżenie hałasu do poziomu obowiązujących standardów

3. Obszar interwencji: Pola elektromagnetyczne (PEM)

Cel: Ochrona przed polami elektromagnetycznymi

4. Obszar interwencji: Gospodarowanie wodami

Cel: Osiągnięcie celów środowiskowych dla jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP) rzecznych, jeziornych i jednolitych części wód podziemnych (JCWPd)

Cel: Ochrona przed niedoborami wody i powodzią poprzez zwiększenie zasobów dyspozycyjnych wodnych i zmniejszenie ryzyka powodziowego

5. Obszar interwencji: Gospodarka wodno-ściekowa

Cel: Prowadzenie racjonalnej gospodarki wodno-ściekowej

6. Obszar interwencji: Zasoby geologiczne

Cel: Racjonalne gospodarowanie zasobami geologicznymi

7. Obszar interwencji: Gleby

Cel: Ochrona gleb przed negatywnym oddziaływaniem antropogenicznym, erozją oraz niekorzystnymi zmianami klimatu

8. Obszar interwencji: Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu Odpadów

Cel: Gospodarowanie odpadami zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami, uwzględniając zrównoważony rozwój Miasta Olsztyna

9. Obszar interwencji: Zasoby przyrodnicze

Cel: Ochrona różnorodności biologicznej oraz krajobrazowej

Cel: Prowadzenie trwale zrównoważonej gospodarki leśnej

10. Obszar interwencji: Zagrożenia poważnymi awariami przemysłowymi

Cel: Ograniczenie ryzyka wystąpienia poważnych awarii oraz minimalizacja ich skutków

W latach 2023-2024 zgodnie z harmonogramem realizacji zadań wymienionych w POŚ zrealizowanych zostało 90 z 97 wszystkich zadań.

III. STOPIEŃ REALIZACJI CELÓW I ZADAŃ WŁASNYCH WYZNACZONYCH W „PROGRAMIE OCHRONY ŚRODOWISKA DLA MIASTA OLSZTYNA DO 2024 R. Z UWZGLĘDNIENIEM PERSPEKTYWY DO ROKU 2030”

Stopień realizacji zadań własnych wyznaczonych w „Programie Ochrony Środowiska dla Miasta Olsztyna do 2024 r. z uwzględnieniem perspektywy do roku 2030” został przedstawiony w formie tabelarycznej, z wyszczególnieniem każdego z obszarów interwencji (rozdziały III.1. – III.10.). Ocenę stopnia realizacji zadań monitorowanych przedstawiono w oparciu o wskaźniki charakteryzujące stan środowiska rekomendowane w przyjętym Programie Ochrony Środowiska.

III.1. OBSZAR INTERWENCJI: OCHRONA KLIMATU I JAKOŚCI POWIETRZA

Tab. 1. Ochrona klimatu i jakości powietrza.

Cel	Kierunki interwencji	Nr zadania	Zadanie	Stopień realizacji zadania w latach 2023-2024
1. Poprawa jakości powietrza przy zapewnieniu bezpieczeństwa energetycznego w kontekście zmian klimatu	2. Zarządzanie jakością powietrza w Mieście Olsztynie	1	Opracowanie, aktualizacja i monitorowanie Programu ograniczania niskiej emisji i Programu Gospodarki Niskoemisyjnej	Uchwałą Nr XXXIII/553/21 Rady Miasta Olsztyna z dnia 28 kwietnia 2021 r. został przyjęty „Plan Gospodarki Niskoemisyjnej dla Miasta Olsztyna” (PGN). PGN wyznacza kierunki rozwoju gospodarki Miasta Olsztyna w zakresie działań inwestycyjnych i nieinwestycyjnych w obszarach: transport publiczny, budownictwo i mieszkalnictwo, gospodarka przestrzenna, energetyka i oświetlenie, gospodarka wodno-ściekowa oraz informacja i edukacja. Plan zawiera inwentaryzację bazową emisji CO₂ z terenu Miasta Olsztyna dla 2010 r. W latach 2023-2024 realizowano działania w zakresie ograniczenia emisji zanieczyszczeń do atmosfery wynikające z PGN. Zgodnie z „Raportami o stanie Miasta Olsztyna 2023 i 2024”, najważniejszymi zadaniami inwestycyjnymi były: • Budowa linii tramwajowej z Os. Pieczewo do Centrum (Gmina Olsztyn); • Modernizacja Hali Widowiskowo-Sportowej Urania (Gmina Olsztyn); • Przebudowa systemu dystrybucji ciepła w Olsztynie – etap II (Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp z o. o. – MPEC Sp. z o.o.); • Budowa instalacji termicznego przekształcania frakcji palnej powstałej w wyniku przetworzenia odpadów komunalnych wraz z infrastrukturą towarzyszącą – nowa elektrociepłownia (MPEC Sp. z o.o., Dobra Energia dla Olsztyna Sp. z o.o.); • Przebudowa systemu dystrybucji ciepła w Olsztynie – etap III i IV (MPEC Sp. z o.o.). Równolegle prowadzono prace nad aktualizacją dokumentu, co umożliwiło bieżący monitoring efektów podejmowanych przedsięwzięć. W roku 2024 prowadzono prace aktualizacyjne, w którym zrealizowano

Cel	Kierunki interwencji	Nr zadania	Zadanie	Stopień realizacji zadania w latach 2023-2024
				zasadniczą część działań analitycznych i redakcyjnych. Jednak analizowany dokument został ostatecznie opracowany w roku 2025, a więc poza okresem, który obejmuje niniejszy raport. Przedmiotem APGN było wprowadzenie modyfikacji do dokumentu oraz jego uzupełnienie o nowe zadania/projekty, których realizacja pozwoli na ograniczenie zużycia energii i/lub redukcję emisji CO₂ oraz innych szkodliwych substancji do powietrza, a także wpłynie na wzrost wykorzystania energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych. W efekcie działań zrealizowanych do końca 2023 roku na terenie Miasta Olsztyna osiągnięto ograniczenie końcowego zużycia energii o ponad 179 GWh/rok. Przełożyło się to na redukcję emisji dwutlenku węgla do atmosfery o około 99 tys. Mg/rok. Wskazane wartości potwierdzają skuteczność prowadzonych działań niskoemisyjnych oraz ich wpływ na poprawę jakości powietrza. W analizowanych latach nie prowadzono aktualizacji ani opracowania nowej wersji Programu ograniczania niskiej emisji (PONE). Obowiązujący program funkcjonował prawidłowo, a jego założenia i przyjęte działania pozostawały adekwatne do potrzeb, co nie wymagało wprowadzania zmian. Zgodnie z przyjętym harmonogramem działań określonym w PONE, w 2017 r. Miasto Olsztyn uruchomiło program dotacji na wymianę źródeł ogrzewania w budynkach mieszkalnych. Program miał na celu redukcję do roku 2023 szkodliwych substancji emitowanych do powietrza atmosferycznego w ilości 6,28 kg B(a)P/rok oraz 52,63 Mg PM10/rok. W okresie 2017-2024 zrealizowano: • modernizację 34 budynków mieszkalnych wielorodzinnych i 23 budynków jednorodzinnych; • likwidację 216 kotłów na paliwo stałe. Dzięki ww. działaniom ograniczono emisję B(a)P o 2,57 kg i pyłu PM10 o 15,13 Mg.
		2	Przygotowanie i realizacja planu na rzecz zrównoważonej energii SEAP	W latach 2023-2024 nie został przygotowany i zrealizowany plan na rzecz zrównoważonej energii SEAP.
		3	Tworzenie mechanizmów kontrolowania źródeł „niskiej emisji”	Straż Miejska w Olsztynie w latach 2023-2024 dokonywała kontroli przestrzegania zakazu spalania odpadów w piecach. Kontrole miały charakter interwencyjny jak i planowany. Strażnicy przeprowadzali interwencję na każdorazowe zgłoszenie, w czasie których kontrolowali komory spalania oraz opał (taki sam przebieg miały planowane kontrole). W analizowanych latach przeprowadzonych zostało 319 kontroli. Dodatkowo w latach 2023-2024 Straż Miejska dokonała 18 kontroli osiedli pod kątem zanieczyszczenia powietrza z wykorzystaniem drona.

Cel	Kierunki interwencji	Nr zadania	Zadanie	Stopień realizacji zadania w latach 2023-2024
		4	Uwzględnianie w dokumentach planistycznych (mpzp, suikzp) zapisów wpływających na ograniczenie emisji zanieczyszczeń	W następujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego (MPZP) przyjętych w latach 2023-2024 zostały zapisane informacje o sposobie zaopatrywania w ciepło (np. połączenie do Miejskiej Sieci Ciepłowniczej - MSC) oraz w energię elektryczną (np. realizacji „Założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe Miasta Olsztyna”): • Uchwała Nr LV/877/23 Rady Miasta Olsztyna z dnia 25 stycznia 2023 r. w sprawie uchwalenia „Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w rejonie przedszkola przy ulicy Radiowej w Olsztynie”, • Uchwała Nr LXI/953/23 Rady Miasta Olsztyna z dnia 5 lipca 2023 r. w sprawie uchwalenia „Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w rejonie przedszkola przy ul. Świtezianki w Olsztynie”, • Uchwała Nr LXI/954/23 Rady Miasta Olsztyna z dnia 5 lipca 2023 r. w sprawie uchwalenia „Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w rejonie przedszkola przy ul. ks. kard. Stefana Wyszyńskiego w Olsztynie”, • Uchwała Nr LXI/955/23 Rady Miasta Olsztyna z dnia 5 lipca 2023 r. w sprawie uchwalenia „Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w rejonie przedszkola przy ul. Ludwika Zamenhofa w Olsztynie”, • Uchwała Nr LXVI/1030/23 Rady Miasta Olsztyna z dnia 29 listopada 2023 r. w sprawie uchwalenia „Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenów sportowych II przy Alei Sybiraków w Olsztynie”, • Uchwała Nr LXVIII/1043/23 Rady Miasta Olsztyna z dnia 18 grudnia 2023 r. w sprawie uchwalenia „Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego otoczenia jeziora Ukiel w Olsztynie – rejon Gutkowo – Południe, część A”, • Uchwała Nr LXIX/1054/24 Rady Miasta Olsztyna z dnia 24 stycznia 2024 r. w sprawie uchwalenia „Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w rejonie przedszkola przy ul. Wiśniowej w Olsztynie”, • Uchwała Nr LXXI/1071/24 Rady Miasta Olsztyna z dnia 27 marca 2024 r. w sprawie uchwalenia „Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego pomiędzy ul. Mariana Bublewicza a drogą serwisową, w pobliżu granicy Gminy Purda”, • Uchwała Nr LXXII/1077/24 Rady Miasta Olsztyna z dnia 19 kwietnia 2024 r. w sprawie uchwalenia „Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego w Olsztynie pomiędzy ulicami: Bartąską, Biskupa Tomasza Wilczyńskiego, Biskupa Tadeusza Płoskiego i granicą Miasta, część B”,

Cel	Kierunki interwencji	Nr zadania	Zadanie	Stopień realizacji zadania w latach 2023-2024
				Uchwała Nr IV/43/24 Rady Miasta Olsztyna z dnia 28 sierpnia 2024 r. w sprawie uchwalenia „Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla działki nr 125-126/7 w Olsztynie przy ul. Wincentego Witosa”.
		5	Edukacja ekologiczna w zakresie jakości powietrza oraz promocja zasad efektywności energetycznej, kształtowanie prawidłowych zachowań dotyczących szkodliwości spalania odpadów w piecach i kotłach indywidualnych oraz promowanie poprawnych zachowań społecznych związanych z dbaniem o jakość powietrza	W latach 2023-2024 Miasto Olsztyn realizowało szereg działań edukacyjnych i informacyjnych dotyczących jakości powietrza, efektywności energetycznej oraz prawidłowych zachowań ograniczających emisję zanieczyszczeń. Obejmowały one m.in. prowadzenie punktu konsultacyjno-informacyjnego „Czyste Powietrze”, udostępnienie dedykowanych programom PONE, „Ciepłe Mieszkanie” i „Czyste Powietrze”, zakładkę informacyjnych w domenie olsztyn.eu oraz organizację spotkań dla mieszkańców w ramach programów „Czyste Powietrze” i „Ciepłe Mieszkanie”. Równolegle prowadzono kampanie edukacyjne, takie jak „BIO – wyrzucaj bez worka” oraz „Sam sobie sterem – wszędzie pieszo lub rowerem”, a także działania prośrodowiskowe realizowane podczas wydarzeń miejskich, w tym Olsztyn Green Festival. Kontynuowano również inicjatywy związane z zazielenianiem przestrzeni miejskich oraz przedsięwzięcia dotyczące ochrony środowiska i retencji wód. W 2024 roku zrealizowano działania o charakterze edukacyjno-informacyjnym w ramach akcji pn. „O powietrze dbamy, bo Olsztyn kochamy”, polegające na przygotowaniu i dystrybucji materiałów promujących właściwe postawy proekologiczne, w tym butelek oraz toreb wielokrotnego użytku, które pełniły funkcję nośników treści edukacyjnych i informacyjnych. Ponadto w 2023 roku w ramach działań edukacyjnych skierowanych do najmłodszych odbiorców przygotowano i rozpowszechniono książeczki edukacyjne i kolorowanki dla dzieci. Dodatkowo, MPEC Sp. z o. o. realizował kampanię „EkoKomfort w Twoim domu! Oszczędzaj ciepło – obniż rachunki – dbaj o środowisko”, promującą zasady efektywnego gospodarowania energią cieplną. W roku 2024 został doposażony projekt „Ekoogrodu”, funkcjonujący przy Zespole Szkół Ogólnokształcących Nr 3 w Olsztynie. Projekt obejmował doposażenie szkolnego patio, jako miejsca odpoczynku, relaksu oraz prowadzenia zajęć dydaktycznych i wychowawczych na świeżym powietrzu. W ramach projektu zakupione zostały cztery lampy solarne, które po zmroku oświetlają przestrzeń szkolnego patio. Ponadto zakupiono stację pogodową z miernikiem wiatru i opadów w celu monitorowania zjawisk pogodowych. Na terenie patio przeprowadzono również zajęcia dla uczniów na temat znaczenia odnawialnych źródeł energii w walce ze zmianami klimatycznymi oraz wpływu pogody na skuteczność pozyskiwania energii ze źródeł odnawialnych. W Szkole Podstawowej nr 3 im. Kawalerów Orderu Uśmiechu w Olsztynie w roku 2024 zrealizowano projekt „Klasa pod brzošką”. W ramach projektu zagospodarowano przestrzeń na świeżym powietrzu do realizacji

Cel	Kierunki interwencji	Nr zadania	Zadanie	Stopień realizacji zadania w latach 2023-2024
				zajęć lekcyjnych o różnorodnej tematyce. „Klasę pod brzošką” utworzono poprzez ustawienie ławeczek i tablic edukacyjnych z informacjami na temat pospolitych roślin oraz prawidłowej segregacji odpadów. Zlokalizowane zostały w obrębie terenu zielonego szkoły, w sąsiedztwie drzew. W takim przyjaznym otoczeniu odbywały się różnorodne zajęcia edukacyjne, proekologiczne, jak również oparte na silvoterapii. Projekt obejmował również realizację szeregu konkursów skierowanych do uczniów klas 1-8. Przeprowadzono także zajęcia dotyczące segregacji odpadów oraz sposobów zapobiegania zanieczyszczeniom powietrza. W ramach projektu zakupiono również nagrody dla uczniów biorących udział w konkursach (książki i gry dydaktyczne), a także szkolną stację pogodową kompasu i lornetki.
		6	Upowszechnianie wiedzy na temat instrumentów finansowych sprzyjających poprawie jakości powietrza	W analizowanym okresie działania dotyczące upowszechniania wiedzy na temat instrumentów finansowych sprzyjających poprawie jakości powietrza były realizowane m.in. poprzez PONE, program „Ciepłe Mieszkanie”, program „Czyste Powietrze” oraz „Program bezzwrotnych dofinansowań do przyłączeń do sieci ciepłowniczej” prowadzony przez MPEC Sp. z o. o. W ramach wskazanych instrumentów mieszkańcy mogli uzyskać wsparcie finansowe na wymianę nieefektywnych źródeł ciepła, termomodernizację budynków oraz instalację odnawialnych źródeł energii.
		7	Kontrola przestrzegania zakazu spalania odpadów w piecach domowych	W latach 2023-2024 Olsztyńscy strażnicy miejscy kontrolowali przestrzeganie zakazu spalania odpadów w kotłach domowych. Kontrole były prowadzone w formie wizyt w gospodarstwach domowych, jak i w miejscach prowadzenia działalności gospodarczej. W czasie kontroli sprawdzano sposób użytkowania palenisk. Kontrole były również prowadzone przy użyciu drona, wyposażonego w urządzenie pomiarowe, które analizowało wydostający się z kominów dym i określało, czy w jego składzie nie występują niedozwolone substancje emitowane do powietrza.
		8	Aktualizacja założeń do planu zaopatrzenia Miasta w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe	Miasto Olsztyn posiada „Założenia do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe Miasta Olsztyna”, przyjęte uchwałą Nr XVII/246/11 Rady Miasta Olsztyna z dnia 30 listopada 2011 r., następnie zaktualizowane uchwałą Nr XII/152/15 Rady Miasta Olsztyna z dnia 26 sierpnia 2015 r. Opracowano kolejną aktualizację, jako spełnienie wymagań stawianych w art. 19 ustawy Prawo energetyczne, który wskazuje, iż „Projekt założeń...” sporządza się dla obszaru gminy co najmniej na okres 15 lat i aktualizuje co najmniej raz na 3 lata. Dokument „Aktualizacji Założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe Miasta Olsztyna” został przyjęty Uchwałą Nr XXXIII/554/21 Rady Miasta Olsztyna z dnia 28 kwietnia 2021 r. Celem opracowania były:

Cel	Kierunki interwencji	Nr zadania	Zadanie	Stopień realizacji zadania w latach 2023-2024
				• ocena stanu aktualnego zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe; • identyfikacja przewidywanych możliwości rozwoju przestrzennego miasta; • identyfikacja potrzeb energetycznych istniejącej i planowanej zabudowy; • określenie niezbędnych działań dla pokrycia zapotrzebowania na energię; • określenie przedsięwzięć racjonalizujących użytkowanie energii w mieście; • określenie możliwości wykorzystania istniejących nadwyżek i lokalnych zasobów paliw i energii, z uwzględnieniem energii elektrycznej i ciepła wytworzonych w OZE (odnawialnych źródłach energii), energii elektrycznej i ciepła użytkowego wytwarzanych w kogeneracji oraz zagospodarowania ciepła odpadowego z instalacji przemysłowych; • określenie możliwości stosowania środków poprawy efektywności energetycznej w rozumieniu ustawy z dnia 20 maja 2016 r. o efektywności energetycznej; • określenie zakresu współpracy z innymi gminami; • wytyczenie kierunków działań miasta dla osiągnięcia optymalnego wyniku przy realizacji założeń do planu zaopatrzenia miasta. W latach 2023–2024 nie zakończono procesu aktualizacji „Założeń do planu zaopatrzenia Miasta w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe”. W tym okresie prowadzono jednak prace przygotowawcze, w tym gromadzenie danych i analiz niezbędnych do opracowania nowej wersji dokumentu. Aktualizacja została ostatecznie przyjęta w 2025 roku, a więc w okresie wykraczającym poza okres raportowania przedstawiony w niniejszym dokumencie.
		9	Uwzględnianie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego konieczności utrzymania lub powiększania obszarów zieleni, korytarzy wentylacyjnych oraz dopuszczalnego i preferowanego sposobu ogrzewania budynków	W poniżej wymienionych MPZP przyjętych w okresie 2023-2024 wprowadzono ustalenia dotyczące zaopatrzenia w ciepło projektowanej zabudowy: • Uchwała Nr LV/877/23 Rady Miasta Olsztyna z dnia 25 stycznia 2023 r. w sprawie uchwalenia „Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w rejonie przedszkola przy ulicy Radiowej w Olsztynie”, • Uchwała Nr LXI/953/23 Rady Miasta Olsztyna z dnia 5 lipca 2023 r. w sprawie uchwalenia „Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w rejonie przedszkola przy ul. Świtezianki w Olsztynie”, • Uchwała Nr LXI/954/23 Rady Miasta Olsztyna z dnia 5 lipca 2023 r. w sprawie uchwalenia „Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w rejonie przedszkola przy ul. ks. kard. Stefana Wyszyńskiego w Olsztynie”,

Cel	Kierunki interwencji	Nr zadania	Zadanie	Stopień realizacji zadania w latach 2023-2024
				• Uchwała Nr LXI/955/23 Rady Miasta Olsztyna z dnia 5 lipca 2023 r. w sprawie uchwalenia „Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w rejonie przedszkola przy ul. Ludwika Zamenhofa w Olsztynie”, • Uchwała Nr LXVII/1030/23 Rady Miasta Olsztyna z dnia 29 listopada 2023 r. w sprawie uchwalenia „Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenów sportowych II przy Alei Sybiraków w Olsztynie”, • Uchwała Nr LXVIII/1043/23 Rady Miasta Olsztyna z dnia 18 grudnia 2023 r. w sprawie uchwalenia „Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego otoczenia jeziora Ukiel w Olsztynie – rejon Gutkowo – Południe, część A”, • Uchwała Nr LXIX/1054/24 Rady Miasta Olsztyna z dnia 24 stycznia 2024 r. w sprawie uchwalenia „Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w rejonie przedszkola przy ul. Wiśniowej w Olsztynie”, • Uchwała Nr LXXI/1071/24 Rady Miasta Olsztyna z dnia 27 marca 2024 r. w sprawie uchwalenia „Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego pomiędzy ul. Mariana Bublewicza a drogą serwisową, w pobliżu granicy Gminy Purda”, • Uchwała Nr LXXII/1077/24 Rady Miasta Olsztyna z dnia 19 kwietnia 2024 r. w sprawie uchwalenia „Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego w Olsztynie pomiędzy ulicami: Bartąską, Biskupa Tomasza Wilczyńskiego, Biskupa Tadeusza Płoskiego i granicą Miasta, część B”, • Uchwała Nr IV/43/24 Rady Miasta Olsztyna z dnia 28 sierpnia 2024 r. w sprawie uchwalenia „Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla działki nr 125-126/7 w Olsztynie przy ul. Wincentego Witosa”. Zaopatrzenie w ciepło projektowanej zabudowy należy realizować, w pierwszej kolejności, w oparciu o zasilanie z miejskiego systemu ciepłowniczego; dopuszcza się rozwiązania indywidualne w oparciu o niskoemisyjne systemy ogrzewania. Ponadto w „Miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego terenów sportowych II przy Alei Sybiraków w Olsztynie” (Nr LXVII/1030/23 Rady Miasta Olsztyna z dnia 29 listopada 2023 r.) wprowadzono nakaz zachowania w maksymalnym stopniu istniejącej zieleni wysokiej wzdłuż granic terenu 2US.

Cel	Kierunki interwencji	Nr zadania	Zadanie	Stopień realizacji zadania w latach 2023-2024
	3. Poprawa efektywności energetycznej oraz zmniejszenie emisji zanieczyszczeń z produkcji ciepła	10	Modernizacja, likwidacja lub wymiana konwencjonalnych źródeł ciepła (wykorzystujących węgiel i drewno) na niskoemisyjne w budynkach mieszkalnych, publicznych i innych (w tym realizacja Programu „Czyste Powietrze”)	W latach 2023-2024 realizowano działania polegające na modernizacji, likwidacji lub wymianie konwencjonalnych źródeł ciepła opalanych węglem i drewnem na urządzenia niskoemisyjne. W ramach programu „Ciepłe Mieszkanie” wymieniono źródła ciepła w 4 lokalach mieszkalnych, natomiast w ramach Programu Ograniczania Niskiej Emisji zrealizowano wymianę w 12 lokalach. Niezależnie od programów zewnętrznych Miasto Olsztyn przeprowadziło również modernizację źródeł ciepła w 85 lokalach komunalnych, zastępując nieefektywne i wysokoemisyjne urządzenia nowoczesnymi rozwiązaniami spełniającymi obowiązujące standardy. W roku 2023 w MPEC Sp. z o. o. kontynuował działania zgodne z wcześniej przyjętą strategią, zatwierdzoną przez Właściciela Spółki – Gminę Olsztyn – wraz z Radą Miasta Olsztyna, w Założeniach do planu zaopatrzenia miasta w ciepło. Priorytetem Spółki jest zapewnienie bezpieczeństwa i komfortu cieplnego mieszkańcom Olsztyna przy możliwie ograniczonym oddziaływaniu na środowisko. Wśród najważniejszych działań w 2023 roku należy wymienić: - kontynuację realizacji umowy o Partnerstwie Publiczno-Prywatnym dotyczącej przedsięwzięcia realizowanego w ramach <i>Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020</i> pod nazwą <i>Zagospodarowanie frakcji palnej z odpadów komunalnych poprzez termiczne przekształcenie wraz z odzyskiem energii wykorzystywanej dla zapewnienia dostaw ciepła do miejskiej sieci ciepłowniczej w Olsztynie, wraz z zaprojektowaniem i wybudowaniem Instalacji Termicznego Przekształcania Odpadów oraz Kotłowni Szczytowej</i>, a także sfinansowaniem nakładów inwestycyjnych i zarządzaniem infrastrukturą, która podpisana została w dniu 28 listopada 2019 r. Partnerem Prywatnym w tej umowie jest firma Dobra Energia dla Olsztyna Sp. z o.o., a Partnerem Publicznym MPEC Sp. z o.o. w Olsztynie. W ramach tej umowy wybudowana i uruchomiona została kotłownia szczytowa gazowo-olejowa, która od grudnia 2022 r. produkuje ciepło na potrzeby miejskiego systemu ciepłowniczego i zapewnia moc cieplną stanowiącą uzupełnienie potrzeb miasta po zaprzestaniu produkcji ciepła przez Michelin Polska S.A. Trwała również budowa elektrociepłowni zasilanej paliwem alternatywnym w postaci frakcji palnej odpadów komunalnych (ITPO). Łączna moc cieplna całej instalacji wynosić będzie 100 MW. W zakresie Instalacji Termicznego Przekształcania Odpadów wybudowane zostały wszystkie obiekty kubaturowe i zainstalowane urządzenia technologiczne; - zakończenie realizacji programów modernizacji sieci ciepłowniczej. Łącznie w ramach <i>Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020; Działanie 1.5 Efektywna dystrybucja ciepła i chłodu</i>, do roku 2023 zmodernizowano 20 km sieci, przebudowano 13 węzłów grupowych, z których powstało 71 węzłów indywidualnych.

Cel	Kierunki interwencji	Nr zadania	Zadanie	Stopień realizacji zadania w latach 2023-2024
				W roku 2024: - kontynuacja realizacji umowy o Partnerstwie Publiczno-Prywatnym dot. przedsięwzięcia <i>Zagospodarowanie frakcji palnej z odpadów komunalnych poprzez termiczne przekształcenie wraz z odzyskiem energii wykorzystywanej dla zapewnienia dostaw ciepła do miejskiej sieci ciepłowniczej w Olsztynie, wraz z zaprojektowaniem i wybudowaniem Instalacji Termicznego Przekształcania Odpadów oraz Kotłowni Szczytowej</i>. Ponadto 10 grudnia 2024 r. podpisano protokół odbioru końcowego i rozpoczął się okres eksploatacji tego źródła ciepła. ITPO produkuje moc cieplną na poziomie 32 MW. Równolegle turbina parowa zasilana parą produkowaną w kotle spalającym odpady komunalne wytwarza około 10 MW mocy elektrycznej. Łączna moc cieplna całej instalacji (ITPO plus kotłownia szczytowa olejowo-gazowa) wynosi 100 MW. W 2024 r. ITPO w okresie prób i rozruchów oraz podczas pełnej pracy eksploatacyjnej od 10 grudnia 2024 r. wyprodukowało łącznie 464 tys. GJ ciepła oraz 24 tys. MWh energii elektrycznej. Kotłownia szczytowa wyprodukowała natomiast 218 tys. GJ ciepła. - opracowanie Planu Neutralności Klimatycznej, który zawiera program całkowitego odejścia od spalania paliw kopalnych w perspektywie 2050 r. W ramach tego opracowania poczyniono założenia etapowego zastępowania kotłów węglowych innymi źródłami ciepła, a w szczególności kotłami zasilanymi energią elektryczną i wodorem. Pierwszy z kotłów elektrycznych o mocy 2 MW powinien powstać do końca 2030 r. - rozpoczęcie promowania i stosowania przez MPEC Sp. z o. o. źródeł OZE w postaci pomp ciepła, które zasilać będą powstające w mieście nowe obiekty w miejscach o ograniczonym dostępie do sieci ciepłowniczej. MPEC Sp. z o. o. złożył ofertę Gminie Olsztyn na budowę lokalnego źródła w postaci powietrznej pompy ciepła dla nowoprojektowanego budynku żłobka przy ul. Bukowskiego. Obiekt ma powstać do końca czerwca 2026 r., a wstępne prace projektowe już trwają. Właścicielem, eksploatującym i sprzedającym ciepło będzie Spółka MPEC. Ponadto Miasto Olsztyn realizuje zadania związane z realizacją „Programu ochrony powietrza dla strefy miasto Olsztyn ze względu na przekroczenia poziomu dopuszczalnego pyłu PM10” i „Programu ochrony powietrza ze względu na przekroczenie poziomu docelowego benzo(a)pirenu dla strefy miasto Olsztyn”. W ramach działań, do których należała m.in.: termomodernizacja i zmiana sposobu ogrzewania budynków mieszkalnych oraz użyteczności publicznej, zwiększenie udziału zieleni poprzez nasadzenia nowych drzew i krzewów, sprzątanie i mycie ulic, w roku 2023 udało się zredukować emisję pyłu PM10 w wysokości ok. 17,25 Mg/rok oraz benzo(a)pirenu w wysokości 2,61 kg/rok, natomiast w 2024 redukcja pyłu PM10 wyniosła ok. 30 Mg oraz benzo(a)pirenu w wysokości ok. 3 kg/rok.

Cel	Kierunki interwencji	Nr zadania	Zadanie	Stopień realizacji zadania w latach 2023-2024
		11	Tworzenie systemów zachęt i wsparcia dla mieszkańców w celu wymiany i dalszej eksploatacji niskoemisyjnych źródeł ciepła (w szczególności dla mieszkańców zagrożonych ubóstwem energetycznym)	W analizowanych latach Miasto Olsztyn stale prowadzi działania poprzez realizację programów: PONE, „Ciepłe Mieszkanie” oraz „Czyste Powietrze”. Ponadto MPEC Sp. z o. o. prowadziło: „Program bezzwrotnych dofinansowań do przyłączy do sieci ciepłowniczej”. „Czyste powietrze” to program skierowany do właścicieli budynków lub lokali w budynkach jednorodzinnych, z kolei program „Ciepłe Mieszkanie” skierowany jest do właścicieli lokali w budynkach wielorodzinnych, najemców lokali gminnych w budynkach wielorodzinnych i wspólnot od 3 do 7 lokali mieszkalnych. W ramach obu programów beneficjenci mogą liczyć na dofinansowanie wymiany nieefektywnego źródła ciepła, termomodernizacji oraz instalacji fotowoltaicznych. Równolegle funkcjonował PONE, w ramach którego wspólnoty mieszkaniowe mogły uzyskać wsparcie na wymianę tzw. „kopciuchów” oraz podłączenie budynków do wspólnego, niskoemisyjnego źródła ciepła, w tym do miejskiej sieci ciepłowniczej MPEC Sp. z o. o. Prowadzono również punkt konsultacyjno-informacyjny programu „Czyste Powietrze”, w ramach którego właściciele budynków jednorodzinnych mogli uzyskać dofinansowanie do wymiany źródeł ciepła, termomodernizacji oraz instalacji fotowoltaicznych.
		12	Rozwój sieci ciepłowniczej i gazowej, w tym modernizacja systemu ciepłowniczego (np. wysokosprawna kogeneracja, instalowanie nowoczesnych urządzeń ciepłowniczych) oraz rozbudowa sieci gazowej	MPEC Sp. z o. o. corocznie realizuje zadania związane z przyłączeniem do MSC zarówno nowobudowanych, jak istniejących budynków oraz sukcesywnie dokonuje przebudowy sieci kanałowych i napowietrznych na nowoczesne sieci preizolowane. W ramach całego Planu zadań inwestycyjnych Spółka w 2023 r. zakończyła budowę sieci i przyłączy ciepłych o długości 2 x 6715 m. Zakończono realizację 3 projektów w ramach Działania 1.5 Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko pn. „Zmniejszenie emisyjności gospodarki poprzez poprawę efektywności dystrybucji ciepła w Olsztynie w wyniku przebudowy sieci i węzłów ciepłowniczych” etap I, II i III. W roku 2023 MPEC Sp. z o. o. przyłączyło do MSC istniejące budynki, zasilane mieszanymi źródłami indywidualnymi, w tym paliwami stałymi, zlokalizowane przy: • ul. Karłowicza 3/5/7, • ul. M. Zientary-Malewskiej 34, • ul. Tczewskiej 2-4-6, • ul. Jagiellończyka 1/3, • ul. Lengowskiego 7/9, • ul. Ratuszowej 1/M.C. Skłodowskiej 26, • ul. Kościuszki 27A, • ul. Moniuszki 2-4 oraz • ul. Szymanowskiego 10-12-14-16.

Cel	Kierunki interwencji	Nr zadania	Zadanie	Stopień realizacji zadania w latach 2023-2024
				W roku 2024 przyłączono do MSC jeden budynek wspólnoty mieszkaniowej przy ul. Okrzei 25AB zasilany indywidualnymi kotłami na paliwo stałe. W analizowanych latach nie nastąpił rozwój wysokosprawnej kogeneracji gospodarki energetycznej.
		13	Inwentaryzacja źródeł niskiej emisji – ogrzewania lokali mieszkalnych, handlowych, usługowych oraz użyteczności publicznej	W raportowanych latach Straż Miejska w Olsztynie wykorzystywała specjalistyczny dron, celem analizy składu wydobywającego się z komina dymu i określenia, czym mieszkańiec pali w piecu. W przypadku przekroczenia ustalonych norm pojawia się informacja, która jest sygnałem do przeprowadzania dalszych czynności przez funkcjonariuszy. Również strażnicy miejscy dokonywali kontroli pod względem przestrzegania zakazu spalania odpadów w kotłach domowych na podstawie stosownej ustawy i uprawnień. W trakcie każdej interwencji były sprawdzane pomieszczenia, w których umieszczone były źródła grzewcze oraz rodzaj materiału opałowego, który był stosowany w trakcie kontroli.
		14	Promowanie energii elektrycznej i ciepłej pochodzącej z wszystkich źródeł odnawialnych	MPEC Sp. z o. o. realizował program pt. „<i>Program bezzwrotnych dofinansowań do przyłączy do sieci ciepłowniczej</i>” w celu współfinansowania przedsięwzięć, służących poprawie efektywności energetycznej. Program skierowano do odbiorców, który planowali przedsięwzięcia polegające na: 1) wymianie nieefektywnego źródła ciepła na nowe, charakteryzujące się wyższą klasą efektywności energetycznej, 2) przyłączeniu budynku do miejskiej sieci ciepłowniczej. Spółka współfinansowała przedsięwzięcia polecające na przyłączaniu się do miejskiej sieci ciepłowniczej. W latach 2022-2023 z Programu skorzystało 15 odbiorców, których łączne oszczędności energii wyniosły ok. 1579,387 GJ/rok. W roku 2024 MPEC Sp. z o. o. rozszerzył zakres realizacji programu o przedsięwzięcia realizowane u odbiorcy końcowego, polegające na wymianie nieefektywnych kotłów na paliwo stałe – na nowe, o wyższej klasie energetycznej, tj. urządzenia takie jak np. pompy ciepła. W latach 2023-2024 Spółka prowadziła kampanię informacyjno-promocyjną dla mieszkańców Miasta Olsztyna i okolic pt. „<i>EkoKomfort w Twoim domu! Oszczędzaj ciepło – obniż rachunki – dbaj o środowisko</i>”. Akcja miała na celu uświadomienie odbiorcom możliwości i metod, które pozwalają zmniejszyć zużycie energii cieplnej, zaoszczędzić na ogrzewaniu przy jednoczesnym zachowaniu komfortu cieplnego oraz dbałości o środowisko. W czasie letnim kampania <i>EkoKomfortu</i> była przenoszona na stanowiska MPEC Sp. z o. o., które podczas wydarzeń plenerowych odwiedzało dziennie kilkaset osób. Ponadto we współpracy ze spółką Dobra Energia dla Olsztyna, ZGOK oraz firmą Remondis, podczas Dnia Otwartego oraz Olsztyn Green Festival przeprowadzono ekologiczną grę terenową na temat Gospodarki Obiegu Zamkniętego, która cieszyła się dużym zainteresowaniem mieszkańców.
		15	Poprawa efektywności energetycznej (w tym	W omawianym okresie nie oddano do użytkowania żadnej biogazowni, natomiast jedna jest w trakcie budowy. W październiku 2024 r. ZGOK Sp. z o. o. rozpoczął budowę biogazowni przy ówczesnej

Cel	Kierunki interwencji	Nr zadania	Zadanie	Stopień realizacji zadania w latach 2023-2024
			termomodernizacja) w budynkach, stosowanie energooszczędnych technologii w gospodarce oraz budowa i rozwój instalacji OZE (wykorzystania energii solarnej, wietrznej, wodnej oraz biogazu/biomasy) i kompleksowe zarządzanie energią w budynkach publicznych, w tym audyty energetyczne	ul. Lubelskiej 53 (obecnie ul. Poleskiego 3). Na czas opracowywania raportu inwestycja jest zrealizowana w około 80%. W raportowanym okresie w ramach realizacji umowy o partnerstwie Publiczno-Prywatnym, dotyczącym przedsięwzięcia realizowanego z <i>Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020</i> przy ul. Bublewicza, wybudowano elektrociepłownię zasilaną paliwem alternatywnym w postaci frakcji palnej odpadów komunalnych (ITPO). Łączna moc cieplna instalacji wynosi 32 MW.

Cel	Kierunki interwencji	Nr zadania	Zadanie	Stopień realizacji zadania w latach 2023-2024																
		16	Rozbudowa energooszczędnych systemów oświetlania dróg i miejsc publicznych	W latach 2023-2024 na terenie Miasta Olsztyna w ramach energooszczędnych systemów oświetlania miejsc publicznych i dróg Zarząd Dróg, Zieleni i Transportu (ZDZIT) zrealizował następujące działania: <table><tr><th>Zakres prac</th><th>Termin wykonania</th></tr><tr><td>Wymiana 40 kompletów aparatów systemu sterowania oświetleniem w szafach oświetleniowych wraz z ich montażem i zwizualizowaniem w systemie zarządzania WebSzou.</td><td>08.05.2023 - 18.08.2023 r.</td></tr><tr><td>Wymiana 4 kompletów aparatów systemu sterowania oświetleniem w szafach oświetleniowych wraz z ich montażem i zwizualizowaniem w systemie zarządzania WebSzou - prawo opcji.</td><td>19.05.2023 - 05.09.2023 r.</td></tr><tr><td>Wymiana 10 kompletów aparatów systemu sterowania oświetleniem w szafach oświetleniowych wraz z ich montażem i zwizualizowaniem w systemie zarządzania WebSzou i stacją pogodową - prawo opcji.</td><td>14.08.2023 - 04.12.2023 r.</td></tr><tr><td>Wymiana 3 kompletów aparatów systemu sterowania oświetleniem w szafach oświetleniowych wraz z ich montażem i zwizualizowaniem w systemie zarządzania WebSzou - prawo opcji.</td><td>18.09.2023 - 22.12.2023 r.</td></tr><tr><td>Budowa sieci oświetlenia (43 słupy oświetleniowe) oraz modernizacja 3 szaf oświetleniowych.</td><td>17.03.2023 - 09.08.2023 r.</td></tr><tr><td>Doświetlenie 6 szt. przejść dla pieszych: – Obrońców Tobruku - Kasprzaka, – Witosza - Myszki Miki, – Wojska Polskiego 25, – Wańkowicza - Murzynowskiego, – Wojska Polskiego – Kasprowicza - Żeromskiego, – Wojska Polskiego - Radiowa. </td><td>10.05.2023 - 19.09.2023 r.</td></tr><tr><td>Budowa oświetlenia przejścia pomiędzy ulicami Zaruskiego- Znanieckiego w Olsztynie: modernizacja szafy oświetleniowej oraz wybudowanie 6 szt. latarni oświetleniowych.</td><td>15.09.2023 - 08.12.2023 r.</td></tr></table>	Zakres prac	Termin wykonania	Wymiana 40 kompletów aparatów systemu sterowania oświetleniem w szafach oświetleniowych wraz z ich montażem i zwizualizowaniem w systemie zarządzania WebSzou.	08.05.2023 - 18.08.2023 r.	Wymiana 4 kompletów aparatów systemu sterowania oświetleniem w szafach oświetleniowych wraz z ich montażem i zwizualizowaniem w systemie zarządzania WebSzou - prawo opcji.	19.05.2023 - 05.09.2023 r.	Wymiana 10 kompletów aparatów systemu sterowania oświetleniem w szafach oświetleniowych wraz z ich montażem i zwizualizowaniem w systemie zarządzania WebSzou i stacją pogodową - prawo opcji.	14.08.2023 - 04.12.2023 r.	Wymiana 3 kompletów aparatów systemu sterowania oświetleniem w szafach oświetleniowych wraz z ich montażem i zwizualizowaniem w systemie zarządzania WebSzou - prawo opcji.	18.09.2023 - 22.12.2023 r.	Budowa sieci oświetlenia (43 słupy oświetleniowe) oraz modernizacja 3 szaf oświetleniowych.	17.03.2023 - 09.08.2023 r.	Doświetlenie 6 szt. przejść dla pieszych: – Obrońców Tobruku - Kasprzaka, – Witosza - Myszki Miki, – Wojska Polskiego 25, – Wańkowicza - Murzynowskiego, – Wojska Polskiego – Kasprowicza - Żeromskiego, – Wojska Polskiego - Radiowa.	10.05.2023 - 19.09.2023 r.	Budowa oświetlenia przejścia pomiędzy ulicami Zaruskiego- Znanieckiego w Olsztynie: modernizacja szafy oświetleniowej oraz wybudowanie 6 szt. latarni oświetleniowych.	15.09.2023 - 08.12.2023 r.
Zakres prac	Termin wykonania																			
Wymiana 40 kompletów aparatów systemu sterowania oświetleniem w szafach oświetleniowych wraz z ich montażem i zwizualizowaniem w systemie zarządzania WebSzou.	08.05.2023 - 18.08.2023 r.																			
Wymiana 4 kompletów aparatów systemu sterowania oświetleniem w szafach oświetleniowych wraz z ich montażem i zwizualizowaniem w systemie zarządzania WebSzou - prawo opcji.	19.05.2023 - 05.09.2023 r.																			
Wymiana 10 kompletów aparatów systemu sterowania oświetleniem w szafach oświetleniowych wraz z ich montażem i zwizualizowaniem w systemie zarządzania WebSzou i stacją pogodową - prawo opcji.	14.08.2023 - 04.12.2023 r.																			
Wymiana 3 kompletów aparatów systemu sterowania oświetleniem w szafach oświetleniowych wraz z ich montażem i zwizualizowaniem w systemie zarządzania WebSzou - prawo opcji.	18.09.2023 - 22.12.2023 r.																			
Budowa sieci oświetlenia (43 słupy oświetleniowe) oraz modernizacja 3 szaf oświetleniowych.	17.03.2023 - 09.08.2023 r.																			
Doświetlenie 6 szt. przejść dla pieszych: – Obrońców Tobruku - Kasprzaka, – Witosza - Myszki Miki, – Wojska Polskiego 25, – Wańkowicza - Murzynowskiego, – Wojska Polskiego – Kasprowicza - Żeromskiego, – Wojska Polskiego - Radiowa.	10.05.2023 - 19.09.2023 r.																			
Budowa oświetlenia przejścia pomiędzy ulicami Zaruskiego- Znanieckiego w Olsztynie: modernizacja szafy oświetleniowej oraz wybudowanie 6 szt. latarni oświetleniowych.	15.09.2023 - 08.12.2023 r.																			

Cel	Kierunki interwencji	Nr zadania	Zadanie	Stopień realizacji zadania w latach 2023-2024	
				Budowa oświetlenia bezobsługowego kompleksu wspinaczkowego dla dzieci i zaawansowanych wspinaczy (sztuczne głązy do wspinania): budowa 4 szt. latarni oświetleniowych z elementami systemu sterowania oświetleniem wraz z modernizacją szafy oświetleniowej do systemu „Ledmicon”.	28.09.2023 - 08.12.2023 r.
				Wymiana 20 kompletów aparatów systemu sterowania oświetleniem w szafach oświetleniowych wraz z ich montażem i zwizualizowaniem w systemie zarządzania.	19.03.2024 - 15.07.2024 r.
				Wymiana 7 kompletów aparatów systemu sterowania oświetleniem w szafach oświetleniowych wraz z ich montażem i zwizualizowaniem w systemie zarządzania.	06.05.2024 - 15.09.2024 r.
				Wymiana 9 kompletów aparatów systemu sterowania oświetleniem w szafach oświetleniowych wraz z ich montażem i zwizualizowaniem w systemie zarządzania.	04.07.2024 - 10.11.2024 r.
				Budowa oświetlenia ulic Jerzyka, Skowronka, Wróbla w Olsztynie montaż 12 kompletów latarni.	15.05.2024 - 15.10.2024 r.
				Budowa oświetlenia placu parkowego - rondka przy ul. Żołnierskiej, montaż 10 kompletów latarni.	17.07.2024 - 29.11.2024 r.
				Budowa oświetlenia przejścia ul. Młynka i Dubiskiego montaż 8 kompletów latarni.	18.04.2024 - 26.08.2024 r.
				Rozbudowa oświetlenia ulicznego ulicy Żbiczkiej montaż 4 kompletów latarni	18.04.2024 - 18.09.2024 r.
				Doświetlenie przejść dla pieszych: Jagiellońska przy pętli Wadąg, Płoskiego – Laszki szt. 2	25.04.2024 - 25.09.2024 r.
				Doświetlenie przejść dla pieszych: Zamenhofa SP9; Bałtycka – Wilgi	28.05.2024 - 12.11.2024 r.
				Doświetlenie przejść dla pieszych: Mochnackiego – Stara Warszawska, Grunwaldzka – Mochnackiego – Prosta, Bałtycka – Poranna, Rataja – Wrocławska	04.07.2024 - 09.12.2024 r.
				Budowa doświetlenia 8 przejść dla pieszych bez systemu sterowania oświetleniem w tym: – Barcza – Techpał, – Lengowskiego 28, – Lengowskiego – Marianańska,	27.08.2024 - 29.11.2024 r.

Cel	Kierunki interwencji	Nr zadania	Zadanie	Stopień realizacji zadania w latach 2023-2024	
				– Mariańska-Basen, – Mariańska – Szpital, – Barcza – Pętla autobusowa, – Barcza 1, – Barcza – Turowskiego.	
				Doświetlenie przejść dla pieszych: 1. Krasickiego – Parafia bł. Franciszki (projekt z 2021r.), 2. Sielska – Miła (projekt z 2022r.), 3. Sielska – Bartnicka (projekt z 2022r.), 4. Sielska – Żytia	27.08.2024 - 11.12.2024 r.
				Budowa oświetlenia wjazdu na os. Likusy - fragment ul. Grabowej między ul. Bałtycką a Świerkową oraz przejścia do ul. Limbowej w Olsztynie montaż 15 szt. latarni	18.09.2024 - 11.12.2024 r.
				Dokończenie budowy oświetlenia ścieżki pomiędzy ul. Wawrzyczka i Dubiskiego montaż 3 szt. latarni	03.09.2024 - 29.11.2024 r.

Cel	Kierunki interwencji	Nr zadania	Zadanie	Stopień realizacji zadania w latach 2023-2024
4. Zmniejszenie emisji w transporcie oraz zwiększenie dostępności i atrakcyjności transportu publicznego		17	Budowa i przebudowa dróg gminnych i powiatowych na terenie Miasta Olsztyna	Zadanie dotyczące budowy i przebudowy dróg gminnych i powiatowych na terenie Miasta Olsztyna zostało przedstawione w realizacji zadania nr 35 (Poprawa stanu nawierzchni ulic i dróg, zapewnienie płynności ruchu, ponadto stosowanie nowoczesnych nawierzchni niskohałasowych oraz ekranów akustycznych w przypadku remontów i przebudów dróg zgodnie ze wskazaniami analiz akustycznych).
		18	Rozwój transportu rowerowego w tym rozbudowa spójnego systemu dróg i ścieżek rowerowych, ciągów pieszo-rowerowych wraz z infrastrukturą towarzyszącą (np. wypożyczalnie rowerów)	W latach 2023-2024 nie były prowadzone rozbudowy systemu wypożyczalni rowerów. Natomiast zgodnie z danymi Głównego Urzędu Statystycznego (GUS) zwiększyła się długość ścieżek rowerowych w Mieście Olsztynie. W roku 2023 długość ścieżek rowerowych wynosiła 106 km, w 2024 r. – 116 km.
		19	Rozwój i modernizacja transportu niskoemisyjnego w kierunku transportu przyjaznego dla środowiska (np. zakup nowoczesnych autobusów, rozbudowa sieci tramwajowej, budowa parkingów P&R, tworzenie buspasów)	W ramach robót objętych Kontraktem nr: JRP.V.272.3.2021 z dnia 02.06.2021 r. pod nazwą: „Rozbudowa linii tramwajowych w Olsztynie” w ramach projektu „Rozwój transportu zbiorowego w Olsztynie - trakcja szynowa” wykonano m.in.: rozbudowę linii tramwajowej od pętli „Pieczewo”, poprzez ul. Wilczyńskiego, ul. Krasickiego, ul. Synów Pułku, ul. Wyszyńskiego i al. Piłsudskiego do skrzyżowania z ul. Kościuszki, budowę estakady tramwajowej w rejonie ul. Krasickiego i ul. Synów Pułku oraz budowę węzła przesiadkowego pod Wysoką Bramą poprzez przebudowę 6,43 km dróg, budowę 12,33 km nowych linii tramwajowych, budowę 30 peronów tramwajowych / przystanków autobusowych, przebudowę ciągów pieszych, ciągów pieszo-rowerowych budowę ścieżek rowerowych, budowę przejść i wyniesionych przejść dla pieszych, budowę zatok autobusowych, budowę / przebudowę miejsc postojowych wzdłuż jezdni i przy chodnikach. Ponadto wykonano oznakowanie poziome na jezdniach, malowanie poziome powierzchni przejazdów oraz ścieżek rowerowych. Wykonano sygnalizację, oznakowanie pionowe na jezdniach, torowiskach, skrzyżowaniach rozbudowy linii tramwajowej. Zamontowano wiaty oraz tablice informacyjne na budowanych/przebudowywanych peronach i przystankach autobusowych. Poniżej przedstawiono szczegółowy zakres robót budowlanych objętych zadaniem: I. Częściowa rozbudowa obiektów stacji diagnostyki autobusów: – myjni autobusowej, hali napraw autobusów, budynku warsztatowo- biurowego, budynku biurowego z łącznikiem, garaży blaszanych, zbiorników na płyny i zbiorników na paliwa. II. Budowa obiektów kubaturowych:

Cel	Kierunki interwencji	Nr zadania	Zadanie	Stopień realizacji zadania w latach 2023-2024
				1) hali postojowej dla 16 tramwajów, wyposażonej w: bramy wjazdowe z napędem elektryczno – mechanicznym, z układem torowym i siecią trakcyjną; 2) hali serwisowej wyposażonej w 2 kanały technologiczne, z zapleczem technicznym i socjalnym; 3) myjni z systemem napiaszczania. III. Budowa instalacji wewnętrznych: 1) elektrycznych (rozdzielnice elektryczne, instalacje oświetlenia podstawowego, awaryjnego i ewakuacyjnego, instalacje odgromowa i uziemiająca, instalacja ochrony od porażeń, instalacja ochrony przepięciowej, gniazda wtykowe, zasilanie urządzeń technologicznych, przeciwpożarowe wyłączniki prądu, system sygnalizacji pożaru); 2) teletechnicznych (połączenie światłowodowe, rozbudowa instalacji komputerowo – telefonicznej); 3) systemu sterowania i ogrzewania zwrotnic wraz z infrastrukturą; 4) ogrzewania c.o. części biurowej i socjalnej; 5) ciepła technologicznego do nagrzewnic; 6) instalacja wodociągowa; 7) instalacja hydrantowa; 8) instalacja kanalizacyjna; 9) instalacja wentylacji mechanicznej; 10) instalacja sprężonego powietrza. IV. Budowa układu drogowo - torowego z systemem odprowadzenia wody powierzchniowej z torowiska. V. Przebudowa kolidującej infrastruktury podziemnej. VI. Budowa, rozbudowa i przebudowa infrastruktury podziemnej niezbędnej do prawidłowego funkcjonowania zajezdni. VII. Budowa sieci trakcyjnej na halach (w tym sieć odsuwna) i sieci trakcyjnej zewnętrznej. VIII. Zieleń (gospodarka zielenią - wycinka i nasadzenia kompensacyjne) oraz zagospodarowanie terenu (wiata śmietnikowa).
		20	Opracowanie i wdrażanie planów zrównoważonej mobilności miejskiej	Miasto Olsztyn posiada „Plan Zrównoważonej Mobilności dla Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Olsztyna 2030+”, przyjęty Uchwałą Nr L/795/22 Rady Miasta Olsztyna z dnia 26 sierpnia 2022 r. W roku 2024 został sporządzony dokument pn. „<i>Monitoring Planu Zrównoważonej Mobilności dla MOF Olsztyna 2030+ za rok 2023</i>”. W dokumencie tym przedstawiono wskaźniki produktu realizacji ośmiu celów strategicznych oraz wskaźniki rezultatu przedstawione w „<i>Planie...</i>”:

Cel	Kierunki interwencji	Nr zadania	Zadanie	Stopień realizacji zadania w latach 2023-2024
				Większość wskaźników produktu, w wyniku bieżącej polityki transportowej i działań JST MOF Olsztyna w zakresie poprawy poziomu bezpieczeństwa ruchu drogowego, wykazała pozytywne zmiany wartości w porównaniu z rokiem bazowym. Bardziej zróżnicowane wyniki dotyczą wskaźników rezultatu. Na 10 wskaźników rezultatu: - pozytywne, pożądane zmiany wartości zmiany wykazały następujące z nich (B, C, D, E, F1 i F2) - B - liczba ofiar śmiertelnych w wypadkach komunikacyjnych w ciągu roku, - C - liczba wypadków z udziałem pieszych i rowerzystów w ciągu roku, - D - liczba lokali mieszkalnych w Olsztynie narażonych na hałas drogowy powyżej 55 dB, - E - średnioroczne stężenie dwutlenku azotu w Olsztynie - F1 - mieszkańcy całego MOF Olsztyna, z bardzo dobrym lub dobrym dostępem do publicznego transportu zbiorowego, - F2 - mieszkańcy Olsztyna, z bardzo dobrym lub dobrym dostępem do publicznego transportu zbiorowego, - niepożądane obniżenie wartości są tylko dla jednego wskaźnika – F3 (mieszkańcy Gmin MOF Olsztyna, z bardzo dobrym lub dobrym dostępem do publicznego transportu zbiorowego), - dla dwóch wskaźników G (cały cykl emisji gazów cieplarnianych ze wszystkich rodzajów transportu pasażerskiego i towarowego w MOF Olsztyna) oraz H (emisje zanieczyszczeń powietrza ze wszystkich rodzajów transportu pasażerskiego i towarowego (spalinowe i nie spalinowe dla PM2,5) w MOF Olsztyna), ze względu na brak danych – wyników planowanej kolejnej edycji ogólnopolskich badań GPR na drogach krajowych i drogach wojewódzkich w roku 2025, które są niezbędne dla obliczenia wartości obydwu wskaźników, przyjęto dla nich ich dotychczasowe wartości z roku bazowego, - dla jednego wskaźnika – A (udział podróży samochodem osobowym względem podróży po MOF Olsztyna ogółem), ze względu na brak przeprowadzanych przez JST MOF Olsztyna badań ruchu obejmującego obszar MOF Olsztyna (tzw. Kompleksowych Badań Ruchu), nie można było dokonać obliczeń na rok 2023 na podstawie obowiązujących badań ruchu z roku 2018. Mając na uwadze, że Plan mobilności MOF Olsztyna obowiązuje dopiero od dwóch lat, należy uznać, że realizacja jego postanowień postępuje ogólnie na poziomie zadowalającym.
		21	Przygotowanie infrastruktury komunikacyjnej Miasta Olsztyna do obsługi samochodów elektrycznych	Miasto Olsztyn posiada przyjęty Uchwałą Nr XXII/395/20 Rady Miasta Olsztyna z dnia 26 czerwca 2020 r. „Plan budowy ogólnodostępnych stacji ładowania na terenie Gminy Olsztyn”. W dokumencie tym przewidziano do zainstalowania 94 punkty ładowania pojazdów elektrycznych o mocy 22 kW każdy w 46 lokalizacjach. Zgodnie z informacjami przedstawionymi w projekcie „Aktualizacji Założeń do planu

Cel	Kierunki interwencji	Nr zadania	Zadanie	Stopień realizacji zadania w latach 2023-2024																																							
			(m.in. punktów ładowania samochodów osobowych)	zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe Miasta Olsztyn”, na dzień 22.08.2024 r. na terenie Miasta Olsztyna wybudowanych zostało 47 stacji ładowania pojazdów elektrycznych, czego efektem było powstanie 94 punktów ładowania pojazdów elektrycznych.																																							
		22	Dostosowanie floty pojazdów komunikacji miejskiej do wymogów odnośnie elektromobilności	W latach 2023-2024 Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne Sp. z o. o. w Olsztynie (MPK Sp. z o. o.) nie dokonało zakupów oraz modernizacji taboru nisko- lub zeroemisyjnego.																																							
		23	Poprawa funkcjonowania systemu komunikacji publicznej, m.in. budowa, przebudowa chodników, zatok autobusowych, postojowych, centrów przesiadkowych, węzłów multimodalnych, parkingów P&R itp.	W ramach rozbudowy traktacji tramwajowej zostały przebudowane chodniki, drogi rowerowe i zatoki przystankowe w ciągu ulic: al. Piłsudskiego, Wyszyńskiego, Synów Pułku, Krasickiego, Wilczyńskiego. Poniżej tabela z zadaniami zrealizowanymi w latach 2023 – 2024 związanymi z budową/przebudową chodników:																																							
				<table><tr><th>Lp.</th><th>Nazwa zadania</th><th>Długość wyremontowanego/ wybudowanego chodnika [m]</th></tr><tr><td colspan="3">2023</td></tr><tr><td>1</td><td>Przebudowa chodnika przy ul. Jagiellończyka - ETAP IIb (od budynku nr 41 do skrzyżowania z ul. Szarych Szeregów)</td><td>37,00</td></tr><tr><td>2</td><td>Remont chodnika przy ul. Stanisława Murzynowskiego w Olsztynie w ramach zadania „BO (2022): Remont ul. Murzynowskiego”</td><td>100,00</td></tr><tr><td>3</td><td>Budowa ciągu komunikacyjnego w Parku Centralnym w Olsztynie</td><td>118,00</td></tr><tr><td>4</td><td>Przebudowa pasa drogowego na wysokości zabytkowego cmentarza przy ul. Sielskiej w Olsztynie</td><td>66,00</td></tr><tr><td>5</td><td>Remont chodnika położonego przy ul. Niedziałkowskiego w Olsztynie - os. Zatorze</td><td>137,00</td></tr><tr><td>6</td><td>Remont chodnika przy ul. Panasa w Olsztynie</td><td>195,00</td></tr><tr><td>7</td><td>Remont chodnika przy ul. Dworcowej 4 w Olsztynie</td><td>87,00</td></tr><tr><td colspan="3">2024</td></tr><tr><td>1</td><td>Przebudowa chodnika przy ul. Szczytnowskiej w Olsztynie - etap 2B i 4 - zamówienie podstawowe; 1,5 prawo opcji.</td><td>301,00</td></tr><tr><td>2</td><td>Przebudowa zatoki autobusowej nr 148 "Pstrowskiego Dworcowa" w Olsztynie oraz chodnika po wschodniej stronie ul. Dworcowej</td><td>139,00</td></tr><tr><td>3</td><td>Remont chodnika przy ul. Murzynowskiego w Olsztynie wzdłuż budynku 16</td><td>48,00</td></tr></table>	Lp.	Nazwa zadania	Długość wyremontowanego/ wybudowanego chodnika [m]	2023			1	Przebudowa chodnika przy ul. Jagiellończyka - ETAP IIb (od budynku nr 41 do skrzyżowania z ul. Szarych Szeregów)	37,00	2	Remont chodnika przy ul. Stanisława Murzynowskiego w Olsztynie w ramach zadania „BO (2022): Remont ul. Murzynowskiego”	100,00	3	Budowa ciągu komunikacyjnego w Parku Centralnym w Olsztynie	118,00	4	Przebudowa pasa drogowego na wysokości zabytkowego cmentarza przy ul. Sielskiej w Olsztynie	66,00	5	Remont chodnika położonego przy ul. Niedziałkowskiego w Olsztynie - os. Zatorze	137,00	6	Remont chodnika przy ul. Panasa w Olsztynie	195,00	7	Remont chodnika przy ul. Dworcowej 4 w Olsztynie	87,00	2024			1	Przebudowa chodnika przy ul. Szczytnowskiej w Olsztynie - etap 2B i 4 - zamówienie podstawowe; 1,5 prawo opcji.	301,00	2	Przebudowa zatoki autobusowej nr 148 "Pstrowskiego Dworcowa" w Olsztynie oraz chodnika po wschodniej stronie ul. Dworcowej	139,00	3	Remont chodnika przy ul. Murzynowskiego w Olsztynie wzdłuż budynku 16	48,00
				Lp.	Nazwa zadania	Długość wyremontowanego/ wybudowanego chodnika [m]																																					
				2023																																							
				1	Przebudowa chodnika przy ul. Jagiellończyka - ETAP IIb (od budynku nr 41 do skrzyżowania z ul. Szarych Szeregów)	37,00																																					
				2	Remont chodnika przy ul. Stanisława Murzynowskiego w Olsztynie w ramach zadania „BO (2022): Remont ul. Murzynowskiego”	100,00																																					
				3	Budowa ciągu komunikacyjnego w Parku Centralnym w Olsztynie	118,00																																					
				4	Przebudowa pasa drogowego na wysokości zabytkowego cmentarza przy ul. Sielskiej w Olsztynie	66,00																																					
5	Remont chodnika położonego przy ul. Niedziałkowskiego w Olsztynie - os. Zatorze	137,00																																									
6	Remont chodnika przy ul. Panasa w Olsztynie	195,00																																									
7	Remont chodnika przy ul. Dworcowej 4 w Olsztynie	87,00																																									
2024																																											
1	Przebudowa chodnika przy ul. Szczytnowskiej w Olsztynie - etap 2B i 4 - zamówienie podstawowe; 1,5 prawo opcji.	301,00																																									
2	Przebudowa zatoki autobusowej nr 148 "Pstrowskiego Dworcowa" w Olsztynie oraz chodnika po wschodniej stronie ul. Dworcowej	139,00																																									
3	Remont chodnika przy ul. Murzynowskiego w Olsztynie wzdłuż budynku 16	48,00																																									

Cel	Kierunki interwencji	Nr zadania	Zadanie	Stopień realizacji zadania w latach 2023-2024		
				4	Remont chodnika od ul. Paderewskiego do budynku ul. Zientary - Malewskiej 13 i 13a o długości ok. 100 mb i szerokości 2,00 m wraz z ustawieniami obrzeży i krawężników betonowych oraz remont wjazdów	131,50
				5	"Zielono Mi" Nieco większy park kieszonkowy. Os Jaroty - etap 2 i 3	263,90
				6	Budowa dojścia z ul. Elbląskiej do ul. Krasickiego w Olsztynie	154,75
				7	Remont chodnika na wysokości budynków nr 2 ,2a, 4, 4a, 6 ul. Sienkiewicza	123,00
				8	Przebudowa chodnika oraz przebudowa i budowa zatok postojowych wzdłuż bloków 8 i 10 i częściowo 20 i 12 przy ul. Świtycz- Widackiej	145,60
				9	Roboty budowlane - Część I Modernizacja chodnika przy ul. Andersa 54, 56.	50,40
				10	Roboty budowlane - część II - Modernizacja chodników oraz budowa stanowisk postojowych przy ul. Kutrzeby 4,6,8,11,13.	168,00
				11	Przebudowa chodnika wzdłuż ul. Kętrzyńskiego w Olsztynie na odcinku od SP do skrzyżowania z ul. Kościuszki - Etap I	59,50
				12	OBO: 2024: Przebudowa chodników ze zużytych płyt chodnikowych na nowe z kostki brukowej wzdłuż ul. Turkowskiego i ul. Wachowskiego na osiedlu Pieczewo	61,50
				13	Budowa chodnika przy ul. Leśnej w Olsztynie wzdłuż budynków 22, 24, 26	161,00
				14	Remont chodnika przy ul. Sybiraków	450,00
				15	Remont chodnika przy ul. Gałczyńskiego w Olsztynie	129,00
				16	Budowa chodnika i schodów na działce nr 125-95/6 będącą własnością gminy Olsztyn	6,00
		24	Czyszczenie powierzchni jezdni w okresach bezdeszczowych oraz po okresie zimowym	W latach 2023-2024 były oczyszczane powierzchnie jezdni i chodników w okresach bezdeszczowych. Do ograniczenia pylenia do minimum stosowane były zraszacze w zmiatarkach.		

Cel	Kierunki interwencji	Nr zadania	Zadanie	Stopień realizacji zadania w latach 2023-2024
	5. Ograniczanie emisji zanieczyszczeń ze źródeł przemysłowych i energetyki zawodowej oraz produkcji ciepła	25	Budowa i modernizacja instalacji przechwytywania zanieczyszczeń powietrza, pochodzących z emisji punktowej	W latach 2023-2024 na terenie Miasta Olsztyna nie były prowadzone budowy i modernizacje instalacji przechwytywania zanieczyszczeń powietrza, pochodzących z emisji punktowej.

W obszarze interwencji *Ochrona klimatu i jakość powietrza* szczególnie zwrócono uwagę na realizację zadań dotyczących zarządzania jakością powietrza w Mieście Olsztynie, poprawy efektywności energetycznej oraz zmniejszenia emisji zanieczyszczeń z produkcji ciepła, zmniejszenia emisyjności w transporcie oraz zwiększenia dostępności i atrakcyjności transportu publicznego oraz ograniczania emisji zanieczyszczeń ze źródeł przemysłowych i energetyki zawodowej oraz produkcji ciepła.

Jednym z efektów był dalszy rozwój transportu niskoemisyjnego polegający na budowie linii tramwajowej w Olsztynie, łączącej dworzec główny/centrum z osiedlem „Pieczewo”. Nowa linia tramwajowa została poprowadzona od pętli „Pieczewo”, poprzez ul. Wilczyńskiego, ul. Krasickiego, ul. Synów Pułku, ul. Wyszyńskiego i al. Piłsudskiego do skrzyżowania z ul. Kościuszki, budowę estakady tramwajowej w rejonie ul. Krasickiego i ul. Synów Pułku oraz budowę węzła przesiadkowego pod Wysoką Bramą. Na rysunkach 1-3 przedstawiono wybrane miejsca z realizacji tego zadania. Nowa linia tramwajowa poprawiła znacząco możliwości sprawnego przemieszczania się po Mieście Olsztynie, zachęcając do rezygnacji z podróżowania własnym pojazdem i tym samym przyczyniła się do zmniejszenia emisji substancji do powietrza powstających w czasie spalania paliwa w silnikach spalinowych.

Poza działaniami bezpośrednio widocznymi, związanymi z ochroną klimatu i jakości powietrza, istotną rolę odgrywają również działania planistyczne dotyczące np. uwzględniania w MPZP konieczności utrzymania lub powiększania obszarów zieleni, korytarzy wentylacyjnych oraz dopuszczalnego i preferowanego sposobu ogrzewania budynków. W raportowanym okresie czasu Miasto Olsztyn uchwaliło 10 MPZP, w których dokładnie wskazano sposoby realizacji zaopatrzenia budynków w ciepło. Podłączenie do MSC lub stosowanie niskoemisyjnych systemów ogrzewania miało pozytywny wpływ na jakość powietrza atmosferycznego w Mieście, ograniczając znacząco emisję substancji do powietrza oraz zjawisko tzn. „niskiej emisji”.

W latach 2023-2024 zadania związane z poprawą jakości powietrza w Mieście Olsztynie podejmowały różne jednostki. Istotne działania dotyczące poprawy jakości powietrza prowadziło MPEC Sp. z o. o. W 2024 roku została uruchomiona ITPO o mocy cieplnej 32 MW. Ponadto do MSC przyłączono kilkanaście budynków, co pozwoliło na likwidację indywidualnych, niskosprawnych źródeł grzewczych oraz poprawiło efektywną dystrybucję ciepła. Pozwoliło to również na ograniczenie emisji substancji do powietrza. Poza działaniami edukacyjnymi i informacyjnymi dotyczącymi np. programów „Ciepłe Mieszkanie” i „Czyste Powietrze”, w latach 2023-2024, odbywały się w placówkach edukacyjnych zajęcia związane z ochroną klimatu i jakości powietrza. Głównym celem było kształtowanie ekozachowań i prawidłowej postawy w działaniach sprzyjających poprawie jakości powietrza atmosferycznego. Omawiano także zagadnienia związane m.in. z zagrożeniami jakie niesie ze sobą zanieczyszczenie powietrza.

Zagadnienia związane z ochroną klimatu i jakością powietrza w Mieście Olsztynie są istotne dla lokalnych władz. Zwrócono szczególną uwagę na zadania związane z modernizacją systemu ciepłowniczego, promowaniem coraz bardziej efektywnego ekonomicznie i ekologicznie transportu miejskiego oraz zmniejszaniem niskiej emisji. Aby wspomniane działania przekładały się na poprawę jakości powietrza, muszą być prowadzone w sposób kompleksowy i kontynuowane przez następne lata. Muszą one także na bieżąco uwzględniać trendy dotyczące zmian klimatu. Takie postępowanie spowoduje korzystne i oczekiwane zmiany w Mieście Olsztynie, zarówno pod względem jakości powietrza atmosferycznego oraz życia mieszkańców.

Rys. 1. Nowa pętla tramwajowa na osiedlu „Pieczewo”.
Źródło: EkoKoncept s.c.

Rys. 2. Elektroniczny rozkład jazdy na pętli „Pieczewo”.

Źródło: EkoKoncept s.c.

Rys. 3. Nowa nawierzchnia asfaltowa na ul. Krasickiego.
Źródło: EkoKoncept s.c

III.2. OBSZAR INTERWENCJI: ZAGROŻENIA HAŁASEM

Tab. 2. Zagrożenie hałasem.

Cel	Kierunek interwencji	Nr zadania	Zadanie	Stopień realizacji zadania w latach 2023-2024
2. Poprawa klimatu akustycznego poprzez obniżenie hałasu do poziomu obowiązujących standardów	1. Zarządzanie jakością klimatu akustycznego	26	Aktualizacja mapy akustycznej Miasta	Strategiczna mapa akustyczna Miasta Olsztyna została sporządzona w 2022 r. W raportowanym okresie nie była przeprowadzana aktualizacja mapy akustycznej miasta.
		27	Prowadzenie monitoringu hałasu	W analizowanych latach Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Olsztynie (RWMS) GIOŚ przeprowadził kontrole w zakresie emisji hałasu do środowiska. Zgodnie z „Ocenami stanu akustycznego środowiska na terenie województwa warmińsko-mazurskiego” w roku 2023 na terenie Miasta Olsztyna przeprowadzono pomiary hałasu przemysłowego w 11 punktach, natomiast w 2024 r. – 5 punktach. W żadnym z punktów nie doszło do przekroczeń dopuszczalnych poziomów hałasu, zarówno w porze dnia, jak i w nocy.
		28	Aktualizacja i monitorowanie programu ochrony środowiska przed hałasem	W 2023 r. i częściowo w 2024 r. obowiązywał „Program ochrony środowiska przed hałasem dla miasta Olsztyna” (przyjęty Uchwałą NR LII/1005/18 z dnia 29 sierpnia 2018 r. Rady Miasta Olsztyna). W latach 2023 - 2024 nie była przeprowadzana aktualizacja ww. dokumentu. W dniu 19.07.2024 r. wszedł w życie „Program ochrony środowiska przed hałasem dla obszaru województwa warmińsko - mazurskiego (POH)”, którego głównym celem jest likwidacja przekroczeń dopuszczalnych norm hałasu i ograniczenie negatywnego wpływu hałasu na ludzi i środowisko (przyjęty Uchwałą Nr LVIII/934/24 z dnia 23 kwietnia 2024 r. Sejmiku Województwa Warmińsko - Mazurskiego).
		29	Realizacja wynikających z programu przedsięwzięć technicznych i organizacyjnych dla zmniejszenia oddziaływania akustycznego na mieszkańców	W raportowanym okresie w ramach projektu „Rozwój transportu zbiorowego w Olsztynie - trakcja szynowa” wykonano montaż ok. 234 mb bariery dźwiękochłonnej przy ul. Synów Pułku. Ponadto w celu ograniczenia hałasu komunikacyjnego w śródmieściu i pobliżu zabudowy mieszkaniowej zastosowano maty wytłumiające pod nowymi torowiskami, a nowe nawierzchnie przebudowywanych jezdni wykonano z mieszanki mastyksowo-grysowej SMA 8. Przeprowadzono też monitoringowe pomiary hałasu i analizy porealizacyjnej wraz z opracowaniem wyników dla zakończonej w 2024 r. Inwestycji tramwajowej.

Cel	Kierunek interwencji	Nr zadania	Zadanie	Stopień realizacji zadania w latach 2023-2024
		30	Stosowanie zasad ochrony przed hałasem w planowaniu przestrzennym między innymi poprzez uwzględnienie w nich wyników aktualizowanej mapy akustycznej, właściwe kształtowanie przestrzeni urbanistycznej	Ustalono dopuszczalne poziomy hałasu odpowiednio do obowiązujących rozporządzeń wykonawczych do ustawy prawo ochrony środowiska w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w następujących MPZP: • Uchwała Nr LV/877/23 Rady Miasta Olsztyna z dnia 25 stycznia 2023 r. w sprawie uchwalenia „Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w rejonie przedszkola przy ulicy Radiowej w Olsztynie”, • Uchwała Nr LXI/953/23 Rady Miasta Olsztyna z dnia 5 lipca 2023 r. w sprawie uchwalenia „Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w rejonie przedszkola przy ul. Świtezianki w Olsztynie”, • Uchwała Nr LXI/954/23 Rady Miasta Olsztyna z dnia 5 lipca 2023 r. w sprawie uchwalenia „Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w rejonie przedszkola przy ul. ks. kard. Stefana Wyszyńskiego w Olsztynie”, • Uchwała Nr LXI/955/23 Rady Miasta Olsztyna z dnia 5 lipca 2023 r. w sprawie uchwalenia „Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w rejonie przedszkola przy ul. Ludwika Zamenhofa w Olsztynie”, • Uchwała Nr LXVI/1030/23 Rady Miasta Olsztyna z dnia 29 listopada 2023 r. w sprawie uchwalenia „Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenów sportowych II przy Alei Sybiraków w Olsztynie”, • Uchwała Nr LXVIII/1043/23 Rady Miasta Olsztyna z dnia 18 grudnia 2023 r. w sprawie uchwalenia „Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego otoczenia jeziora Ukiel w Olsztynie – rejon Gutkowo – Południe, część A”, • Uchwała Nr LXIX/1054/24 Rady Miasta Olsztyna z dnia 24 stycznia 2024 r. w sprawie uchwalenia „Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w rejonie przedszkola przy ul. Wiśniowej w Olsztynie”, • Uchwała Nr LXXII/1077/24 Rady Miasta Olsztyna z dnia 19 kwietnia 2024 r. w sprawie uchwalenia „Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego w Olsztynie pomiędzy ulicami: Bartąską, Biskupa Tomasza Wilczyńskiego, Biskupa Tadeusza Płoskiego i granicą Miasta, część B”, • Uchwała Nr IV/43/24 Rady Miasta Olsztyna z dnia 28 sierpnia 2024 r. w sprawie uchwalenia „Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla działki nr 125-126/7 w Olsztynie przy ul. Wincentego Witosa”. Ponadto w „Miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego terenów sportowych II przy Alei Sybiraków w Olsztynie” na terenach, gdzie występuje uciążliwe natężenie hałasu, wymagane jest zastosowanie środków, zapewniających właściwe warunki akustyczne (niwelujących wysoki poziom hałasu) takich jak np.: zielen izolacyjna, ekrany akustyczne oraz inne odpowiednie rozwiązania techniczne.

Cel	Kierunek interwencji	Nr zadania	Zadanie	Stopień realizacji zadania w latach 2023-2024
		31	Prowadzenie edukacji ekologicznej dotyczącej klimatu akustycznego w zakresie szkodliwości hałasu oraz promowanie ruchu pieszego, jazdy na rowerze, transportu publicznego, samochodów elektrycznych	W latach 2023 – 2024 zrealizowano III edycję kampanii edukacyjno-informacyjnej „ <i>Sam sobie sterem - wszędzie pieszo lub rowerem</i> ”. Głównym celem przedsięwzięcia było zachęcenie do zmiany nawyków transportowych oraz uświadomienie, że wybieranie alternatywnych, ekologicznych środków transportu i wykorzystanie ich w codziennych podróżach pozytywnie wpływa nie tylko na jakość środowiska, ale także na zdrowie mieszkańców. Akcja odbyła się jako element kampanii „ <i>Zmieniamy przyzwyczajenia</i> ”.

Cel	Kierunek interwencji	Nr zadania	Zadanie	Stopień realizacji zadania w latach 2023-2024																																																												
2. Poprawa standardów klimatu akustycznego		32	Ograniczenie hałasu, zwłaszcza w osiedlach mieszkaniowych poprzez m.in. tworzenie stref wolnych od transportu, ograniczenie szybkości ruchu, tworzenie pasów zadrzewień	Zgodnie z informacjami uzyskanymi z ZDZiT w Mieście Olsztynie, w latach 2023 – 2024 wykonywane były następujące nasadzenia: • tworzenie pasów zadrzewień chroniących przed hałasem przyulicznym: przy ul. Zientary-Malewskiej, ul. Janowicza, ul. Kętrzyńskiego, ul. Hozjusza (kontynuacja nasadzeń z poprzednich lat), ul. Jagiellończyka (nowo nasadzony szpaler drzew), • wprowadzenie Strefy Tempo 30: – Inwestycja Tramwajowa: al. Piłsudskiego, ul. Kościńskiego, ul. Narutowicza, ul. Grotha, os. Pieczewo (Wilczyńskiego, Jeziółowicza), ul. Murzynowskiego; – Progi zwalniające na os. Mazurskim: ul. Zagłoby, ul. Dębowa, ul. Bursztynowa, ul. Wawrzyszka, ul. Lengowskiego, ul. Moniuszki, ul. Kołobrzaska, ul. Poziomkowa, ul. Okrzei, ul. Augustowska. W analizowanym okresie kontynuowano działania prowadzące m.in. do odtworzenia alejowego charakteru olsztyńskich ulic oraz zwiększenia liczby drzew w przestrzeni Miasta Olsztyna. Największą różnicę w udziale zieleni wysokiej o charakterze alejowym lub szpalerowym w omawianym przedziale czasowym można zaobserwować przykładowo przy ulicach: Sielskiej, Tuwima, Obrońców Tobruku, Zientary-Malewskiej, Kętrzyńskiego, Hozjusza czy przy ciągu pieszym Jaroty-Nagórki. W poniższej tabeli przedstawiono nasadzenia drzew przy ulicach i drogach:																																																												
				<table><tr><th>Lp.</th><th>Lokalizacja</th><th>Gatunek</th><th>Ilość sztuk</th></tr><tr><td colspan="4">2023</td></tr><tr><td>1</td><td>ul. Janowicza 125-87</td><td>klon zwyczajny</td><td>16</td></tr><tr><td>2</td><td>ul. Janowicza 125-88/1</td><td>klon zwyczajny</td><td>8</td></tr><tr><td>3</td><td>ul. Zientary-Malewskiej 14-100/1</td><td>klon zwyczajny 'Royal Red'</td><td>4</td></tr><tr><td>4</td><td>ul. Zientary-Malewskiej 14-100/2</td><td>lipa srebrzysta 'Brabant'</td><td>4</td></tr><tr><td>5</td><td>ul. Zientary-Malewskiej 59-1/8</td><td>klon zwyczajny</td><td>11</td></tr><tr><td>6</td><td>ul. Hozjusza 155-1/3</td><td>klon zwyczajny</td><td>15</td></tr><tr><td>7</td><td>ul. Hozjusza 155-1/3</td><td>klon polny</td><td>6</td></tr><tr><td>8</td><td>ul. Kętrzyńskiego 91-2/1</td><td>klon zwyczajny</td><td>4</td></tr><tr><td>9</td><td>ul. Sokoła 139-32</td><td>klon zwyczajny</td><td>6</td></tr><tr><td>10</td><td>al. Obrońców Tobruku 68-86</td><td>klon zwyczajny</td><td>18</td></tr><tr><td>11</td><td>al. Wojska Polskiego 30-15, 20-1/12 i 20-67/18</td><td>klon zwyczajny</td><td>9</td></tr><tr><td>12</td><td>ul. Kętrzyńskiego 91-2/1</td><td>lipa srebrzysta</td><td>3</td></tr><tr><td colspan="3">SUMA:</td><td>104</td></tr></table>	Lp.	Lokalizacja	Gatunek	Ilość sztuk	2023				1	ul. Janowicza 125-87	klon zwyczajny	16	2	ul. Janowicza 125-88/1	klon zwyczajny	8	3	ul. Zientary-Malewskiej 14-100/1	klon zwyczajny 'Royal Red'	4	4	ul. Zientary-Malewskiej 14-100/2	lipa srebrzysta 'Brabant'	4	5	ul. Zientary-Malewskiej 59-1/8	klon zwyczajny	11	6	ul. Hozjusza 155-1/3	klon zwyczajny	15	7	ul. Hozjusza 155-1/3	klon polny	6	8	ul. Kętrzyńskiego 91-2/1	klon zwyczajny	4	9	ul. Sokoła 139-32	klon zwyczajny	6	10	al. Obrońców Tobruku 68-86	klon zwyczajny	18	11	al. Wojska Polskiego 30-15, 20-1/12 i 20-67/18	klon zwyczajny	9	12	ul. Kętrzyńskiego 91-2/1	lipa srebrzysta	3	SUMA:			104
				Lp.	Lokalizacja	Gatunek	Ilość sztuk																																																									
				2023																																																												
				1	ul. Janowicza 125-87	klon zwyczajny	16																																																									
				2	ul. Janowicza 125-88/1	klon zwyczajny	8																																																									
				3	ul. Zientary-Malewskiej 14-100/1	klon zwyczajny 'Royal Red'	4																																																									
				4	ul. Zientary-Malewskiej 14-100/2	lipa srebrzysta 'Brabant'	4																																																									
				5	ul. Zientary-Malewskiej 59-1/8	klon zwyczajny	11																																																									
				6	ul. Hozjusza 155-1/3	klon zwyczajny	15																																																									
				7	ul. Hozjusza 155-1/3	klon polny	6																																																									
				8	ul. Kętrzyńskiego 91-2/1	klon zwyczajny	4																																																									
				9	ul. Sokoła 139-32	klon zwyczajny	6																																																									
				10	al. Obrońców Tobruku 68-86	klon zwyczajny	18																																																									
				11	al. Wojska Polskiego 30-15, 20-1/12 i 20-67/18	klon zwyczajny	9																																																									
12	ul. Kętrzyńskiego 91-2/1	lipa srebrzysta	3																																																													
SUMA:			104																																																													

Cel	Kierunek interwencji	Nr zadania	Zadanie	Stopień realizacji zadania w latach 2023-2024																																																
				<table><tr><th>Lp.</th><th>Lokalizacja</th><th>Gatunek</th><th>Ilość sztuk</th></tr><tr><td colspan="4">2024</td></tr><tr><td>1</td><td>ul. Towarowa (92-1/1)</td><td>brzoza brodawkowata</td><td>4</td></tr><tr><td>2</td><td>ul. Kętrzyńskiego (91-2/1)</td><td>klon pospolity</td><td>3</td></tr><tr><td>3</td><td>ul. Tuwima (112-1/41)</td><td>klon polny</td><td>10</td></tr><tr><td>4</td><td>ul. Wilczyńskiego (125-38/10)</td><td>klon polny</td><td>6</td></tr><tr><td>5</td><td>ul. Zientary-Malewskiej (17-128)</td><td>grab pospolity</td><td>13</td></tr><tr><td>6</td><td>ul. Zientary Malewskiej (19-164/5)</td><td>grab pospolity 'Fastigiata'</td><td>7</td></tr><tr><td>7</td><td>al. Obrońców Tobruku (68-86)</td><td>klon pospolity</td><td>3</td></tr><tr><td>8</td><td>ul. Sielska (35-2/9)</td><td>dąb szypułkowy</td><td>9</td></tr><tr><td>9</td><td>ul. Sielska (35-34/4)</td><td>dąb szypułkowy</td><td>8</td></tr><tr><td colspan="3">SUMA:</td><td>63</td></tr></table>	Lp.	Lokalizacja	Gatunek	Ilość sztuk	2024				1	ul. Towarowa (92-1/1)	brzoza brodawkowata	4	2	ul. Kętrzyńskiego (91-2/1)	klon pospolity	3	3	ul. Tuwima (112-1/41)	klon polny	10	4	ul. Wilczyńskiego (125-38/10)	klon polny	6	5	ul. Zientary-Malewskiej (17-128)	grab pospolity	13	6	ul. Zientary Malewskiej (19-164/5)	grab pospolity 'Fastigiata'	7	7	al. Obrońców Tobruku (68-86)	klon pospolity	3	8	ul. Sielska (35-2/9)	dąb szypułkowy	9	9	ul. Sielska (35-34/4)	dąb szypułkowy	8	SUMA:			63
				Lp.	Lokalizacja	Gatunek	Ilość sztuk																																													
				2024																																																
				1	ul. Towarowa (92-1/1)	brzoza brodawkowata	4																																													
				2	ul. Kętrzyńskiego (91-2/1)	klon pospolity	3																																													
				3	ul. Tuwima (112-1/41)	klon polny	10																																													
				4	ul. Wilczyńskiego (125-38/10)	klon polny	6																																													
				5	ul. Zientary-Malewskiej (17-128)	grab pospolity	13																																													
				6	ul. Zientary Malewskiej (19-164/5)	grab pospolity 'Fastigiata'	7																																													
				7	al. Obrońców Tobruku (68-86)	klon pospolity	3																																													
8	ul. Sielska (35-2/9)	dąb szypułkowy	9																																																	
9	ul. Sielska (35-34/4)	dąb szypułkowy	8																																																	
SUMA:			63																																																	
	33	Poprawa i dalszy rozwój transportu intermodalnego (szynowo drogowego)		Dnia 1 stycznia 2024 r. została zakończona rozbudowa traktacji tramwajowej w śladzie ulic: Piłsudskiego, Wyszyńskiego, Synów Pułku, Krasickiego, Wilczyńskiego, jak również uruchomione zostały linie tramwajowe nr 4 i 5. Ponadto w ramach projektu powstał parking P&R przy pętli „Pieczewo” oraz wspólne pasy tramwajowo-autobusowe na odcinku ul. Wilczyńskiego oraz al. Piłsudskiego. W „Programie ochrony środowiska przez hałasem dla obszaru województwa warmińsko-mazurskiego” (przyjętym Uchwałą Nr LVIII/934/24 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 23 kwietnia 2024 r.) w części dotyczącej miast powyżej 100 tys. mieszkańców wskazano, że hałas tramwajowy nie powoduje przekroczeń dopuszczalnych poziomów hałasu na terenie Miasta Olsztyna. Jednoznacznie wskazuje to na fakt, że rozbudowa komunikacji zbiorowej, a także rozpoznanie potrzeb remontowych w sieci komunikacyjnej Miasta Olsztyna i utrzymywanie jej w dobrym stanie technicznym, zapewnia skuteczną ochronę mieszkańców przed niepożądanym, możliwym wzrostem poziomu hałasu.																																																
					34	Wprowadzenie ograniczeń wjazdu pojazdów ciężarowych do centrum Miasta i terenów osiedli mieszkaniowych		W raportowanych latach ZDZiT ustanowiło wprowadzenie Strefy Tempo 30 wzdłuż: al. Piłsudskiego, ul. Kościńskiego, ul. Narutowicza, ul. Grotha, os. Pieczewo (Wilczyńskiego, Jeziołowicza), ul. Murzynowskiego, na których prowadzona była Inwestycja tramwajowa. Wprowadzone zostały również progi zwalniające na:																																												
								ul. Zagłoby,																																												
								ul. Dębowej,																																												
								ul. Bursztynowej,																																												
								ul. Wawrzyczka,																																												
								ul. Lengowskiego,																																												
								ul. Moniuszki,																																												
								ul. Kołobrzeskiej,																																												

Cel	Kierunek interwencji	Nr zadania	Zadanie	Stopień realizacji zadania w latach 2023-2024																																	
				- ul. Poziomkowej, - ul. Okrzei oraz - ul. Augustowskiej.																																	
		35	Poprawa stanu nawierzchni ulic i dróg, zapewnienie płynności ruchu, ponadto stosowanie nowoczesnych nawierzchni niskohałasowych oraz ekranów akustycznych w przypadku remontów i przebudów dróg zgodnie ze wskazaniami analiz akustycznych	Zgodnie z informacjami uzyskanymi od ZDZiT, w latach 2023-2024 przeprowadzono następujące prace związane z poprawą nawierzchni ulic i chodników:																																	
				<table><tr><th>Lp.</th><th>Nazwa zadania</th><th>Powierzchnia wyremontowanej jezdni/ chodnika [m²]</th></tr><tr><td colspan="3">2023</td></tr><tr><td>1</td><td>Wymiana nawierzchni bitumicznej ul. Dybowskiego w Olsztynie przy skrzyżowaniu z al. Warszawską</td><td>792,00</td></tr><tr><td>2</td><td>Wymiana nawierzchni bitumicznej ul. Żołnierskiej w Olsztynie na odcinku od ul. Dworcowej do ul. Wyszyńskiego</td><td>5713,00</td></tr><tr><td>3</td><td>Wymiana nawierzchni bitumicznej ul. Wilczyńskiego w Olsztynie na odcinku od ul. Piotrowskiego do ul. Janowicza</td><td>5617,00</td></tr><tr><td>4</td><td>Wymiana nawierzchni bitumicznej ul. Wańkowicza w Olsztynie przy skrzyżowaniu z ul. Orłowicza</td><td>329,00</td></tr><tr><td>5</td><td>Wymiana nawierzchni bitumicznej ciągu pieszo-rowerowego przy ul. Pstrowskiego w Olsztynie na odcinku od ul. Pasymskiej do ul. Gdyńskiej</td><td>755,00</td></tr><tr><td>6</td><td>Wymiana nawierzchni bitumicznej ul. Witosa w Olsztynie na odcinku od ul. Kubusia Puchatka do budynku Wiecherta 29</td><td>1072,00</td></tr><tr><td>7</td><td>Wymiana nawierzchni bitumicznej ul. Obrońców Tobruku w Olsztynie - odcinek pomiędzy al. Warszawską i ul. Gałczyńskiego</td><td>967,00</td></tr><tr><td>8</td><td>Zabezpieczenie skarpy oraz poszerzenie i wymiana nawierzchni pętli autobusowej przy ul. Jagiellońskiej w Olsztynie</td><td>715,00</td></tr><tr><td>9</td><td>Wymiana nawierzchni zatok autobusowych przy ul. Żołnierskiej (2 szt.)</td><td>198,00</td></tr></table>	Lp.	Nazwa zadania	Powierzchnia wyremontowanej jezdni/ chodnika [m²]	2023			1	Wymiana nawierzchni bitumicznej ul. Dybowskiego w Olsztynie przy skrzyżowaniu z al. Warszawską	792,00	2	Wymiana nawierzchni bitumicznej ul. Żołnierskiej w Olsztynie na odcinku od ul. Dworcowej do ul. Wyszyńskiego	5713,00	3	Wymiana nawierzchni bitumicznej ul. Wilczyńskiego w Olsztynie na odcinku od ul. Piotrowskiego do ul. Janowicza	5617,00	4	Wymiana nawierzchni bitumicznej ul. Wańkowicza w Olsztynie przy skrzyżowaniu z ul. Orłowicza	329,00	5	Wymiana nawierzchni bitumicznej ciągu pieszo-rowerowego przy ul. Pstrowskiego w Olsztynie na odcinku od ul. Pasymskiej do ul. Gdyńskiej	755,00	6	Wymiana nawierzchni bitumicznej ul. Witosa w Olsztynie na odcinku od ul. Kubusia Puchatka do budynku Wiecherta 29	1072,00	7	Wymiana nawierzchni bitumicznej ul. Obrońców Tobruku w Olsztynie - odcinek pomiędzy al. Warszawską i ul. Gałczyńskiego	967,00	8	Zabezpieczenie skarpy oraz poszerzenie i wymiana nawierzchni pętli autobusowej przy ul. Jagiellońskiej w Olsztynie	715,00	9	Wymiana nawierzchni zatok autobusowych przy ul. Żołnierskiej (2 szt.)	198,00
				Lp.	Nazwa zadania	Powierzchnia wyremontowanej jezdni/ chodnika [m²]																															
				2023																																	
				1	Wymiana nawierzchni bitumicznej ul. Dybowskiego w Olsztynie przy skrzyżowaniu z al. Warszawską	792,00																															
				2	Wymiana nawierzchni bitumicznej ul. Żołnierskiej w Olsztynie na odcinku od ul. Dworcowej do ul. Wyszyńskiego	5713,00																															
				3	Wymiana nawierzchni bitumicznej ul. Wilczyńskiego w Olsztynie na odcinku od ul. Piotrowskiego do ul. Janowicza	5617,00																															
				4	Wymiana nawierzchni bitumicznej ul. Wańkowicza w Olsztynie przy skrzyżowaniu z ul. Orłowicza	329,00																															
				5	Wymiana nawierzchni bitumicznej ciągu pieszo-rowerowego przy ul. Pstrowskiego w Olsztynie na odcinku od ul. Pasymskiej do ul. Gdyńskiej	755,00																															
				6	Wymiana nawierzchni bitumicznej ul. Witosa w Olsztynie na odcinku od ul. Kubusia Puchatka do budynku Wiecherta 29	1072,00																															
				7	Wymiana nawierzchni bitumicznej ul. Obrońców Tobruku w Olsztynie - odcinek pomiędzy al. Warszawską i ul. Gałczyńskiego	967,00																															
8	Zabezpieczenie skarpy oraz poszerzenie i wymiana nawierzchni pętli autobusowej przy ul. Jagiellońskiej w Olsztynie	715,00																																			
9	Wymiana nawierzchni zatok autobusowych przy ul. Żołnierskiej (2 szt.)	198,00																																			

Cel	Kierunek interwencji	Nr zadania	Zadanie	Stopień realizacji zadania w latach 2023-2024				
				10	Remont chodnika przy ul. Augustowskiej w Olsztynie	184,00		
				11	Remont chodnika przy ul. Kutrzeby w Olsztynie	312,00		
				12	Remont chodnika przy ul. Poprzecznej w Olsztynie (przy cmentarzu)	308,00		
				13	Remont chodnika przy ul. Wiecherta w Olsztynie	395,00		
				14	Remont chodnika przy ul. Dworcowej w Olsztynie	298,00		
				15	Remont chodnika przy ul. Barczewskiego w Olsztynie	104,00		
				16	Remont chodnika przy ul. Emilii Plater w Olsztynie	114,00		
				17	Remont schodów terenowych w Parku Jar II terenowych (2 biegi) w Olsztynie	31,00		
				18	Remont schodów terenowych w Parku Jar I w Olsztynie	80,00		
				19	Remont schodów terenowych przy ul. Orłowicza w Olsztynie	28,00		
				2024				
				1	Wymiana nawierzchni bitumicznej al. Sybiraków w Olsztynie na odcinku od ul. Rataja do przystanku autobusowego Szpital MSWiA	3119,00		
				2	Wymiana nawierzchni bitumicznej ul. Kołobrzeskiej w Olsztynie na odcinku od ul. Dworcowej do ul. Leonharda	7977,00		
				3	Wymiana nawierzchni bitumicznej ul. Barcza w Olsztynie na odcinku od ul. Wańkowicza do Barcza 8b	1835,00		
				4	Wymiana nawierzchni bitumicznej ul. Sielskiej (starej) w Olsztynie na odcinku od ul. Kłosowej do zjazdu do Biedronki	1555,00		
				5	Wymiana nawierzchni bitumicznej ul. Hozjusza w Olsztynie na wysokości sklepu Carrefour	1628,00		

Cel	Kierunek interwencji	Nr zadania	Zadanie	Stopień realizacji zadania w latach 2023-2024		
				6	Wymiana nawierzchni bitumicznej ul. Pana Tadeusza w Olsztynie na odcinku od ul. Dworcowej do ul. Świtezianki	2163,00
				7	Wymiana nawierzchni bitumicznej ul. Obrońców Tobruku w Olsztynie - odcinek pomiędzy al. Warszawską i ul. Gałczyńskiego (jezdnia północna)	2917,00
				8	Wymiana nawierzchni bitumicznej ul. Augustowskiej w Olsztynie na odcinku od al. Piłsudskiego do ul. Opolskiej	4433,00
				9	Wymiana nawierzchni bitumicznej ul. Świtycz-Widackiej w Olsztynie na odcinku od ul. Krasickiego do ul. Gębika	1664,00
				10	Wymiana nawierzchni bitumicznej al. Wojska Polskiego w Olsztynie - odcinek leśny przed mostem nad Wadągą	1584,00
				11	Wymiana nawierzchni bitumicznej ul. Herdera w Olsztynie na odcinku od ul. Krasickiego do ul. Wiecherta	1062,00
				12	Wymiana nawierzchni bitumicznej ul. Dworcowej w Olsztynie na wysokości przystanku Plac Inwalidów Wojennych	565,00
				13	Wymiana nawierzchni bitumicznej ul. Limanowskiego w Olsztynie na wiadukcie	1155,00
				14	Wymiana nawierzchni bitumicznej ul. Wczasowej w Olsztynie na odcinku od ul. Bałtyckiej do ul. Hozjusza	2437,00
				15	Wymiana nawierzchni bitumicznej ul. Dąbrowszczaków w Olsztynie na odcinku od al. Piłsudskiego do ul. Kajki	4515,00
				16	Wymiana nawierzchni bitumicznej ul. Iwaszkiewicza w Olsztynie na odcinku od ul. Obrońców Tobruku do Iwaszkiewicza 9	1007,00
				17	Wymiana nawierzchni bitumicznej ul. Murzynowskiego w Olsztynie na odcinku od Murzynowskiego 22A do Krasickiego	1734,00
				18	Remont schodów terenowych w Parku Jar II (w kierunku budynku Dworcowa 51)	19,00
				19	Remont schodów terenowych w Parku Jar II (w kierunku ul. Dworcowej 59)	16,00
				20	Remont schodów terenowych przy ul. Konopnickiej (w kierunku kościoła garnizonowego)	41,00
				21	Remont schodów terenowych w Parku Jar I (w kierunku SP 2)	33,00
				22	Remont schodów terenowych łączących ul. Barczewskiego oraz Mariańską	34,00
				23	Remont nawierzchni placu targowego przy ul. Grunwaldzkiej w Olsztynie	534,00
				24	Remont chodnika przy ul. Zamenhofs w Olsztynie na odcinku od SP 9 do ul. Cichej	76,00

Cel	Kierunek interwencji	Nr zadania	Zadanie	Stopień realizacji zadania w latach 2023-2024		
				25	Remont chodnika przy ul. Dworcowej w Olsztynie na odcinku od ul. Kętrzyńskiego w kierunku ul. Kołobrzeskiej	357,00
				26	Remont chodnika przy ul. Kościuszki w Olsztynie przy skrzyżowaniu z ul. Niepodległości	384,00
				27	Remont chodnika przy al. Wojska Polskiego w Olsztynie przed mostem na rzece Wadąg	42,00
				28	Remont chodnika przy ul. Pana Tadeusza w Olsztynie na odcinku od ul. Dworcowej do ul. Świtezianki	269,00
				29	Remont chodnika przy ul. Małeckiego w Olsztynie na odcinku od nr 8 do ul. Puszkina	164,00
				30	Remont chodnika przy ul. Wilczyńskiego w Olsztynie na wysokości skweru gen. Fieldorfa Nila	584,00
				31	Remont chodnika przy ul. Kętrzyńskiego w Olsztynie pomiędzy budynkami 7 i 9	51,00
				32	Remont chodnika przy ul. Wiecherta w Olsztynie przy szkole	180,00
				33	Remont zatok parkingowych przy ul. przy ul. Świtycz-Widackiej w Olsztynie	255,00
				34	Remont jezdni ul. Kętrzyńskiego w Olsztynie w kierunku Filharmonii	130,00
				35	Remont chodnika przy ul. Dworcowej w Olsztynie od al. Piłsudskiego w kierunku ul. Kołobrzeskiej	219,00
				36	Remont chodnika przy ul. Krętej 15 w Olsztynie	53,00
				37	Remont zatoki parkingowej przy ul. Herdera 1 w Olsztynie	139,00
				38	Remont chodnika przy ul. Barcza w Olsztynie (przy przejściu podziemnym)	100,00
				39	Remont chodnika przy ul. Jarockiej 60 w Olsztynie	85,00
				40	Remont chodnika przy ul. Jagiełły w Olsztynie przy SP 14	408,00
				41	Remont chodnika przy ul. Sielskiej 41-43c w Olsztynie	97,00
				42	Remont chodnika przy ul. Hallera 2 w Olsztynie	153,00
				43	Remont chodnika przy ul. Bałtyckiej w Olsztynie na odcinku od nr 60 do ul. Letniskowej	155,00

Cel	Kierunek interwencji	Nr zadania	Zadanie	Stopień realizacji zadania w latach 2023-2024
		36	Budowa infrastruktury rowerowej (trasy rowerowe, system roweru publicznego)	W latach 2023-2024 wybudowano około 11 km dróg rowerowych. W ramach rozbudowy trakcji tramwajowej (zakończonej dnia 1 stycznia 2024 roku) zostały przebudowane m.in. chodniki, drogi rowerowe i zatoki przystankowe w ciągu ulic: Piłsudskiego, Wyszyńskiego, Synów Pułku, Krasickiego, Wilczyńskiego. W analizowanym okresie nie funkcjonował system roweru miejskiego.

W ramach obszaru interwencji *Zagrożenie hałasem* wyznaczono cel związany z poprawą klimatu akustycznego poprzez obniżenie hałasu do poziomu obowiązujących standardów. W analizowanych latach w celu zmniejszenia zagrożenia hałasem prowadzono działania na szczeblu planistycznym. W uchwalonych w latach 2023-2024 MPZP ustalono dopuszczalne poziomy hałasu odpowiednio do obowiązujących rozporządzeń wykonawczych do ustawy prawo ochrony środowiska w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu. Duże znaczenie miały również działania dotyczące ograniczenia hałasu, szczególnie w osiedlach mieszkaniowych poprzez m.in. ograniczenie szybkości ruchu czy tworzenie pasów zadrzewień. Wprowadzenie Strefy Tempo 30, związanej z inwestycją tramwajową czy zwiększenie ilości drzew o charakterze alejowym ograniczyło negatywne oddziaływanie w zakresie narażenia na hałas.

W latach 2023-2024 kluczowe znaczenie miało zakończenie inwestycji tramwajowej, polegającej na budowie linii tramwajowej łączącej osiedle „*Pieczewo*” z centrum miasta i dworcem głównym. Uruchomienie linii tramwajowych nr 4 i nr 5 zwiększyło możliwość wyboru komunikacji zbiorowej, jako alternatywy do podróżowania prywatnym samochodem, co pozwoliło na zmniejszenie liczby pojazdów w ruchu ulicznym i tym samym zmniejszenie poziomów hałasu w Mieście Olsztynie. Dodatkowym, pośrednim efektem zakończenia budowy inwestycji tramwajowej jest poprawa infrastruktury drogowo-rowerowej. Nowe nawierzchnie asfaltowe znacząco obniżają poziomu hałasu na terenie Miasta Olsztyna, a nowe trasy rowerowe zachęcają do rezygnacji z podróży samochodami, tym samym poprawiając stan zdrowia i samopoczucia mieszkańców i osób przebywających w mieście.

Realizacja działań związanych z przedsięwzięciami technicznymi i organizacyjnymi dla zmniejszenia poziomu hałasu oraz zmianami w inżynierii ruchu drogowego przedstawiają zadania 29 oraz 35. Przykładem może być wybudowana linia tramwajowa na ul. Krasickiego, wzdłuż której ustawiono nowe wiaty przystankowe wraz z elektroniczną informacją o kursowaniu komunikacji miejskiej oraz wybudowano nowe ścieżki rowerowe (Rys. 4).

W roku 2024 przyjęto „*Program ochrony środowiska przez hałasem dla obszaru województwa warmińsko-mazurskiego*” (Uchwała Nr LVIII/934/24 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 23 kwietnia 2024 r.). W dokumencie odniesiono się do oceny realizacji obowiązującego do 2023 r. „*Programu ochrony środowiska przed hałasem dla miasta Olsztyna*”. Stwierdzono m.in., iż przekroczenia powyżej 10 dB dla wskaźnika L_{DWN} w przypadku hałasu drogowego nie występują oraz nie zanotowano przekroczeń powyżej 5 dB dla wskaźnika L_N . Wskazuje to jednoznacznie, że zadania realizowane w celu poprawy klimatu akustycznego poprzez obniżenie hałasu do poziomu obowiązujących standardów, są z powodzeniem realizowane na terenie Miasta Olsztyna.

Realizacja zadań przedstawionych w POŚ spowodowała zmniejszenia zagrożeń spowodowanych hałasem, szczególnie komunikacyjnym. Jest to szczególnie ważne dla zdrowia i samopoczucia mieszkańców Miasta Olsztyna, gdyż ograniczanie emisji hałasu wpływa pozytywnie na komfort psychiczny. Zmniejszanie poziomów hałasu, podobnie jak ochrona jakości powietrza przed zanieczyszczeniem, stanowi nierozdzielny element zrównoważonego rozwoju i powinno być stale i konsekwentnie realizowane w ciągu następnych lat.

Rys. 4. Nowa linia tramwajowa, elektroniczny rozkład jazdy i nowa ścieżka rowerowa przy ul. Krasickiego

Źródło: EkoKoncept s.c.

III.3. OBSZAR INTERWENCJI: POLA ELEKTROMAGNETYCZNE

Tab. 3. Pola elektromagnetyczne.

Cel	Kierunki interwencji	Nr zadania	Zadanie	Stopień realizacji zadania w latach 2023-2024
3. Ochrona przed polami elektromagnetycznymi	1. Ograniczanie oddziaływania pól elektromagnetycznych	37	Wprowadzanie do planów zagospodarowania przestrzennego zapisów dotyczących ochrony przed polami elektroenergetycznymi	W MPZP (wymienionych w zadaniu 9) w latach 2023-2024 wprowadzono zapisy dotyczące ochrony przed polami elektromagnetycznymi. Wprowadzone zostały nakazy prowadzenia linii elektroenergetycznych i telekomunikacyjnych jako podziemne.

Ochrona mieszkańców Miasta Olsztyna przed oddziaływaniem pól elektromagnetycznych (PEM) realizowana jest poprzez wprowadzanie do planów zagospodarowania przestrzennego zapisów dotyczących ochrony ludności przed polami elektroenergetycznymi. Monitoring PEM na terenie Miasta Olsztyna prowadzony jest przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska (WIOŚ) w Olsztynie. Zróżnicowane dopuszczalne poziomy pól elektromagnetycznych zostały określone w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Dz.U. z 2019 r., poz. 2448). Tabela nr 1 załącznika ww. rozporządzenia dotyczy dopuszczalnych poziomów pola elektromagnetycznego dla terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową. Zgodnie z nią składowa elektryczna E wynosi 1000 V/m, a składowa magnetyczna H – 60 A/m. W tabeli nr 2 przedstawiono wartości składowych elektrycznych i magnetycznych dotyczące dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych dla miejsc dostępnych dla ludności. Wynoszą one odpowiednio 61 V/m i 0,16 A/m.

W 2023 r. pomiary PEM na terenie Miasta Olsztyna wykonano w 4 punktach pomiarowych:

- 1) punkt pomiarowy N_2021_B_1 (plac Cieszyński),
- 2) punkt pomiarowy N_2021_B_2 (Żołnierska/Wyszyńskiego),
- 3) punkt pomiarowy N_2021_B_3 (pl. Jana Pawła II),
- 4) punkt pomiarowy N_2021_B_4 (ul. Wilczyńskiego/Krasickiego)

Najwyższa składowa elektryczna wyniosła 2,3 V/m (punkt pomiarowy N_2021_B_4) i utrzymywała się na bardzo niskim poziomie względem wartości dopuszczalnej. Pomimo niskich wartości pola elektromagnetycznego w przyjętych MPZP zawarto nakazy podziemnego prowadzenia linii elektroenergetycznych i telekomunikacyjnych. Miało to na celu ograniczenie fizycznego oddziaływania linii elektroenergetycznych na budynki, bądź ludzi np. zniwelowanie niebezpieczeństwa porażenia prądem w wyniku zerwania linii energetycznych.

III.4. OBSZAR INTERWENCJI: GOSPODAROWANIE WODAMI

Tab. 4. Gospodarowanie wodami.

Cel	Kierunki interwencji	Nr zadania	Zadanie	Stopień realizacji zadania w latach 2023-2024
4. Osiągnięcie celów środowiskowych dla jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP) rzecznych, jeziornych i jednolitych części wód podziemnych (JCWPd)	1. Poprawa jakości wód powierzchniowych	38	Ochrona stref brzegowych jezior/cieków – tworzenie stref wolnych od zabudowy nad brzegami zbiorników/cieków oraz ochrona i odtwarzanie roślinności przybrzeżnej	Realizacja przedmiotowego zadania w latach 2023-2024 prowadzona była na poziomie planistycznym. Przykładem jest MPZP nr: 103 – UKIEL – GUTKOWO-południe cz. A, przyjęty uchwałą Rady Miasta Olsztyna nr LXVIII/1043/23 z dnia 18.12.2023 r. Ustalenia wspomnianego MPZP wyznaczają na większości terenów przy jeziorze (Ukiel) zlokalizowanych na skarpie przyjeziornej teren zieleni naturalnej ZNN, jako strefę wolną od zabudowy. Na przedmiotowym terenie ustalono zakaz zabudowy terenów obiektami budowlanymi, w tym ogrodzeniami oraz prowadzenia innych robót budowlanych, z wyjątkiem: zewnętrznych sieci uzbrojenia i urządzeń infrastruktury technicznej, elementów umocnień w formie i o gabarytach, nie większych niż niezbędne minimum, konieczne do zapobiegania osuwaniu się niestabilnych zboczy.
		39	Ograniczanie dopływu do wód zanieczyszczeń zawartych w ściekach komunalnych, m.in. poprzez realizację zadań z zakresu gospodarki wodno-ściekowej	W analizowanych latach 2023-2024, w celu ograniczania dopływu do wód zanieczyszczeń zawartych w ściekach komunalnych, Miasto Olsztyn za pośrednictwem PWIK Sp. z o. o. realizowało następujące zadania z zakresu gospodarki wodno-ściekowej: ➤ <u>zadania zakończone:</u> - Modernizacja i rozbudowa przepompowni P-10; - Odtworzenie przepompowni ścieków P-4 przy ul. Bałtyckiej; - Modernizacja rurociągów odprowadzających odcieki z separatorów piasku zainstalowanych w hali krat na Miejskiej Oczyszczalni Ścieków; - Wymiana punktu pomiarowego ścieków surowych dopływających na oczyszczalnię ścieków; - Przebudowa przenośników odprowadzających osad z hali pras na kontenery i spalarnię. ➤ <u>zadania rozpoczęte i kontynuowane w latach następnych (niezakończone):</u> - Modernizacja systemu napowietrzania ścieków w reaktorach biologicznych w oczyszczalni ścieków; - Uporządkowanie kanalizacji deszczowej na terenie Miejskiej Oczyszczalni Ścieków "Łyna";

				• Uporządkowanie gospodarki kanalizacji deszczowej na P-03 i P-10 • Przebudowa sieci kanalizacji sanitarnej i deszczowej na terenie bazy PWiK. Zgodnie ze Sprawozdaniami Zarządu z działalności Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji Spółka z o.o. w Olsztynie za rok 2023 oraz 2024 Spółka odebrała i oczyściła: • 9604,6 tys. m³ ścieków (gospodarstwa domowe - 57%; przemysł i usługi – 11%; pozostali – 32%) w 2023 roku (o 4,9% więcej niż w roku ubiegłym); • 9969,0 tys. m³ ścieków (gospodarstwa domowe - 55%; przemysł i usługi – 12%; pozostali – 33%) w 2024 roku (o 3,8% więcej niż w roku ubiegłym). W analizowanych latach, w celu utrzymania w pełnej sprawności eksploatacyjnej sieci kanalizacyjnej prowadzone były działania konserwacyjno-remontowe, takie jak: • czyszczenie sieci kanalizacji sanitarnej (przy pomocy specjalistycznych samochodów); • prace konserwacyjne: ○ wykonano remonty studni i regulację włączów, ○ dokonano przeglądu i czyszczenia ręcznego studni sanitarnych, ○ dokonano przeglądu stanu technicznego kanałów kamerą TV przy współpracy z czyszczącym samochodem SCK, ○ wykonano punktowe remonty rur metodami bezwykopowymi; • prace przeglądowe - dokonano odbiorów wstępnych nowo wybudowanych sieci i przyłączy; • sprawdzenie podłączeń deszczowych do sieci sanitarnej.
		40	Usuwanie odpadów ze stref brzegowych wód	W Olsztynie plaże strzeżone zlokalizowane w strefie przybrzeżnej jezior zarządzane są przez jednostkę Ośrodka Sportu i Rekreacji w Olsztynie (OSiR). Kąpieliska zarządzane przez OSiR w Olsztynie, to: Kąpielisko Plaża Miejska nr 1, Kąpielisko Plaża Miejska nr 2, Kąpielisko Skanda. W latach 2023–2024 OSiR w Olsztynie, w okresie od maja do września każdego roku, w ramach ochrony wód i utrzymania czystości stref brzegowych, prowadził regularne działania polegające na zbieraniu glonów oraz roślinności wyrzuconej na brzeg. W wyniku tych prac, w każdym z sezonów (maj–wrzesień), zebrano i wywieziono łącznie 9 kontenerów na bioodpady o pojemności 7 m³ każdy (łącznie 63 m³).
		41	Prowadzenie działań edukacyjnych dotyczących zagrożeń dla wód i sposobów ograniczania presji	Miasto Olsztyn w latach 2023-2024 za pośrednictwem placówek edukacyjnych (przedszkoli, szkół) prowadziło edukację dzieci i młodzieży w zakresie zagrożeń dla wód i sposobów ich ochrony. Przykładowe działania placówek w tym zakresie wymieniono poniżej. • Zajęcia dydaktyczne „Mamo-tato-wolę wodę” (Przedszkola Miejskie nr 20,31) uświadamiające znaczenie wody w życiu człowieka, zachęcenie do picia wody.

				• Projekt ekologiczny „Czysta woda zdrowia doda”, który realizowano w przedszkolach (Przedszkola Miejskie nr: 1, 2, 4, 5, 24) oraz szkołach. Projekt (realizowany przez NFZ) skupiał się na edukacji o znaczeniu wody. Miał na celu uświadomienie uczniom jak wielką wartość ma woda, nauka dobrych nawyków. Projekt doskonalił wiedzę dzieci na temat funkcji wody w organizmie ludzkim, zachęcał do zmiany nawyków żywieniowych, zachęcał do picia czystej wody, zamiast napojów słodzonych, promował zdrowy i aktywny styl życia. • „Światowy Dzień Oceanów”. Projekt realizowany w przedszkolach i szkołach w celu edukacji ekologicznej skupiającej się na ochronie wód, zanieczyszczeniu plastikiem oraz roli oceanów w przyrodzie. Zespół placówek specjalnych w Olsztynie w czerwcu 2023 roku obchodzili Światowy Dzień Oceanów, w ramach którego uczniowie przygotowali prace plastyczne przedstawiające podwodny świat. W 2024 roku tematyka projektu skupiała się na poprawie zdrowia oceanów i przeciwdziałaniu zmianom klimatu. • Projekt „Aktywni Błękitni – Szkoła Przyjazna Wodzie” pod patronatem Wód Polskich realizowany w szkołach podstawowych (np. Szkoła Podstawowa nr 25 w Olsztynie). Projekt poruszał tematykę roli wody w przyrodzie, gospodarowania wodami oraz ochrony wód przed zagrożeniami (powódzie, susze) oraz ekologii. W projekcie uczestniczyli uczniowie z regionu. Dodatkowo, szkoły angażowały się w inicjatywy promujące picie kranówki oraz ochronę zasobów wodnych. • „Światowy Dzień Wody”, odbywający się w marcu. Projekt ten realizowany jest corocznie przez placówki szkolne (Szkoła Podstawowa nr 33 w Olsztynie) jak i przez PWiK (uczniowie poznają procesy oczyszczania wody oraz gospodarkę wodno-ściekową podczas wizyty na stacji uzdatniania wody oraz w oczyszczalni ścieków Łyna). • „Dzień Ochrony Środowiska” obchodzony w czerwcu – szkoły (Szkoła Podstawowa nr 33 w Olsztynie) brały udział w warsztatach proekologicznych organizowanych przez UWM i partnerów. Uczniowie musieli wykazać się wiedzą z zakresu znajomości roślinności na terenie Kortowa, segregacji śmieci, zdrowego odżywiania, przechowywania żywności oraz zanieczyszczeń wody. • „EKO-EDU: Budowanie świadomej przyszłości dla zrównoważonej planety” - V Liceum Ogólnokształcące im. Wspólnej Europy w Olsztynie Realizacja projektu rozpoczęła się w kwietniu 2024 r i trwała do końca marca 2025 r. W ramach projektu m.in. przeprowadzono zajęcia warsztatowe – badanie gleby i wody. Projekt przewidywał także Udział w Międzynarodowym Dniu Ziemi na UWM w Olsztynie. • „Ekoprzygody dwójki” – projekt realizowany w ramach Programu Regionalnego Wsparcia Edukacji Ekologicznej (2024): W ramach tego programu, w 2024 r. Szkoła
--	--	--	--	---

				Podstawowa nr 2 w Olsztynie przeprowadziła zajęcia propagujące ochronę środowiska, w tym zasobów wodnych. • „Festiwal Wody” - projekt realizowany był w marcu 2023 roku przez Szkołę Podstawową nr 3 w Olsztynie, w ramach programu poruszane były zagadnienia związane z wodą, w różnych aspektach życia. Szkoła gościła najstarsze grupy z 3 przedszkoli. Odbyły się tematyczne konkursy literackie, plastyczne, techniczne, fotograficzne. Zajęcia edukacyjne z policjantami na temat bezpieczeństwa w drodze nad wodę i nad wodą, zajęcia z pływaniem na temat nurkowania, warunków życia w wodzie, organizmów tam żyjących, zanieczyszczeniach wody, oraz prezentacja sprzętu do nurkowania, pokazy fizykochemiczne związane z wodą i jej właściwościami, pogadanka przygotowana przez uczniów szkoły, na temat elektrowni wodnych i zwierząt wodnych, przedstawienie, pokazy tańca w rytm muzyki o tematyce związanej z wodą i piosenka o roli wody, które zaprezentowali uczniowie od klasy 1 do 8, gra planszowa o tematyce ekologicznej. • „Święto Łyny” – akcja ekologiczno-kulturalna w Olsztynie, organizowana głównie przez Akademicki Klub Pływacki "Skorpena" oraz MOK Olsztyn, skupiająca się na sprzątaniu rzeki i edukacji ekologicznej. Wydarzenie, odbywa się cyklicznie co roku. W 2024 roku wydarzenie odbyło się w czerwcu, w Parku Centralnym w Olsztynie (okolice Muzeum Nowoczesności/Tartaku Raphaelsohnów). Głównym punktem było, podobnie jak w latach ubiegłych, nurkowe sprzątanie dna rzeki przez pływacków oraz akcja sprzątania brzegów. • W ramach corocznych obchodów „Międzynarodowego Dnia Ziemi” w kwietniu 2024 roku Centrum Współpracy z Otoczeniem Społeczno-Gospodarczym UWM w Olsztynie odbyła się projekcja dokumentu znanej reżyserki i producentki Ewy Ewart "Do ostatniej kropli". Film ujawnia globalne koszty i konsekwencje niszczenia przyrody "w imię postępu". Historia opowiada nie tylko o rzekach, ale także o ludziach, którzy starają się ratować rzeki oraz uświadamiać, dlaczego problem jest tak ważny. Poprzez ukazanie walki o czyste i zdrowe rzeki, dokument inspiruje i pokazuje, że my też możemy przyczynić się do rozwiązania tego kryzysu. Po projekcji odbyła się również debata ekspercka z udziałem reżyserki filmu pani Ewy Ewart. • Wśród cyklu wykładów „Spotkania z nauką” w Centrum Popularyzacji Nauki i Innowacji Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie w kwietniu 2024 roku odbyły się prelekcje na temat „Zagrożenia stanu wód powierzchniowych w Polsce oraz możliwości ich ochrony i rekultywacji.
--	--	--	--	--

	2. Ochrona zasobów i jakości wód podziemnych	42	Utrzymanie i właściwe użytkowanie stref ochronnych ujęć wód podziemnych.	W Olsztynie dla wszystkich ujęć miejskich eksploatowanych przez PWiK Sp. z o. o. Utrzymywane są strefy ochrony bezpośredniej. Są one zagospodarowane zgodnie z przepisami ustawy Prawo wodne. Teren strefy bezpośredniej ogrodzony jest siatką ogrodzeniową, obsiany trawą i brak jest na tym terenie jakiegokolwiek innej działalności niż ta związana z poborem wody. Utrzymany jest odpowiedni spadek terenu od ujęcia wody oraz utrzymywane jest ograniczenie przebywania osób do osób zajmujących się niezbędną obsługą ujęcia. Dodatkowo dwa duże ujęcia „Wadąg” oraz „Kortowo” posiadają wyznaczoną strefę ochrony pośredniej, której zagospodarowanie nie uległo zmianie w analizowanym okresie. Ujęcia te chronione są systemem monitoringu oraz alarmowym. O konieczności wyznaczenia strefy ochrony pośredniej stanowi tzw. analiza ryzyka, sporządzana przez właściciela ujęcia, która obejmuje ocenę zagrożeń zdrowotnych dla ujmowanej wody, przy uwzględnieniu czynników mogących mieć negatywny wpływ na jej jakość. Każda nowa forma planowanego zagospodarowania strefy jest sprawdzana pod kątem niebezpieczeństwa negatywnego wpływu na jakość ujmowanej wody. W celu utrzymania dobrego stanu wód podziemnych Miasto Olsztyn już na etapie planowania (w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego) ustala nakaz zagospodarowania terenu objętego planem w sposób podporządkowany wymogom ochrony ilościowej i jakościowej wód podziemnych Głównego Zbiornika Wód Podziemnych, na jego projektowanym obszarze ochronnym o zaostrzonych rygorach. Przy czym stosowany jest zapis, iż zagospodarowanie całego terenu objętego planem powinno być podporządkowane wymogom ochrony ilościowej i jakościowej wód podziemnych Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (GZWP) nr 213 „Olsztyn” na jego projektowanym obszarze ochronnym o zaostrzonych rygorach, w celu utrzymania dobrego stanu chemicznego tych wód – należy stosować przepisy ustawy Prawo wodne. Przykładem są MPZP: • 99 – ŚWITEZIANKI – PRZEDSZKOLE, uchwała Rady Miasta Olsztyna nr LXI/953/23 z dnia 05.07.2023 r., • 103 – UKIEL – GUTKOWO-południe cz. A, uchwała Rady Miasta Olsztyna nr LXVIII/1043/23 z dnia 18.12.2023 r. W okresie 2023-2024 <u>wdrażane były następujące działania</u> w zakresie utrzymywania i użytkowania stref ochronnych ujęć wód podziemnych: • Dnia 23.01.2023 r. uzyskano decyzję Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Olsztynie znak HK.903.9.1.2023 zatwierdzającą ocenę ryzyka w zakresie bezpieczeństwa zdrowotnego wody uwzględniającą m.in. analizę w zakresie potencjalnych źródeł zagrożeń i zdarzeń niebezpiecznych na podstawie sposobu zagospodarowania strefy.
--	--	----	---	--

				- W roku 2024 rozpoczęto prace polegające na weryfikacji istniejącego oznakowania granic stref ochronnych ujęć wód podziemnych Wadąg i Kortowo, ustanowionych odpowiednio Rozporządzeniem Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Warszawie z dnia 27 marca 2017 r. (Dz. Urz. Woj. Warm. – Maz. poz. 2141) i Rozporządzeniem Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Warszawie z dnia 21 marca 2017 r. (Dz. Urz. Woj. Warm. – Maz. poz. 1278). - W roku 2024 rozpoczęto weryfikację istniejących stref ochrony bezpośredniej położonych na terenie ujęcia wód podziemnych: Jaroty, Kortowo i Zachód. Po analizie stanu faktycznego, po okresie objętym raportowaniem (w pierwszym kwartale 2025 r.), wystąpiono z odpowiednim wnioskiem do Dyrektora Zarządu Zlewni w Olsztynie PGW Wody Polskie o aktualizację posiadanej decyzji. - W związku z przystąpieniem do sporządzenia planów ogólnych gmin: Olsztyn, Dywity, Barczewo i Stawiguda wystosowano odpowiednie wnioski dotyczące ww. planów ogólnych w odniesieniu do nieruchomości gruntowych wykorzystywanych przez PWiK na cele związane z wypełnieniem obowiązku zawartego w art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz.U z 2024, poz. 757 t.j.), objętych strefą ochrony ujęcia wody podziemnej „Kortowo”, „Zachód”, „Likusy” i „Jaroty” w Olsztynie oraz strefą ochrony ujęcia wody podziemnej „Wadąg” w gm. Dywity. Zaproponowano m. in. wyznaczenie w planie ogólnym dla Miasta Olsztyna buforów o szerokości 10 m od istniejących stref ochronnych ujęć wód podziemnych oraz objęcie strefą infrastrukturalną całej strefy ochrony bezpośredniej.
		43	Stosowanie zasad pełnego zwrotu kosztów za korzystanie z wód	Zagadnienia dotyczące pełnego zwrotu kosztów za korzystanie z wód reguluje ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne. Przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne są zobowiązane do ustalenia wysokości opłat za pobór wody i odprowadzanie ścieków w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków. Stawki opłat uwzględniają zasadę pełnego zwrotu kosztów za korzystanie z wody. Obowiązki związane z naliczaniem opłat za usługi wodne w ww. zakresie pełni PGW Wody Polskie.

5. Ochrona przed niedoborami wody i powodzią poprzez zwiększenie zasobów dyspozycyjnych wodnych i zmniejszenie ryzyka powodziowego	3. Przeciwdziałanie suszy	44	Promowanie katalogu działań i zadań służących minimalizowaniu następstw suszy (np. zbieranie deszczówki, łąki kwietne zamiast trawników, zwiększanie powierzchni terenów zielonych)	Miasto Olsztyn wspiera mieszkańców w zatrzymywaniu wody opadowej, co zapobiega suszy i podtopieniom. W latach raportowania Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Olsztynie realizował Program „Moja Woda”, który ma na celu promowanie zbierania deszczówki w przydomowych systemach retencji. Program wspierał zakup, montaż i uruchomienie zbiorników na deszczówkę, oczek wodnych oraz systemów nawadniania, co oddziaływało minimalizująco na skutki suszy i zapobiegało podtopieniom. Program ten oferował dotacje do 8 000 zł (do 90% kosztów) na mikroinstalacje w domach i ogrodach. W latach 2023-2024 odbywały się działania edukacyjne towarzyszące naborom wniosków na przydomowe zbiorniki retencyjne promujące zatrzymywanie wody w miejscu jej opadu. Nabór wniosków został zakończony 29 lutego 2024 r. Miasto Olsztyn stale promuje działania i zadania służące minimalizowaniu następstw suszy za pośrednictwem placówek edukacyjnych. Przykładowym działaniem placówek w tym zakresie były działania pod hasłem: „Posadź NAŁ drzewo”. W efekcie kampanii i akcji posadzono nowe drzewa w lokalizacjach wskazanych przez mieszkańców. Ponadto zrealizowano Program „Strefy Eko-Aktywności” dla Dzieci i Młodzieży. W wyjątkowo rozbudowanej Strefie Eko-Aktywności, uczestnicy mogli spędzić czas kreatywnie w duchu ekologii. W programie zrealizowano m.in. warsztaty plastyczno-ogrodnicze dla osób w każdym wieku, własnoręczne tworzenie festiwalowych ozdób, rywalizację w ramach ekologicznej gry terenowej. Program Strefy Eko-Aktywności został ogłoszony w kanałach w mediach społecznościowych oraz w aplikacji festiwalu.
		45	Przeciwdziałanie skutkom suszy oraz ulewnych deszczy na obszarach zurbanizowanych poprzez zastosowanie zielonej i niebieskiej infrastruktury	Ważnym elementem gospodarki wodnej Miasta Olsztyna jest oddziaływanie na zwiększenie zdolności środowiska do gromadzenia i przetrzymywania zasobów wodnych, tym samym Miasto przeciwdziało zarówno skutkom suszy, jak i skutkom ulewnych deszczy na obszarach zurbanizowanych. <u>Zastosowanie niebieskiej infrastruktury</u> Na terenie Miasta Olsztyna istnieje system gospodarowania wodami opadowymi, w ramach którego funkcjonuje 10 zbiorników małej retencji. Łączna pojemność wszystkich zbiorników małej retencji utrzymywanych na terenie Miasta Olsztyna, to ok. 169 412 m³, która służy do zretencjonowania wody opadowej. Zbiorniki te gromadzą wodę opadową spływającą z sumarycznej powierzchni Miasta ok. 9 km². Podstawowym celem utrzymywanych na terenie Miasta zbiorników małej retencji jest poprawa niezawodności odbioru wód opadowych, ich zatrzymanie, retencjonowanie i ponowne wykorzystanie do podlewania zieleni miejskiej lub czyszczenia ulic i chodników oraz wykorzystanie zgromadzonej wody do celów rekreacyjnych i ozdobnych (np. zbiorniki przy ul. Sikorskiego/Paukszty, Bukowskiego/Antonowicza).

				<u>W latach 2023-2024 już na etapie planistycznym prowadzona była ochrona retencji naturalnej w zlewniach polegająca na łagodzeniu ujemnego wpływu chwilowego nadmiaru lub niedoboru wody na działalność gospodarczą i stan środowiska przyrodniczego – wprowadzano nakazy:</u> • dążenie do ograniczenia powierzchni szczelnych poprzez stosowanie materiałów i technologii ograniczających odpływ wody deszczowej, w celu zapobiegania zmniejszeniu naturalnej retencji w zlewni, • ustalenie minimalnych udziałów powierzchni biologicznie czynnej dla poszczególnych terenów MPZP (szczegółowe wartości minimalnych udziałów przedstawione są w kartach terenów) W okresie raportowania Miasto Olsztyn zastosowało przedmiotowe nakazy (jeden z wyżej wymienionych lub oba jednocześnie) we wszystkich miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego uchwalonych w okresie raportowania, tj. MPZP: ○ 98 – RADIOWA – PRZEDSZKOLE, przyjęty uchwałą Rady Miasta Olsztyna nr LV/877/23 z dnia 25.01.2023 r., ○ 99 – ŚWITEZIANKI – PRZEDSZKOLE, przyjęty uchwałą Rady Miasta Olsztyna nr LXI/953/23 z dnia 05.07.2023 r., ○ 100 – S. WYSZYŃSKIEGO – PRZEDSZKOLE, przyjęty uchwałą Rady Miasta Olsztyna nr LXI/954/23 z dnia 5.07.2023 r., ○ 101 – L. ZAMENHOFA – PRZEDSZKOLE, przyjęty uchwałą Rady Miasta Olsztyna nr LXI/955/23 z dnia 05.07.2023 r., ○ 102 – SYBIRAKÓW – TERENY SPORTOWE II, przyjęty uchwałą Rady Miasta Olsztyna nr LXVI/1030/23 z dnia 29.11.2023 r., ○ 103 – UKIEL – GUTKOWO-południe cz. A, przyjęty uchwałą Rady Miasta Olsztyna nr LXVIII/1043/23 z dnia 18.12.2023 r., ○ 104 – WIŚNIOWA – PRZEDSZKOLE, przyjęty uchwałą Rady Miasta Olsztyna nr LXVIII/1054/24 z dnia 24.01.2024 r., ○ 105 – BUBLEWICZA – południe, przyjęty uchwałą Rady Miasta Olsztyna nr LXXI/1071/24 z dnia 27.03.2024 r., ○ 106 – OS. GENERALÓW – południe, cz. B, przyjęty uchwałą Rady Miasta Olsztyna nr LXXII/1077/24 z dnia 19.04.2024 r., ○ 107 – WITOSA – BAJKOWA – ZMIANA, przyjęty uchwałą Rady Miasta Olsztyna nr IV/43/24 z dnia 28.08.2024 r.
--	--	--	--	--

			Ponadto w zapisach ww. MPZP Miasto wprowadzało nakaz, który dotyczył: • odprowadzenia wód opadowych i roztopowych z istniejących i projektowanych powierzchni szczelnych ulic i parkingów do sieci kanalizacji deszczowej, <u>zbiorników retencyjnych lub studni chłonnych</u> po ich podczyszczeniu zgodnie z przepisami odrębnymi, z uwzględnieniem miejscowej retencji – nakaz uwzględniono w zapisach MPZP: 100, 104, 105; • zagospodarowania niezanieczyszczonych wód opadowych i roztopowych (spływających z dachów, tarasów, ciągów pieszych, itp.) <u>w granicach nieruchomości</u> oraz ograniczenia stosowania powierzchni szczelnych, poprzez użycie materiałów i technologii ograniczających odpływ wody deszczowej, w celu zapobiegania zmniejszaniu naturalnej retencji w zlewni, a w przypadku braku takiej możliwości dopuszczenia odprowadzenia wód opadowych do sieci kanalizacji deszczowej z uwzględnieniem miejscowej retencji – nakaz uwzględniono w zapisach MPZP: 98, 100, 101, 102, 104, 105, 106, 107; • zagospodarowania wód opadowych i roztopowych z powierzchni innych, niż z powierzchni szczelne ulic i parkingów w granicach nieruchomości poprzez <u>odprowadzanie ich do gruntu</u>, po uprzednim rozpoznaniu wodochłonności podłoża; dla nawierzchni utwardzonych stosowania materiałów i technologii umożliwiających wsiąkanie wód w podłoże; w przypadku braku możliwości odprowadzania wód do gruntu, odprowadzania ich do sieci kanalizacji deszczowej – nakaz uwzględniono w zapisach MPZP: 99, 103. Należy również dodać, iż zgodnie z informacją udostępnioną przez UM Olsztyna – Wydział Promocji i Informacji, w okresie raportowania Miasto Olsztyn zrealizowało kampanię informacyjną dotyczącą otrzymania dofinansowania na rozbudowę zbiorników retencyjnych i przebudowę kanalizacji deszczowej. To niezwykle istotne zadanie, ponieważ pozwala na przystosowanie się do zmian klimatycznych poprzez zwiększanie możliwości gromadzenia wody, którą będzie można wykorzystać choćby do nawadniania zieleni w okresach niedoboru opadów atmosferycznych. <u>Zastosowanie zielonej infrastruktury</u> W zakresie infrastruktury zielonej, w analizowanych latach, w Olsztynie (zgodnie z informacją udzieloną przez Urząd Miasta Olsztyna, Wydział Środowiska), w ramach bieżącego utrzymania, Zarząd Dróg, Zieleni i Transportu w Olsztynie utworzył nowe rabaty oraz uzupełnił roślinność w istniejących założeniach. Uzupełniono rabaty w Parku Podzamcze, na skwerze Fieldorfa-Niła, przy ul. Sielskiej oraz nad Jeziołem Długim. Nowe rabaty założono także przy Alei Sybiraków oraz w Parku Centralnym.
--	--	--	---

				W 2023 r., w ramach bieżącego utrzymania, a także realizowanych przez Miasto Olsztyn inwestycji, zostały posadzone 2262 drzewa, z czego większą część stanowiły nasadzenia wykonane w ramach projektu „Zielone dojścia do przystanków tramwajowych” jako nasadzenia kompensacyjne związane z budową linii tramwajowej. W ramach tego projektu kontynuowano nasadzenia drzew rozpoczęte wiosną 2022 r. Gatunkami, które posłużyły do nasadzeń były między innymi: klony, dęby, lipy a także drzewa o mniejszych gabarytach takie jak: jabłonie, wiśnie, grusze ozdobne. Dokonano wielu rozbiórek istniejących nawierzchni w celu wprowadzenia zieleni. W ten sposób nowe oblicze uzyskała Aleja Piłsudskiego, w ścisłym obszarze Śródmieścia, gdzie powstały szpalery drzew oraz szerokie rabaty z wieloma gatunkami bylin, w tym z roślinami cebulowymi, a także inne ulice Śródmieścia jak np. ul. Mickiewicza czy ul. Dąbrowszczaków. W sumie posadzono ponad dwadzieścia tysięcy bylin, między innymi: trawy ozdobne, kocimiętki, liliowce, rozchodniki, odętki, jeżówki czy przetaczniki. Dodatkowo rabaty obsadzono roślinami cebulowymi takimi jak np.: żonkile, tulipany, czosnki. W obrębie rabat posadzono także krzewy - w sumie 19 549 sztuk. W okresie raportowania Miasto kontynuowało działania prowadzące m.in. do odtworzenia alejowego charakteru olsztyńskich ulic oraz zwiększenia ilości drzew w przestrzeni Miasta. Największą różnicę w udziale zieleni wysokiej o charakterze alejowym lub szpalerowym w omawianym przedziale czasowym można zaobserwować przykładowo na ulicach: Sielskiej, Tuwima, Obrońców Tobruku, Zientary-Malewskiej, Kętrzyńskiego, Hożjusza oraz przy ciągu pieszym Jaroty-Nagórki (w analizowanym okresie przy ulicach i drogach posadzono 171 drzew). Na etapie planistycznym w latach 2023-2024 Miasto uwzględniało zachowanie i powiększanie terenów zielonych na obszarach zurbanizowanych. W miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego uwzględniano lokalizację zieleni urządzonej ZP (pełniącej funkcję rekreacyjną), której obszar objęto zakazem zabudowy za wyjątkiem obiektów małej architektury, infrastruktury rekreacyjnej, komunikacyjnej, technicznej (ustalenia zastosowane w przykładowych MPZP: 99, 98, 99, 101, 103, 104), czy zbiorników i cieków wodnych (MPZP 106). Zakazywano także grodzenia i wyłączania strefy zieleni urządzonej ZP z przestrzeni publicznej (np. MPZP 99). W ustaleniach MPZP 98 – wyznaczono nakaz zachowania istniejącej kompozycji zieleni na obszarze wpisanym do gminnej ewidencji zabytków pn. zieleń zabudowy mieszkaniowej - ogrody willowe przy ulicy Radiowej (pojedyncze okazy drzew objęte zostały ochroną). Dla terenu wprowadzone zostały zakazy i nakazy, mające na celu ochronę układu przestrzennego ulicy Radiowej oraz kompozycji zieleni na obszarze całego planu.
--	--	--	--	---

			MPZP 101 przewiduje przeznaczenie i zagospodarowanie części obszaru objętego planem jako zieleni urządzonej oraz zachowanie lub w razie konieczności i możliwości terenowych odtworzenie nasadzeń w układzie szpalerowym wzdłuż ulicy Zamenhova. Wyznaczone w MPZP zasady ochrony środowiska i przyrody oraz ochrony i kształtowania krajobrazu wskazują, iż: – na terenie objętym planem należy zachować w miarę możliwości istniejące zadrzewienia, o ile nie są to drzewa martwe, chore, zagrażające bezpieczeństwu ludzi lub budynków lub nie kolidują z zagospodarowaniem terenu, dopuszczonym ustaleniami szczegółowymi; – w przypadku nowego sposobu zagospodarowania terenu należy w maksymalnym stopniu zachować istniejące drzewa; – w przypadku konieczności usunięcia drzew należy wprowadzić nasadzenia kompensacyjne; – teren wokół drzew istniejących oraz nowo posadzonych należy zagospodarować w sposób zapewniający ich naturalną wegetację. Ponadto w miejscowych planach często stosowano zapisy w formie nakazu dosadzania drzew w obrębach parkingów (MPZP 103, 106, 107).
		46	Utrzymanie lub wzrost liczby oraz pojemności obiektów małej retencji wodnej Zgodnie z informacją udostępnioną przez UM Olsztyna – Wydział Środowiska, w latach 2023-2024 w Mieście Olsztynie utrzymana została liczba i pojemność obiektów małej retencji wodnej. Od 2022 roku na terenie Miasta funkcjonuje 10 zbiorników małej retencji mogących zgromadzić sumarycznie ok. 169 412 m³ wody opadowej. Zbiorniki te gromadzą wodę opadową spływającą z sumarycznej powierzchni Miasta ok. 9 km². Gromadzona woda szczególnie podczas suszy atmosferycznej może posłużyć Miastu do podlewania terenów zieleni miejskiej czy utrzymania czystości dróg, chodników. Ponadto zbiorniki pełnią funkcję rekreacyjną dla mieszkańców, którzy chętnie wypoczywają w otaczających je małych parkach. Na terenie Miasta Olsztyna funkcjonują następujące zbiorniki małej retencji wodnej: 1. Zbiornik małej retencji wód opadowych przy ul. Bukowskiego/Antonowicza: • pojemność zbiornika - 3910 m³, • powierzchnia objęta systemem zagospodarowania wód opadowych - 0,1150 km². 2. Zbiornik małej retencji wód opadowych przy ul. Witosza-Laszkii: • pojemność zbiornika - 650 m³, • powierzchnia objęta systemem zagospodarowania wód opadowych - 0,04790 km². 3. Zbiornik małej retencji wód opadowych przy ul. Bydgoskiej: • pojemność zbiornika - 1906 m³, • powierzchnia objęta systemem zagospodarowania wód opadowych - 0,18940 km².

				4. Zbiornik małej retencji wód opadowych z infrastrukturą kanalizacyjną OBI: • pojemność zbiornika – 104960 m³, • powierzchnia objęta systemem zagospodarowania wód opadowych - 4,43300 km². 5. Zbiornik małej retencji wód opadowych przy ul. Bukowskiego-Brylantowej: • pojemność zbiornika – 14130 m³, • powierzchnia objęta systemem zagospodarowania wód opadowych - 1,21210 km². 6. Zbiornik małej retencji wód opadowych przy ul. Drozda-Zięby: • pojemność zbiornika - 1.441 m³. 7. Zbiornik małej retencji wód opadowych przy ul. Pstrowskiego: • pojemność zbiornika - 1.840 m³, • powierzchnia objęta systemem zagospodarowania wód opadowych - 0,02500 km². 8. Zbiornik małej retencji wód opadowych przy ul. Witosa-Bajkowa: • pojemność zbiornika – 635 m³, • powierzchnia objęta systemem zagospodarowania wód opadowych - 0,01790 km². 9. Zbiornik małej retencji wód opadowych przy ul. Budowlanej: • pojemność zbiornika - 1900 m³. 10. Zbiornik małej retencji wód deszczowych przy ul. Sikorskiego - Paukszty: • pojemność zbiornika - 38040 m³, • powierzchnia objęta systemem zagospodarowania wód opadowych - 2,99730 km². Zgodnie z informacją udostępnioną przez UM Olsztyna – Wydział Promocji i Informacji, w latach 2023-2024 Miasto Olsztyn zrealizowało kampanię informacyjną dotyczącą otrzymania dofinansowania na rozbudowę zbiorników retencyjnych i przebudowę kanalizacji deszczowej. To niezwykle istotne zadanie, ponieważ pozwala na przystosowanie się do zmian klimatycznych poprzez zwiększanie możliwości gromadzenia wody, którą będzie można wykorzystać choćby do nawadniania zieleni.
--	--	--	--	---

	4. Zapewnienie bezpieczeństwa powodziowego	47	Bieżące uwzględnianie w dokumentach planistycznych map zagrożenia powodziowego, obszarów szczególnego zagrożenia powodzią oraz terenów zagrożonych podtopieniami	Zgodnie z ustawą Prawo wodne, w celu zapewnienia ochrony ludności i mienia przed powodzią, obszary szczególnego zagrożenia powodzią uwzględnia się w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego. Tereny te w miejscowym planie oznaczane są na mapie i jej legendzie. Z zasady są one kwalifikowane jako tereny zieleni, dla których ustalane są zakazy zabudowy i zagospodarowania oraz wykonywania robót/czynności utrudniających ochronę przed powodzią lub zwiększających zagrożenie powodziowe. Miasto Olsztyn, zgodnie z ww. ustawą Prawo wodne, uwzględnia w dokumentach planistycznych mapy zagrożenia powodziowego, obszary szczególnego zagrożenia powodzią oraz tereny zagrożone podtopieniami. Niemniej jednak okres raportowania, tj. lata 2023-2024 nie charakteryzował się uchwalaniem MPZP dla przedmiotowych terenów. W granicach wszystkich uchwalonych w okresie raportowania MPZP brak jest terenów zagrożonych powodzią oraz podtopieniami.
		48	Poprawa technicznego wyposażenia straży pożarnej	Zgodnie z informacją udostępnioną przez Urząd Miasta Olsztyna Wydział Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego w okresie raportowania realizowano działania mające na celu wzmocnienie potencjału technicznego służb ratowniczych oraz jednostek zarządzania kryzysowego. Obejmowały one m.in. doposażenie jednostek w sprzęt pochodzący z Regionalnego Magazynu Kryzysowego RCB, usprawnienie zaplecza logistycznego oraz poprawę możliwości reagowania na zagrożenia środowiskowe, w tym zdarzenia o charakterze masowym i długotrwałym. Na bieżąco wydawany był sprzęt z Regionalnego Magazynu Kryzysowego RCB w Olsztynie na potrzeby Państwowej Straży Pożarnej oraz Ochotniczych Straży Pożarnych. Przekazywany sprzęt obejmował w szczególności wyposażenie ochrony osobistej, sprzęt ratowniczy i logistyczny, a także środki niezbędne do prowadzenia działań w sytuacjach zagrożeń naturalnych i technicznych, co przełożyło się na zwiększenie gotowości operacyjnej służb. Równolegle realizowano zadania związane z modernizacją floty pojazdów pożarniczych. W 2023 roku dla Komendy Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej w Olsztynie pozyskano następujące samochody bojowe: • samochód średni gaśniczy z potencjałem ratownictwa technicznego GBA-Rt 2,5/16, • samochód ciężki gaśniczy z potencjałem ratownictwa technicznego GCBA-Rt 5/32, • samochód specjalny ciężki z drabiną mechaniczną o wysokości ratowniczej 42 m – SCD 42. W 2023 roku Ochotnicza Straż Pożarna w Gutkowie pozyskała średni samochód ratowniczo-gaśniczy GBA-Rt 2,5/24 na podwoziu Volvo FL, co znacząco wzmocniło potencjał operacyjny jednostki OSP. W 2024 roku doposażenie Komendy Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej w Olsztynie obejmowało pozyskanie samochodu specjalnego ciężkiego z podnośnikiem hydraulicznym i drabiną o wysokości 37 m – SCHD 37.

	5. Zwiększenie zdolności środowiska do gromadzenia i przetrzymywania zasobów wodnych	49	Budowa, rozbudowa, modernizacja zbiorników retencyjnych	W latach 2023-2024 w Mieście Olsztynie nie prowadzono modernizacji zbiorników retencyjnych. Zgodnie z informacją udostępnioną przez UM Olsztyna – Wydział Promocji i Informacji, w okresie raportowania Miasto Olsztyn zrealizowało kampanię informacyjną dotyczącą otrzymania dofinansowania na rozbudowę zbiorników retencyjnych i przebudowę kanalizacji deszczowej. To niezwykle istotne zadanie, ponieważ pozwala na przystosowanie się do zmian klimatycznych poprzez zwiększanie możliwości gromadzenia wody, którą będzie można wykorzystać choćby do nawadniania zieleni w okresach niedoboru opadów atmosferycznych.
		50	Prowadzenie działań edukacyjnych propagujących mikroinstalacje do gromadzenia i przetrzymywania wody oraz zachęcanie do zatrzymywania, retencjonowania i ponownego wykorzystania na terenach osiedli domostw jednorodzinnych	W analizowanym okresie Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Olsztynie realizował Program „Moja Woda”, który ma na celu promowanie zbierania deszczówki w przydomowych systemach retencji. W związku z prowadzonym programem latach 2023-2024 odbywały się działania edukacyjne towarzyszące naborom wniosków na przydomowe zbiorniki retencyjne promujące zatrzymywanie wody w miejscu jej opadu.

Gospodarowanie wodami jest obszarem interwencji mającej wpływ na jakość i ilość wód. Wynikające z „Programu Ochrony Środowiska dla Miasta Olsztyna do 2024 roku z uwzględnieniem perspektywy do roku 2030” zadania z zakresu gospodarowania wodami, obejmowały działania zapisane w aPGW dorzecza w kierunku poprawy jakości (stanu/potencjału ekologicznego) wód powierzchniowych oraz ochrony zasobów i jakości (utrzymania dobrego stanu ilościowego i chemicznego) wód podziemnych, jak i działania ochronne przed niedoborami wody i powodzią.

W celu poprawy stanu wód powierzchniowych Miasto Olsztyn w latach 2023-2024, działało już na pełniącym ważną funkcję etapie planowania przestrzennego. Poprzez zapisy w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego Miasto realizowało zadania w zakresie ochrony stref brzegowych jezior – tworzenia stref wolnych od zabudowy nad brzegami zbiorników. Przykładem jest opracowany w analizowanym okresie miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla terenów zlokalizowanych przy rzece Łynie, tj. MPZP nr 103 uchwalony uchwałą Rady Miasta Olsztyna nr LXVIII/1043/23 z dnia 18.12.2023 r. w sprawie uchwalenia „Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego otoczenia jeziora Ukiel w Olsztynie – rejon Gutkowo – Południe, część A”. W Planie tym ustalono zakaz zabudowy terenów obiektami budowlanymi, w tym ogrodzeniami oraz prowadzenia innych robót budowlanych, z wyjątkiem: zewnętrznych sieci uzbrojenia i urządzeń infrastruktury technicznej, elementów umocnień w formie i o gabarytach nie większych niż niezbędne minimum, konieczne do zapobiegania osuwaniu się niestabilnych zboczy.

Bardzo ważnym, czynnym działaniem Miasta Olsztyna w celu poprawy stanu jednolitych części wód są zadania w zakresie ograniczania dopływu do wód zanieczyszczeń zawartych w ściekach komunalnych. W okresie raportowania, w ramach zadań z zakresu gospodarki wodno-ściekowej, Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Olsztynie (PWiK) przeprowadziło modernizację i rozbudowę istniejących urządzeń oczyszczalni ścieków. Aby nie dopuścić do wystąpienia na sieciach kanalizacyjnych sytuacji awaryjnych, które mogłyby być zagrożeniem dla środowiska wodno-gruntowego, PWiK systematycznie prowadziło prace konserwacyjne i remontowe funkcjonującej miejskiej instalacji kanalizacyjnej. Przykładowe zadania zrealizowane przez PWiK szczegółowo opisane zostały w rozdziale III.5.- Gospodarka wodno-ściekowa.

W okresie 2023-2024 Miasto realizowało działania ochronne poprzez regularne działania polegające na zbieraniu glonów oraz roślinności wyrzuconej na brzeg. Jednostką miejską odpowiedzialną za to zadanie jest Ośrodek Sportu i Rekreacji w Olsztynie, który zarządza miejskimi kąpieliskami. W analizowanym okresie usunięto ok. 63 m³ zalegającej roślinności ze stref brzegowych wód.

Fundamentalną rolę w celu poprawy stanu wód pełni, tak samo jak w przypadku każdej innej dziedziny, edukacja społeczeństwa. Miasto Olsztyn w latach 2023-2024 za pośrednictwem placówek edukacyjnych prowadziło kształcenie dzieci i młodzieży w zakresie zagrożeń dla wód i sposobów ograniczania presji. Były to zajęcia prowadzone w placówkach przedszkolnych, szkolnych oraz na Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskim. Zajęcia odbywały się w formie, konkursów, zabaw dydaktycznych, przedstawień przygotowywanych przez dzieci, warsztatów tematycznych oraz debat i projekcji filmów. Dzieci, młodzież w szkołach i dorośli w okresie 2023-2024 mieli możliwość wzięcia udziału w projektach, które uświadamiały wagę znaczenia ochrony wód i zagrożeń jakie w tym temacie występują. Przykładowo, za pośrednictwem programu „Aktywni błękitni”, promowano wiedzę

wśród uczniów szkół podstawowych o zrównoważonej gospodarce wodnej, szczególnie w zakresie ochrony środowiska, ochrony przeciwpowodziowej i zapobieganiu skutkom suszy, a także dbałości o wodę i znajomości zasad bezpiecznego korzystania z rekreacji wodnej. Celem programu było wykształcenie wśród dzieci i młodzieży poprawnych nawyków i postaw, które wraz z otrzymaną wiedzą, w przyszłości będą mogły wykorzystywać i przekazywać dalej przyczyniając się do ochrony środowiska oraz bezpiecznego zachowania nad wodą.

W zakresie ochrony przed niedoborami wody i powodzią Miasto Olsztyn w latach 2023-2024 prowadziło działania polegające na zwiększeniu zasobów dyspozycyjnych wodnych i jednocześnie zmniejszeniu ryzyka powodziowego. Aby uchronić mieszkańców przed klęskami żywiołowymi (niedobór wody lub miejscowe zalania i podtopienia) od 2017 roku Miasto realizuje własny program gospodarowania wodami deszczowymi. W jego ramach, Miasto Olsztyn utrzymuje system gospodarowania wodami opadowymi, w którym funkcjonuje 10 zbiorników małej retencji o łącznej pojemności ok. 169 412 m³, która służy do zretencjonowania wody opadowej. Zbiorniki te gromadzą wodę opadową spływającą z sumarycznej powierzchni Miasta ok. 9 km². Podstawowym celem utrzymywanych na terenie Miasta zbiorników małej retencji jest poprawa niezawodności odbioru wód opadowych, ich zatrzymanie, retencjonowanie i ponowne wykorzystanie do podlewania zieleni miejskiej lub czyszczenia ulic i chodników oraz wykorzystanie zgromadzonej wody do celów rekreacyjnych i ozdobnych. Poniżej przedstawiono przykładowe zdjęcia zbiornika małej retencji wód (zbiornik przy ul. Sikorskiego/Pauksztły), które uwidaczniają formy zagospodarowania terenu zbiornika oraz jego otoczenia

Rys. 5. Formy zagospodarowania terenu wokół zbiornika małej retencji wód opadowych przy ul. Sikorskiego/Paukszty.

Źródło: EkoKoncept (aktualne na kwiecień 2024)

Zretencjonowana w zbiornikach woda opadowa, szczególnie podczas suszy atmosferycznej może posłużyć Miastu do podlewania terenów zieleni miejskiej czy utrzymania czystości dróg, chodników. Ponadto zbiorniki pełnią funkcję rekreacyjną dla mieszkańców, którzy chętnie wypoczywają w otaczających je małych parkach ze swoistym mikroklimatem.

Przeciwdziałanie skutkom suszy oraz ulewnych deszczy na obszarach zurbanizowanych Miasto Olsztyn realizowało również poprzez zastosowanie zielonej infrastruktury (nasadzenia drzew i krzewów oraz tworzenie łąk kwietnych), która naturalnie zwiększa zdolność środowiska do retencji wody.

Ponadto, Miasto stosowało w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego odpowiednie nakazy, tj. nakaz dążenia do ograniczenia powierzchni szczelnych poprzez stosowanie materiałów i technologii ograniczających odpływ wody deszczowej, w celu zapobiegania zmniejszeniu naturalnej retencji w zlewni oraz ustalenie minimalnych udziałów powierzchni biologicznie czynnej dla poszczególnych terenów MPZP, czego przykładem są zapisy wszystkich uchwalonych w okresie raportowania MPZP.

W obszarze *Gospodarowania wodami*, istotnym dla rozwoju Miasta Olsztyna jest monitorowanie wskaźników obrazujących stan gospodarki wodnej w latach 2023-2024. Klasyfikacji oraz oceny stanu jednolitych części wód powierzchniowych dokonuje Główny Inspektor Ochrony Środowiska. Głównym celem zadania jest dostarczenie wiedzy o stanie ekologicznym (lub potencjale ekologicznym) i stanie chemicznym rzek i jezior Polski, która jest niezbędna do gospodarowania wodami w dorzeczach, w tym do ich ochrony przed eutrofizacją i zanieczyszczeniami antropogenicznymi.

W okresie opracowywania „Programu Ochrony Środowiska dla Miasta Olsztyna do 2024 r. z uwzględnieniem perspektywy do roku 2030” obowiązywał podział jednolitych części wód zgodnie z „Planem Gospodarowania Wodami na obszarze dorzecza Pregoly”, który przyjęto rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. (aPGW 2016 r.). Zgodnie z ówczesnym podziałem JCWP na terenie Miasta Olsztyna znajdowało się 8 fragmentów zlewni jednolitych części wód powierzchniowych rzecznych. Przy czym w granicach administracyjnych Miasta mieściło się tylko 6 cieków wodnych stanowiących jednolite części wód powierzchniowych, pozostałe 2 cieki o nazwach: Stara Łyna oraz kanał Dywity, stanowiące jednolite części wód powierzchniowych znajdowały się poza granicami Miasta. Ponadto na terenie Miasta Olsztyna wyznaczono 4 JCWP jeziorne.

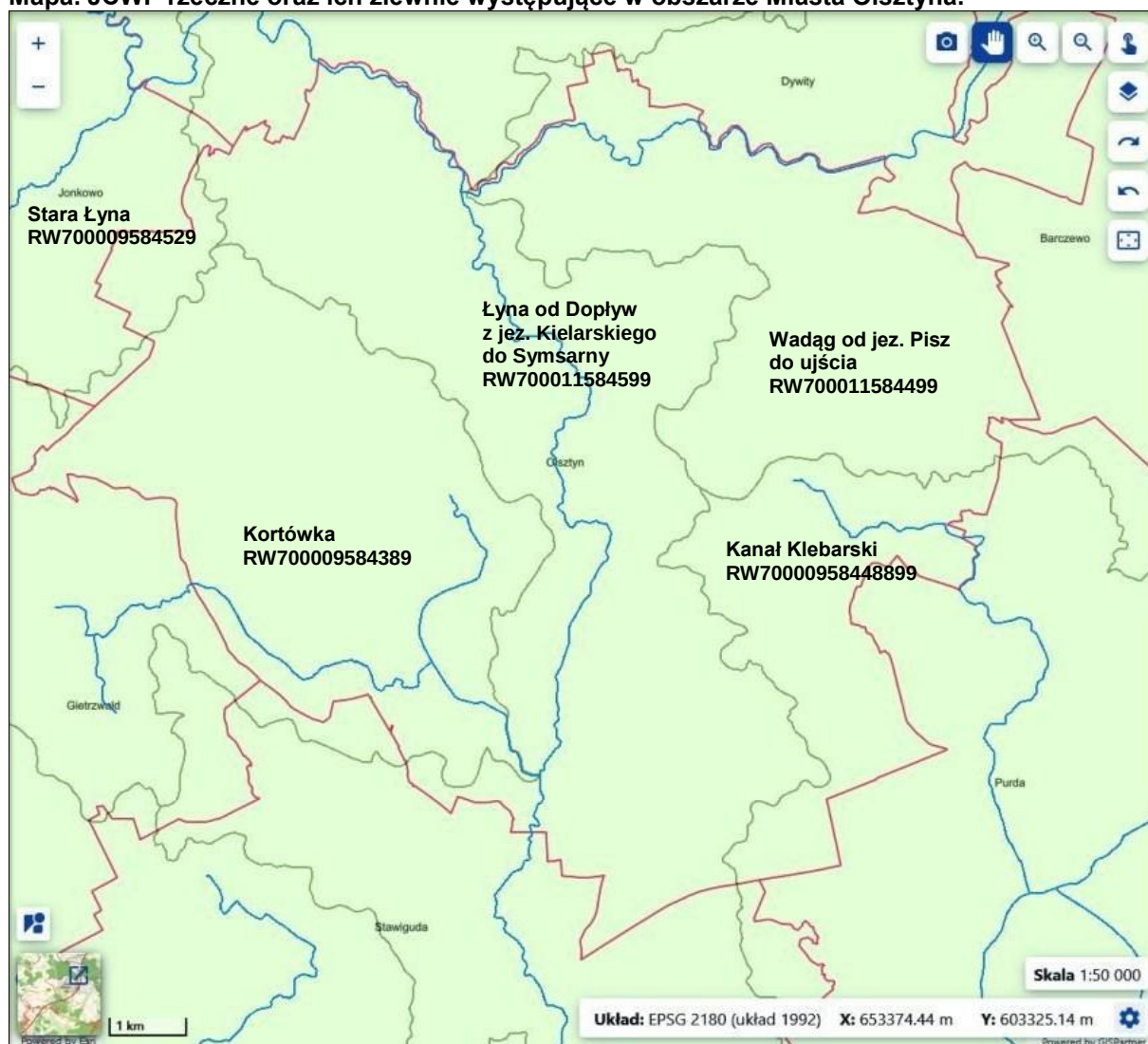
W 2023 roku weszły w życie nowe Plany Gospodarowania Wodami na obszarach dorzeczy, tj. ich druga aktualizacja – IIaPGW (2022). Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Pregoly przyjęty został rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 29 listopada 2022 r. i wszedł w życie 23 marca 2023 r.

W związku z powyższym, cały układ JCWP uległ zmianie. Ustalenia II aktualizacji Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Pregoly zmodyfikowały, liczbę, nazwy i charakter JCWP oraz granice ich zlewni, przez co utrudniona jest analiza oceny stanu JCWP w stosunku do początkowego etapu realizacji „Programu Ochrony Środowiska dla Miasta Olsztyna do 2024 r. z uwzględnieniem perspektywy do roku 2030”.

Aktualnie na terenie Miasta Olsztyna znajduje się 5 fragmentów zlewni jednolitych części wód powierzchniowych rzecznych. Przy czym w granicach administracyjnych Miasta mieszczą się tylko 4 cieki wodne stanowiące jednolite części wód powierzchniowych, pozostały 1 ciek o nazwie Stara Łyna stanowi jednolitą część wód powierzchniowych znajdującą się poza granicami Miasta. 4 JCWP jeziorne, które wyznaczone są na terenie Miasta Olsztyna pozostały niezmienione.

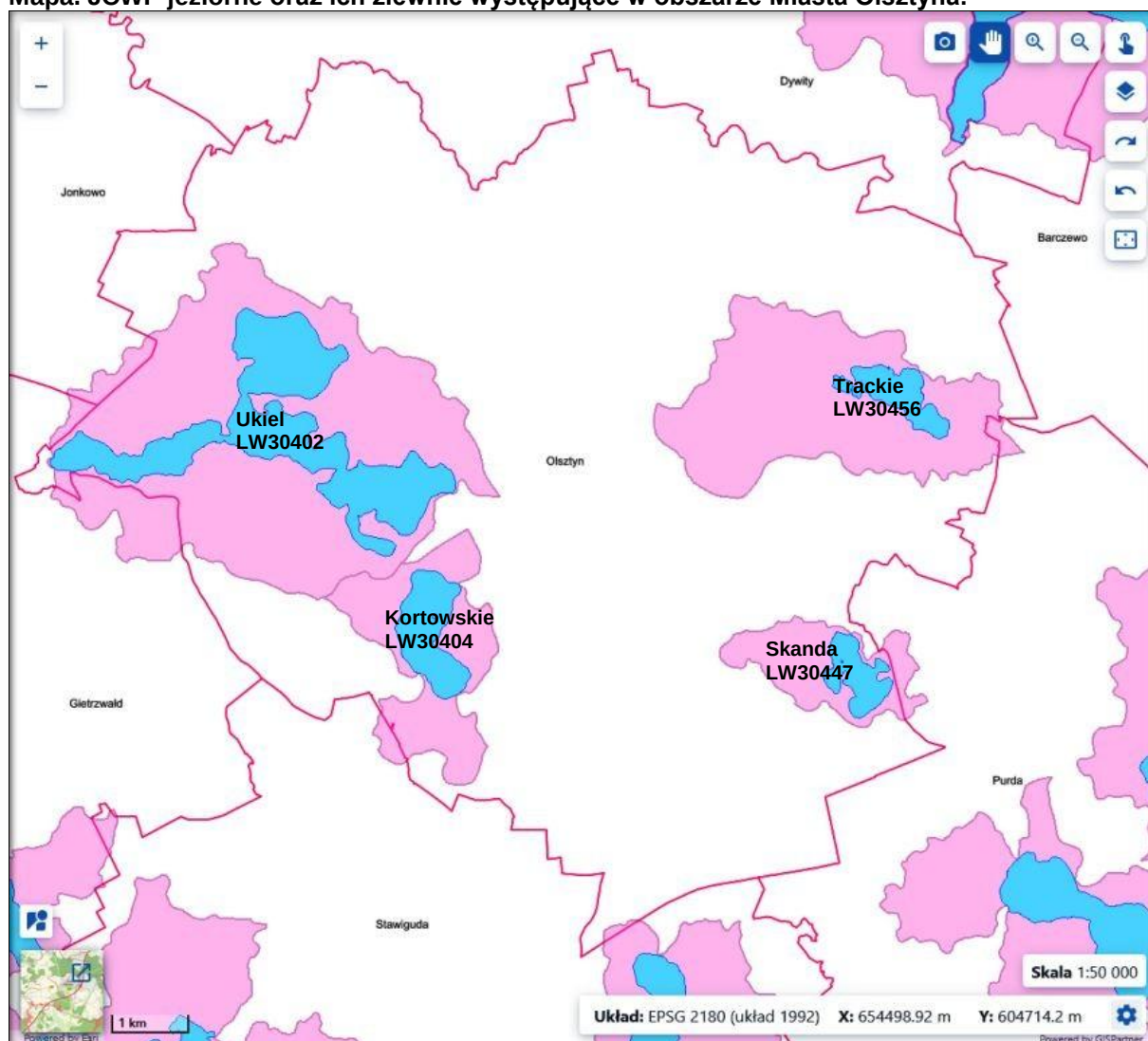
Na poniższym rysunku przedstawiono nowy (aktualny) układ podziału JCWP rzecznych, jeziornych oraz granice ich zlewni, zgodnie z ustaleniami II aktualizacji Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Pregoly (2022).

Mapa. JCWP rzeczne oraz ich zlewnie występujące w obszarze Miasta Olsztyna.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie map udostępnionych na stronie hydroportalu ISOK (<https://wody.isok.gov.pl/>), dostęp 28.04.2026.

Mapa. JCWP jeziorne oraz ich zlewnie występujące w obszarze Miasta Olsztyna.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie map udostępnionych na stronie hydroportalu ISOK (<https://wody.isok.gov.pl/>), dostęp 28.04.2026.

W poniższej tabeli przedstawiono aktualne nazwy i numery JCWP – zgodnie z ustaleniami IIaPGW. Przedstawiono również aktualne wyniki oceny stanu JCWP na koniec cyklu planistycznego 2019-2024, a tym samym na koniec roku 2024.

W roku 2023 nie określono stanu wód. Dane Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska, dostępne na portalu jakości wód powierzchniowych, za rok 2023 uwidaczniają tylko klasyfikację wskaźników i grup wskaźników w jednolitych częściach wód powierzchniowych, bez określania stanu/potencjału ekologicznego oraz stanu chemicznego ich wód.

Tab. 5. Ocena stanu wszystkich JCWP, których zlewnie znajdują się w obrębie Miasta Olsztyna.

Lp.	Aktualna nazwa, kod i status JCWP zgodnie z IIaPGW 2022	Czy JCWP uległa zmianie (powstała w wyniku podzielenia lub scalenia JCWP w poprzednim cyklu planistycznym (2016-2021))?	Kod punktu pomiarowo-kontrolnego (2022-2027)	Ocena stanu na koniec 2023 r. ²⁾		Ocena stanu na koniec 2024 r. ¹⁾	
				Stan / potencjał ekologiczny	Stan chemiczny	Stan / potencjał ekologiczny	Stan chemiczny
1	Kortówka RW700009584389 status - nat.	Bez zmian	PL08S0301_0123	brak oceny	brak oceny	zły stan ekologiczny	brak klasyfikacji
2	Wadąg od jez. Pisz do ujścia RW700011584499 status - nat.	zmieniona (złączone i podzielone) RW7000205844959 (Wadąg od wypływu z jeziora Pisz do wypływu z jeziora Wadąg); RW700020584499 (Wadąg od wypływu z jez. Wadąg do ujścia)	PL08S0301_3039	brak oceny	brak oceny	umiarkowany stan ekologiczny	brak klasyfikacji
3	Stara Łyna RW700009584529 status - nat.	Bez zmian	PL08S0301_0134	brak oceny	brak oceny	dobry stan ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego
4	Kanał Klebarski RW70000958448899 status - nat.	Bez zmian	PL08S0301_3035	brak oceny	brak oceny	słaby stan ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego

5	Łyna od Dopływ z jez. Kielarskiego do Symsarny RW700011584599 status - nat.	zmieniona (złączone i podzielone) RW700020584511 (Łyna od dopł. z jez. Jełguń (Jełguńskiego) do Kanału Dywity); RW700020584579 (Łyna od Kanału Dywity do Kirsny z jez. Mosąg); RW700020584599 (Łyna od Kirsny do Symsarny)	PL08S0301_3053	brak oceny	brak oceny	umiarkowany stan ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego
6	Ukiel LW30402 status - nat.	Bez zmian	PL08S0302_3026	brak danych	brak danych	umiarkowany stan ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego
7	Kortowskie LW30404 status - silnie zmieniona część wód	Bez zmian	PL08S0302_0053	brak oceny	brak oceny	umiarkowany potencjał ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego
8	Skanda LW30447 status - nat.	Bez zmian	PL08S0302_302	brak danych	brak danych	umiarkowany stan ekologiczny	stan chemiczny poniżej dobrego
9	Trackie LW30456 status - silnie zmieniona część wód	Bez zmian	PL08S0302_0085	brak danych	brak danych	słaby potencjał ekologiczny	stan chemiczny dobry

Oznaczenia:

szcw – silnie zmieniona część wód,

nat. – naturalna;

*** Źródło:** Opracowanie własne na podstawie danych udostępnionych przez GIOS:

¹⁾ Ocena stanu jednolitych części wód rzek i zbiorników zaporowych w latach 2019-2024 na podstawie monitoringu (<https://wody.gios.gov.pl/pjwp/publication/RIVERS/88>), Ocena stanu jednolitych części wód jezior w latach 2019-2024 na podstawie monitoringu (<https://wody.gios.gov.pl/pjwp/publication/LAKES/87>);

²⁾ Klasyfikacja wskaźników i grup wskaźników w jednolitych częściach wód powierzchniowych rzek i zbiorników zaporowych za rok 2023,

Klasyfikacja wskaźników i grup wskaźników w jednolitych częściach wód powierzchniowych jezior za rok 2023 (<https://wody.gios.gov.pl/pjwp/publication/LAKES/87>).

Zgodnie z danymi udostępnionymi przez GIOŚ stan/potencjał ekologiczny JCWP, których zlewnie zlokalizowane są w obszarze Miasta Olsztyna został oceniony jako dobry, umiarkowany, słaby lub zły. Dla wszystkich JCWP wykonano ocenę stanu/potencjału ekologicznego na podstawie monitoringu.

W przypadku oceny stanu chemicznego JCWP klasyfikuje się do dwóch klas – dobry lub poniżej dobrego. Spośród 9 analizowanych jednolitych części wód, tylko dla 1 sklasyfikowano stan chemiczny jako dobry, w pozostałych 6 przypadkach oceniono go jako poniżej dobrego. Dla 2 JCWP stanu chemicznego nie klasyfikowano.

W zakresie ochrony zasobów i jakości wód podziemnych, w okresie raportowania Miasto Olsztyn, za pośrednictwem PWiK Sp. z o.o., utrzymywało w sposób właściwy strefy ochrony bezpośredniej oraz pośredniej, które zagospodarowane są zgodnie z przepisami prawa. W celu utrzymania dobrego stanu wód podziemnych, Miasto Olsztyn już na etapie planowania stosowało zapisy nakazu podporządkowania wymogom ochrony ilościowej i jakościowej wód podziemnych Głównego Zbiornika Wód Podziemnych, na jego projektowanym obszarze ochronnym o zastrzonych rygorach. Ponadto w 2023 r. uzyskano decyzję Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Olsztynie znak HK.903.9.1.2023 zatwierdzającą ocenę ryzyka w zakresie bezpieczeństwa zdrowotnego wody. Okres raportowania wiązał się również z takimi działaniami Miasta Olsztyna, jak:

- weryfikacja istniejących oznakowań granic stref ochronnych ujęć wód podziemnych Wadąg i Kortowo,
- weryfikacja istniejących stref ochrony bezpośredniej na terenie ujęcia wód podziemnych: Jaroty, Kortowo i Zachód,
- w związku z przystąpieniem do sporządzenia planów ogólnych gmin: Olsztyn, Dywity, Barczewo i Stawiguda wystosowanie odpowiednich wniosków z propozycją m.in. wyznaczenia w planie ogólnym dla Miasta Olsztyna buforów o szerokości 10 m od istniejących stref ochronnych ujęć wód podziemnych oraz objęcie strefą infrastrukturalną całej strefy ochrony bezpośredniej.

Ponadto stale stosowanie zasady pełnego zwrotu kosztów za korzystanie z wody przy ustalaniu wysokości opłat za pobór wody i odprowadzanie ścieków również wspomaga ochronę zasobów wód podziemnych.

Miasto Olsztyn korzysta z zasobów JCWPd nr 20. Stan ilościowy i chemiczny JCWPd nr 20, zgodnie z II aktualizacją Planu Gospodarowania Wodami (IIaPGW 2022 r.), został określony jako dobry. Przedmiotowa JCWPd została uznana za niezagrożoną nieosiągnięciem celów środowiskowych. Na terenie Miasta Olsztyna prowadzone są badania w punkcie wyznaczonym na potrzeby monitoringu chemicznego jakości wód podziemnych. Ostatnie badania JCWPd nr 20 w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska prowadzone były w 2022 r. Potwierdziły one dobry stan analizowanych wód podziemnych (<http://mjwp.gios.gov.pl/>).

III.5. OBSZAR INTERWENCJI: GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA

Tab. 6. Gospodarka wodno-ściekowa.

Cel	Kierunki interwencji	Nr zadania	Zadanie	Stopień realizacji zadania w latach 2023-2024
6. Prowadzenie racjonalnej gospodarki wodno-ściekowej	1. Poprawa funkcjonowania systemu gospodarki wodno-ściekowej	51	Rozbudowa i modernizacja sieci wodociągowej	Na terenie Miasta Olsztyna w latach 2023-2024 za pośrednictwem PWiK Sp. z o.o. Miasto prowadziło rozbudowę i modernizację sieci wodociągowych. W zakresie rozbudowy i modernizacji sieci wodociągowych PWiK Sp. z o.o. w analizowanym okresie zakończyło następujące zadania inwestycyjne: <u>Rok 2023</u> - Przełączenie sieci wodociągowych DN160 i DN300 zasilających osiedla przy ul. Barcza oraz ul. M. Dąbrowskiej do nowobudowanej magistrali wodociągowej DN500 w ul. Krasickiego; - Przebudowa sieci wodociągowej śr. 350 mm w skrzyżowaniu ul. Piłsudskiego z Wyszyńskiego; - Budowa sieci wodociągowej przy ul. Sokolej nr 5,7,9,11. - Przejęto nieodpłatnie na stan majątkowy Spółki od osób fizycznych i podmiotów zewnętrznych odcinki sieci w lokalizacjach: ul. Pstrowskiego, ul. Bydgoska, ul. Antonowicza, ul. Lotnicza, ul. Bohuna, ul. Skrzetuskiego, Żurawia, Kiemliczów, ul. Kordeckiego, ul. Jeziorna, ul. Turkowskiego, ul. Kanta/Wilczyńskiego, ul. Grzegorzewska, ul. Piwnika. <u>Rok 2024</u> - Budowa sieci wodociągowej od ul. Agrestowej do ul. M. Zientary - Malewskiej w Olsztynie; - Przejęto na stan majątkowy Spółki od osób fizycznych i podmiotów zewnętrznych odcinki sieci wodociągowych w lokalizacjach: ul. Augustowska, ul. Pływacka, ul. Gołębia, ul. Piłsudskiego, ul. Artyleryjska, ul. Sielska, ul. Bałtycka, ul. Czapli, ul. Pieczewska, Zakole, Jarocka, Kręcickiego, Okólna, ul. Zięby, ul. Żurawia. Długość sieci i przyłączy wodociągowych, będących na stanie Spółki: - wyniosła 405,59 km na koniec 2023 roku; - wyniosła 409,62 km na koniec 2024 roku. Przez cały okres 2023-2024 na bieżąco prowadzono prace naprawcze, konserwacyjno-remontowe na sieci wodociągowej i jej przyłączach.

		52	Rozbudowa i modernizacja ujęć wody i stacji uzdatniania wody	W ramach rozbudowy i modernizacji ujęć wody i stacji uzdatniania wody, w latach 2023-2024 zakończono następujące zadanie inwestycyjne: <u>Rok 2023</u> • Odwierty zastępcze i modernizacje studni głębinowych (Studnia nr W-7B na ujęciu wód podziemnych "Wadąg"). <u>Rok 2024</u> • Budowa systemu awaryjnego zasilania elektrycznego SUW Karolin.
		53	Rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacyjnej, w tym rozbudowa sieci kanalizacji deszczowej	Zgodnie z informacją uzyskaną od PWiK oraz udostępnioną w corocznych Sprawozdaniach Zarządu z działalności PWiK Sp. z o.o.", w ramach rozbudowy i modernizacji sieci kanalizacji sanitarnej na terenie Miasta Olsztyna, w analizowanych latach, za pośrednictwem PWiK, Miasto zakończyło następujące zadania inwestycyjne z zakresu gospodarki ściekowej: <u>W roku 2023</u> w ramach budowy/rozbudowy sieci: • Wybudowano 58 m sieci międzyobiektywnej w ramach zadania pn. Modernizacja i rozbudowa przepompowni P-10; • Zakupiono ok. 1 300 m sieci kanalizacji sanitarnej, • Przejęto na stan majątkowy Spółki od osób fizycznych i podmiotów zewnętrznych odcinki sieci kanalizacji sanitarnej w lokalizacjach: ul. Pływacka, ul. Pstrowskiego, ul. Bydgoska, ul. Żurawia, ul. Kmicica, ul. Antonowicza, ul. Bohuna, ul. Kordeckiego, ul. Zbożowa, ul. Piwnika. <u>W roku 2024</u> w ramach budowy/rozbudowy sieci: • Zakupiono ok. 1 100 m sieci kanalizacji sanitarnej; • Przejęto na stan majątkowy Spółki od osób fizycznych i podmiotów zewnętrznych odcinki sieci w lokalizacjach: ul. Pływacka, ul. Gołębia, ul. Piłsudskiego, ul. Niborska, ul. Sielska, ul. Czapli, ul. Bydgoska, ul. Wadąska, ul. Zięby, ul. Żurawia, ul. Mielczarskiego, ul. Towarowa. Długość sieci i przyłączy kanalizacji sanitarnej będących na stanie spółki: • na koniec 2023 roku wyniosła ok. 387 km (w ciągu roku wybudowano sieć kanalizacji sanitarnej o łącznej długości 3,6 km); • na koniec 2024 roku wyniosła ok. 388 km (w ciągu roku wybudowano sieć kanalizacji sanitarnej o łącznej długości 1,1 km); Przez cały okres 2023-2024 na bieżąco prowadzono prace naprawcze, konserwacyjno-remontowe na sieci kanalizacyjnej, w tym: czyszczenie sieci kanalizacyjnej, przeglądy stanu technicznego kanałów kamerą TV przy współpracy z czyszczącym samochodem SCK, punktowe remonty rur metodami bezwykopowymi, przeglądy i czyszczenie ręczne studni

				sanitarnych, remonty studni i regulacje włączów. Prowadzono również prace przeglądowe (odbiór nowowymagowanych sieci i przyłączy, kontrola legalności podłączeń deszczowych do sieci kanalizacji sanitarnej).
		54	Modernizacja urządzeń służących do oczyszczania ścieków komunalnych i zagospodarowywania osadów ściekowych	Zgodnie z informacją uzyskaną od PWiK, w zakresie modernizacji urządzeń służących do oczyszczania ścieków komunalnych i zagospodarowywania osadów ściekowych w latach 2023-2024 zrealizowano następujące zadania: <u>Rok 2023</u> • Modernizacja i rozbudowa przepompowni P-10; • Odtworzenie przepompowni ścieków P-4 przy ul. Bałtyckiej; • Modernizacja rurociągów odprowadzających odcieki z separatorów piasku zainstalowanych w hali krat na Miejskiej Oczyszczalni Ścieków; • Modernizacja systemu monitoringu procesów technologicznych na oczyszczalni ścieków; • Modernizacja kotłowni oraz systemu automatyki na terenie Miejskiej Oczyszczalni Ścieków Łyna. <u>Rok 2024</u> • Wymiana punktu pomiarowego ścieków surowych dopływających na oczyszczalnię ścieków; • Przebudowa przenośników odprowadzających osad z hali pras na kontenery i spalarnię; • Wymiana kotła biogazowego nr III w kotłowni na terenie oczyszczalni ścieków; • Modernizacja systemu monitoringu procesów technologicznych na oczyszczalni ścieków; • Pod koniec roku rozpoczęto modernizację systemu napowietrzania ścieków w reaktorach biologicznych oczyszczalni ścieków. Planowany termin zakończenia robót listopad 2027 r.
		55	Prowadzenie ewidencji zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków oraz kontrola szczelności tych zbiorników	Kontrolę częstotliwości i sposobu pozbywania się nieczystości płynnych przez właścicieli nieruchomości prowadzą wójt, burmistrz oraz prezydent miasta, zgodnie z kompetencjami wynikającymi z ustawy z dnia 13.09.1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. Miasto Olsztyn systematycznie prowadzi ewidencję zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków. Ponadto Straż Miejska przeprowadza kontrole nieruchomości prywatnych, gdzie występują zbiorniki bezodpływowe (szamba) oraz przydomowe oczyszczalnie ścieków. W roku 2023 Straż Miejska przeprowadziła 2 kontrole, a w roku 2024 przeprowadzono 12 takich kontroli.

2. Ograniczenie zużycia wody oraz ochrona zasobów wód podziemnych	56	Ograniczanie strat wody w sieciach wodociągowych	Zgodnie z informacją udostępnioną przez PWiK w latach 2023-2024 zakupione zostały urządzenia pomiarowe • przepływomierze elektromagnetyczne w ilości 7 szt. oraz • przetwornik ciśnienia. Dzięki tej inwestycji wyznaczono 5 nowych stref DMA (ang. District Metered Area) w celu precyzyjnego monitorowania strat wody w tych rejonach miasta. Dane z urządzeń połączono z systemem nadzoru pracy sieci wodociągowej oraz z systemem GIS, dzięki czemu możliwe jest wcześniejsze wykrywanie potencjalnych wycieków i szybsze ich usuwanie, co w konsekwencji prowadzi do zmniejszenia strat wody. W kolejnych latach planowane są kolejne zakupy urządzeń pomiarowych i tworzenie kolejnych stref pomiarowych. Ponadto, w celu zapobiegania stratom, spółka PWiK na bieżąco usuwa awarie systemu wodociągowego i prowadzi prace konserwacyjno-remontowe na sieci wodociągowej i jej przyłączach.
	57	Prowadzenie działań edukacyjnych dotyczących potrzeby oszczędnego gospodarowania wodą	Miasto Olsztyn za pośrednictwem PWiK od lat prowadzi działania edukacyjne uświadamiające potrzebę oszczędnego gospodarowania wodą, które skierowane są głównie do uczniów szkół podstawowych, średnich oraz studentów. W ramach takich działań corocznie PWiK urządza obchody Światowego Dnia Wody. Wiąże się to z prowadzeniem zajęć dydaktycznych na terenie ujęć i stacji uzdatniania wody. Ideą wydarzenia jest uświadomienie ogromnego wpływu prawidłowej gospodarki wodnej, informowanie społeczeństwa, że woda jest niezbędna do życia wszystkich organizmów na ziemi, przez co racjonalne korzystanie z zasobów wodnych jest globalnie ważne. Światowy Dzień został ustanowiony przez Zgromadzenie Ogólne ONZ, aby zwrócić uwagę na brak dostępu do czystej wody pitnej dla miliarda ludzi na całym świecie. W roku 2024 obchodzony był pod hasłem: „Water for peace”, co odnosiło się do potrzeby umożliwiania równego dostępu do wody, a także związanych z tym napięć i konfliktów między społecznościami i krajami.
	58	Utrzymywanie lub wdrażanie nowych rozwiązań wykorzystujących wody opadowe do lokalnego zaopatrzenia w wodę	Zgodnie z informacją udostępnioną przez UM Olsztyna – Wydział Środowiska, w latach 2023-2024 w Mieście Olsztynie utrzymana została liczba i pojemność obiektów małej retencji wodnej. Od 2022 roku na terenie Miasta funkcjonuje 10 zbiorników małej retencji mogących zgromadzić sumarycznie ok. 169 412 m³ wody opadowej. Podstawowym celem utrzymywanych zbiorników retencyjnych jest poprawa niezawodności odbioru wód opadowych, ich zatrzymanie, retencjonowanie i ponowne wykorzystanie do podlewania zieleni miejskiej lub czyszczenia ulic i chodników oraz wykorzystanie zgromadzonej wody do celów rekreacyjnych i ozdobnych (np. zbiorniki przy ul. Sikorskiego/Paukszy, Bukowskiego/Antonowicza). Ponadto spółka PWiK od lat prowadzi działania zmierzające do lokalizowania nielegalnego odprowadzenia wód deszczowych do kanalizacji sanitarnej. Podłączenia takie są likwidowane, a wody opadowe w większości przypadków retencjonowane są przez właścicieli nieruchomości i stosowane do podlewania terenów zielonych. Gromadzenie deszczówki oraz jej ponowne wykorzystanie pośrednio ogranicza zużycie wody.

W POŚ szczególnie obszar interwencji zajmuje *Gospodarka wodno-ściekowa*. Cele i zadania wyznaczone w tym obszarze są przedmiotem głównie działalności PWiK Sp. z o.o. i dotyczą działań w zakresie racjonalnej gospodarki wodno-ściekowej związanych z zapewnieniem odpowiedniej ilości i jakości wody dla ludności, ograniczeniem zużycia wody, oraz ochroną wód i gleb przed zanieczyszczeniem ściekami.

Miasto Olsztyn dostarcza wodę do picia mieszkańcom z ujęć wód podziemnych. Proces ujmowania i dystrybucji wody prowadzony jest za pośrednictwem nowoczesnych technik, które zapewniają odpowiednią jakość wody do picia. Na poszczególnych ujęciach woda dezynfekowana jest za pomocą promieniowania ultrafioletowego.

W latach 2023-2024 działania Miasta polegały na poprawie funkcjonowania systemu gospodarki wodno-ściekowej. W zakresie gospodarki wodnej PWiK realizowało zadania polegające na rozbudowie i modernizacji sieci wodociągowej oraz ujęć wody i stacji uzdatniania wody.

Długość sieci wodociągowych będących na stanie spółki PWiK w raportowanym okresie zwiększyła się o ok. 11,11 km.

Jednym z celów POŚ jest ograniczenie zużycia oraz ochrona zasobów wodnych poprzez m.in. ograniczanie strat w sieciach wodociągowych, utrzymywanie rozwiązań wykorzystujących wody opadowe oraz działań edukacyjnych. Miasto Olsztyn realizowało zadania w tym zakresie m.in. poprzez działania PWiK, polegające na ulepszaniu systemu monitorowania strat wody, bieżącym usuwaniu awarii systemu wodociągowego oraz prowadzeniu prac konserwacyjno-remontowych na sieci wodociągowej i jej przyłączach. W okresie raportowania zamontowano 7 przepływomierzy elektromagnetycznych oraz przetwornik ciśnienia. Dzięki tej modernizacji możliwe jest wcześniejsze wykrywanie potencjalnych wycieków i szybsze ich usuwanie, co w konsekwencji prowadzi do zmniejszenia strat wody.

Miasto, pośrednio ograniczało zużycie wody także poprzez wykorzystywanie do podlewania terenów zieleni miejskiej wody deszczowej zgromadzonej w funkcjonujących na terenie Miasta Olsztyna zbiornikach małej retencji wód opadowych.

W okresie raportowania Miasto Olsztyn starało się również wywierać wpływ na lokalną młodzież oraz dzieci, prowadząc działania edukacyjne wskazujące na potrzebę oszczędnego gospodarowania wodą. Edukacja objęła głównie dzieci i młodzież. Przykładem są zajęcia edukacyjne prowadzone corocznie przez PWiK na terenie ujęć i stacji uzdatniania wody (np. w ramach obchodów „Światowego Dnia Wody”).

Ponadto w szkołach prowadzono dydaktykę poprzez wiele programów edukacyjnych i promocyjnych. Przykładem jest „Festiwal Wody”, w zakresie którego odbywały się tematyczne konkursy, zajęcia edukacyjne z policjantami, z pletwonurkiem, pokazy fizykochemiczne, itp.

W ciągu ostatnich 10 lat, zgodnie z danymi PWiK, nastąpił przyrost liczby odbiorców usług wodociągowo-kanalizacyjnych o 12,9%. Tym samym wzrosła sprzedaż wody. W roku 2024 wyniosła 10 404,57 tys. m³ i była wyższa w stosunku do roku 2023 (8 045 tys. m³) oraz lat poprzednich.

W zakresie prowadzenia racjonalnej gospodarki wodno-ściekowej Miasto Olsztyn w okresie raportowania realizowało również zadania związane z gospodarką

ściekową, polegające na: zwiększaniu długości sieci kanalizacyjnej, modernizacji urządzeń służących do oczyszczania ścieków komunalnych i zagospodarowywania osadów ściekowych oraz prowadzeniu ewidencji zbiorników bezodpływowych. Należy tu wspomnieć, iż w roku 2023 PWiK zakończyło kompleksową modernizację przepompowni ścieków P-10. Przepompownia została wybudowana w latach siedemdziesiątych i jest drugim co do wielkości obiektem przyjmującym ścieki z Miasta Olsztyna. Zakres wykonanych prac obejmował unowocześnienie technologii, wymię urządzeń i instalacji, renowację podziemnej komory czerpальной pomp i krat oraz nadziemnej części technicznej wraz ze stacją zlewną nieczystości płynnych. Obiekt został wyposażony w filtry deodoryzacji II° i III° oraz instalację fotowoltaiczną. Realizacja inwestycji pozwoliła na zwiększenie bezpieczeństwa i niezawodności pracy strategicznego obiektu, wprowadzenie standardów wysokiej efektywności energetycznej oraz ograniczenie uciążliwości zapachowych związanych z eksploatacją przepompowni.

Rys. 6. Modernizacja i rozbudowa przepompowni P10

Źródło: PWiK Olsztyn

W związku z intensywnym rozwojem Miasta i związanym z tym obciążeniem przepompowni ścieków P-3, PWiK odtworzyło przepompownię ścieków P-4. Zakres wykonanych prac obejmował między innymi wymianę wyposażenia w komorze regulacyjnej i sterującej, dostosowanie komory przepompowni do zmian technologicznych, instalację pomp z wyposażeniem i armaturą, budowę instalacji deodoryzacji, instalację systemów alarmowych i sygnalizacji monitoringu oraz zagospodarowanie terenu. Realizacja inwestycji pozwoliła na równomierne rozłożenie odbioru ścieków z terenu Miasta Olsztyna poprzez częściowe przejęcie ścieków z kolektora biegnącego pod dnem rzeki Łyny w kierunku przepompowni P-3.

Rys. 7. Odtworzenie przepompowni ścieków P-4 przy ul. Bałtyckiej.

Źródło: PWiK Olsztyn

Miasto Olsztyn stale prowadzi monitoring częstotliwości i sposobu pozbywania się nieczystości płynnych przez właścicieli nieruchomości. Kontrole nieruchomości, gdzie występują zbiorniki bezodpływowe (szamba) oraz przydomowe oczyszczalnie ścieków prowadzone są przez Straż Miejską. W okresie raportowania Straż Miejska przeprowadziła łącznie 14 takich kontroli.

W związku z działaniami PWiK, w okresie 2023-2024 długość sieci i przyłączy kanalizacji sanitarnej będących na stanie PWiK zwiększyła się o ok. 4,7 km.

Przez cały okres na bieżąco prowadzono prace naprawcze, konserwacyjno-remontowe na sieci kanalizacyjnej, co dokumentują poniższe fotografie.

Rys. 8. Czyszczenie hydrodynamiczne sieci sanitarnej w ul. Lubelskiej.
Źródło: PWiK Olsztyn

Rys. 9. Przegląd stanu technicznego kanalizacji sanitarnej kamerą TV.
Źródło: PWiK Olsztyn

Rys. 10. Regulacja włączów na sieci sanitarnej za pomocą frezu hydraulicznego w ul. Synów Pułku.

Źródło: PWiK Olsztyn

III.6. OBSZAR INTERWENCJI: ZASOBY GEOLOGICZNE

Tab. 7. Zasoby geologiczne.

Cel	Kierunki interwencji	Nr zadania	Zadanie	Stopień realizacji zadania w latach 2023-2024
7. Racjonalne gospodarowanie zasobami geologicznymi	1. Efektywne gospodarowanie zasobami kopalin ze złóż	59	Gromadzenie, archiwizowanie i przetwarzanie danych geologicznych wg kompetencji powiatowego geologa	W roku 2023 zostało przyjętych: • 11 projektów prac hydrogeologicznych (głównie dotyczących wykorzystania energii geotermalnej), • 1 zgłoszenie rozpoczęcia robót hydrogeologicznych (dotyczących ciepła Ziemi), • 1 dokumentację hydrogeologiczną (dotyczącą ciepła Ziemi), • 6 projektów robót geologicznych, • 2 decyzje w zakresie robót geologicznych, • 3 dokumentacje geologiczne. W roku 2024 przyjęto: • 3 projekty robót hydrogeologicznych, • 1 decyzję w zakresie prac geologicznych, • 5 dokumentacji hydrogeologicznych, • 6 projektów robót geologicznych, • 5 dokumentacji geologicznych. Ponadto na terenie Miasta Olsztyna zlokalizowane jest nieeksploatowane złożo surowców ilastych ceramiki budowlanej „Karolin”. Eksploatacja została zakończona 31.12.1992 r.

Miasto Olsztyn w ramach racjonalnego gospodarowania zasobami kopalin zgodnie z obowiązkami ustawowymi gromadzi dane geologiczne, przekazuje je i archiwizuje zgodnie z kompetencjami geologa powiatowego. Przyjmowane były głównie projekty prac hydrogeologicznych, dokumentacje hydrogeologiczne, decyzje w zakresie robót geologicznych oraz dokumentacje geologiczne.

Zgodnie z Kartą Informacyjną Złoże Kopaliny Stałej, wygenerowaną z geologicznego portalu mapowego PIG-PIB System Gospodarki i Ochrony Bogactw Mineralnych „Midas” (stan na 31.12.2024 r., dostęp 21.04.2026 r.), na terenie Miasta Olsztyna udokumentowane jest jedno złoże „Karolin” o powierzchni 3,238 ha, zawierające surowce ilaste ceramiki budowlanej. Eksploatacja złoże została zakończona 31.12.1992 r. W latach 2023-2024 na terenie Miasta Olsztyna nie było wyznaczonych użytków kopalnych.

W stosunku do lat 2021-2022, w których realizowano cele wynikające z „Programu Ochrony Środowiska dla Miasta Olsztyna do 2024 r. z uwzględnieniem perspektywy do roku 2030”, w zakresie zasobów geologicznych Miasto Olsztyn wypełniało zadania w analogiczny sposób jak w latach niniejszego raportowania.

III.7. OBSZAR INTERWENCJI: GLEBY

Tab. 8. Gleby.

Cel	Kierunki interwencji	Nr zadania	Zadanie	Stopień realizacji zadania w latach 2023-2024
8. Ochrona gleb przed negatywnym oddziaływaniem antropogenicznym, erozją oraz niekorzystnymi zmianami klimatu	1. Zachowanie funkcji środowiskowych i gospodarczych gleb	60	Wprowadzanie do dokumentów planistycznych zapisów dotyczących ochrony gleb o najwyższych walorach produkcyjnych	W latach 2023-2024 nie były wprowadzane w dokumentach planistycznych zapisy dotyczące ochrony gleb o najwyższych walorach produkcyjnych.
		61	Przeciwdziałanie zasklepianiu gleb przez stosowanie odpowiednich rozwiązań przy planowaniu inwestycji (np. powierzchni półprzepuszczalnych), a także zapewnienie odpowiednich powierzchni biologicznie czynnych	W raportowanym okresie w uchwalanych MPZP znajdowały się zapisy dotyczące m.in. zapewnienia odpowiednich powierzchni biologicznie czynnych i ograniczania powierzchni szczelnych: 1. <u>Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w rejonie przedszkola przy ulicy Radiowej w Olsztynie</u> – w ustaleniach ogólnych planu jest zapis mówiący, że w projekcie zagospodarowania terenu, powierzchnie biologicznie czynne należy wyznaczać kierując się zasadą, aby w pierwszej kolejności chronić cenne okazy wykształconej zieleni wysokiej i średniej oraz należy dążyć do ograniczenia powierzchni szczelnych poprzez stosowanie materiałów i technologii ograniczających odpływ wody deszczowej, w celu zapobiegania zmniejszeniu naturalnej retencji w zlewni; 2. <u>Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w rejonie przedszkola przy ul. Świtezianki w Olsztynie</u> – w ustaleniach ogólnych określono, że należy dążyć do ograniczania nawierzchni szczelnych, poprzez stosowanie do zagospodarowania powierzchni terenu materiałów i technologii ograniczających odpływ wody; 3. <u>Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w rejonie przedszkola przy ul. ks. kard. Stefana Wyszyńskiego w Olsztynie</u> – w ustaleniach ogólnych planu zapisano, że należy dążyć do ograniczenia powierzchni szczelnych poprzez stosowanie materiałów i technologii ograniczających odpływ wody deszczowej, w celu zapobiegania zmniejszeniu naturalnej retencji w zlewni oraz wskazano, że obowiązuje minimalna powierzchnia biologicznie czynna – wg ustaleń zawartych w kartach terenu; 4. <u>Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w rejonie przedszkola przy ul. Ludwika Zamenhofs w Olsztynie</u> – w ustaleniach ogólnych planu zapisano

Cel	Kierunki interwencji	Nr zadania	Zadanie	Stopień realizacji zadania w latach 2023-2024
				informacje, że należy dążyć do ograniczenia powierzchni szczelnych poprzez stosowanie materiałów i technologii ograniczających odpływ wody deszczowej, w celu zapobiegania zmniejszeniu naturalnej retencji w zlewni oraz, że na terenie objętym planem należy zachować w miarę możliwości istniejące zadrzewienia, o ile nie są to drzewa martwe, chore, zagrażające bezpieczeństwu ludzi lub budynków lub nie kolidują z zagospodarowaniem terenu, dopuszczonym ustaleniami szczegółowymi; 5. <u>Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego otoczenia jeziora Ukiel w Olsztynie – rejon Gutkowo – Południe, część A</u> – w ustaleniach szczegółowych planu wprowadza się nakaz odprowadzenia wód opadowych i roztopowych z istniejących i projektowanych powierzchni szczelnych ulic i parkingów do systemu kanalizacji deszczowej, po podczyszczeniu w piaskownikach i separatorach substancji ropopochodnych, z uwzględnieniem miejscowej retencji oraz wody opadowe i roztopowe z pozostałych powierzchni w granicach nieruchomości należy odprowadzić do gruntu, po uprzednim rozpoznaniu wodochłonności podłoża; dla nawierzchni utwardzonych należy stosować materiały i technologie umożliwiające wsiąkanie wód w podłoże; w przypadku braku możliwości odprowadzenia wód do gruntu, należy odprowadzać je do sieci kanalizacji deszczowej; 6. <u>Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego w rejonie przedszkola przy ul. Wiśniowej w Olsztynie</u> – w ustaleniach ogólnych planu zapisano informację, że należy dążyć do ograniczenia powierzchni szczelnych poprzez stosowanie materiałów i technologii ograniczających odpływ wody deszczowej, w celu zapobiegania zmniejszeniu naturalnej retencji w zlewni oraz wyznacza minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej – wg ustaleń zawartych w kartach terenu; 7. <u>Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego w Olsztynie pomiędzy ulicami: Bartąską, Biskupa Tomasza Wilczyńskiego, Biskupa Tadeusza Płoskiego i granicą Miasta, część B</u> – w ustaleniach ogólnych planu w projekcie zagospodarowania terenu, powierzchnie biologicznie czynne należy wyznaczać kierując się zasadą, aby w pierwszej kolejności chronić cenne okazy wykształconej zieleni wysokiej i średniej, zielen stabilizującą skarpy oraz chronić tereny pokryte wodami powierzchniowymi; 8. <u>Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla działki nr 125-126/7 w Olsztynie przy ul. Wincentego Witosa</u> – w ustaleniach ogólnych planu zapisano,

Cel	Kierunki interwencji	Nr zadania	Zadanie	Stopień realizacji zadania w latach 2023-2024
				że w projekcie zagospodarowania terenu, powierzchnie biologicznie czynne należy wyznaczać kierując się zasadą, aby w pierwszej kolejności chronić cenne okazy wykształconej zieleni wysokiej i średniej oraz dążyć do ograniczenia powierzchni szczelnych poprzez stosowanie materiałów i technologii ograniczających odpływ wody deszczowej, w celu zapobiegania zmniejszeniu naturalnej retencji w zlewni.
		62	Zachowanie zadrzewień, krzewów oraz terenów zielonych w celu przeciwdziałania erozji wodnej i wietrznej oraz stosowanie odpowiednich zabiegów agrotechnicznych	W latach 2023-2024 w ramach bieżącego utrzymania, ZDZiT w Olsztynie utworzył nowe rabaty oraz uzupełnił roślinność w istniejących założeniach. Uzupełniono rabaty w Parku Podzamcze, na skwerze Fieldorfa-Nila, przy ul. Sielskiej oraz przy jez. Długim. Nowe rabaty założono przy al. Sybiraków oraz w Parku Centralnym. Ponadto w 2024 roku w ramach realizowanych zadań dokonano następujących nasadzeń: - ul. Bałtycka 45: Kasztanowiec biały – 3 szt., w ramach zadania: Rewitalizacja zabytkowego parku z placem zabaw przy u. Bałtyckiej 45, os. Likusy, - ul. Kanta 42-42a w rejonie stawu: Buk pospolity – 1 szt., Wierzba biała – 5 szt., Czeremcha pospolita – 3 szt., w ramach zadania: Zielono Mi - nasadzenia wokół stawu, ul. Kanta, os. Jaroty. W zakresie prac arborystycznych, w ramach zawartych wówczas umów z wykonawcami zewnętrznymi, usunięto drzewa martwe, zamierające czy stanowiące zagrożenie dla ludzi i mienia oraz przeprowadzono szereg prac pielęgnacyjnych (usuwanie posuszu, jemioly, formowanie korony) na terenie całego Miasta. Wymieniono i uzupełniono oznakowanie pomników przyrody zgodnie ze wzorem z Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 10 grudnia 2004 roku w sprawie wzorów tablic (Dz.U. z 2004 r. Nr 268, poz. 2665).
		63	Promocja właściwego gospodarowania na obszarach użytkowanych rolniczo	Za lata 2023 i 2024 Warmińsko-Mazurski Ośrodek Doradztwa Rolniczego (W-MODR) przygotował sprawozdania z realizacji własnych programów działalności. Na terenie Miasta Olsztyna i w jego bliskim sąsiedztwie w 2023 r. zostały zrealizowane następujące działania: - XIII Wiosenne Targi Ogrodnicze „Pamiętajcie o ogrodach”, 22-23.04.2023 r., - agroWARMA XXIX Jesienne Targi Rolnicze „Wszystko dla rolnictwa”, 26-27.08.2023 r., - Warmińsko-Mazurska Wystawa Zwierząt Hodowlanych, 26-27.08.2023 r. W-MODR prowadził również współpracę z instytucjami otoczenia rolnictwa, organizacjami pozarządowymi, jednostkami doradztwa rolniczego oraz podmiotami wspomagającymi rozwój rolnictwa i obszarów wiejskich. Celem tego współdziałania było przygotowanie

Cel	Kierunki interwencji	Nr zadania	Zadanie	Stopień realizacji zadania w latach 2023-2024
				i zrealizowanie kompleksowej oferty doradczej dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich, dzięki czemu odbiorcy usług świadczonych przez W-MODR pozyskali wiedzę o nowych technologiach oraz wiedzę prawno-organizacyjną niezbędną w produkcji rolniczej i okołorolniczej. Jedną z instytucji, z którą W-MODR prowadził współpracę była Okręgowa Stacja Chemiczno-Rolnicza w Olsztynie. Celem współpracy była realizacja ogólnopolskiego programu regeneracji środowiskowej gleb poprzez oraz ich wapnowanie oraz uczestnictwo w pokazach – „Zasady pobierania próbek gleby do badań agrochemicznych”. W roku 2024 na terenie Miasta Olsztyna i w najbliższym sąsiedztwie zostały zrealizowane następujące działania: • XIV Wiosenne Targi Ogrodnicze „Pamiętajcie o ogrodach”, 20-21.04.2024 r., • Olimpiada Wiedzy Rolniczej, Ochrony Środowiska i BHP w Rolnictwie, 05.06.2024 r., • agroWARMA 2024 Targi Warmii i Mazur, 07-08.09.2024 r., • Warmińsko-Mazurska Wystawa Zwierząt Hodowlanych, 07-08.09.2024 r. Prowadzono także dalszą współpracę z Okręgową Stacją Chemiczno-Rolniczą w Olsztynie, polegającą na realizacji pokazów nt. zasad pobierania próbek gleby do badań agrochemicznych oraz wsparcia merytorycznego jako lektoraty.
	2. Rekultywacja oraz remediacja gleb	64	Remediacja gleb na terenach, na których stwierdzono zanieczyszczenia powierzchni ziemi	W okresie raportowanym nie zostały zidentyfikowane zanieczyszczenia powierzchni ziemi na terenie Miasta Olsztyna, które wymagałyby działań w zakresie remediacji gleb. W latach 2023-2024 nie odnotowano poważnych szkód na powierzchni ziemi. Wszelkie uszkodzenia związane ze zniszczeniem powierzchniowej warstwy ziemi były na bieżąco odtwarzane (np.: zniszczenia gleby spowodowane przez dziki, wykopy związane z usuwaniem awarii infrastruktury podziemnej, wykopy związane z budową linii tramwajowych, itp.).
		65	Działania naprawcze na powierzchni ziemi oraz rekultywacja terenów potencjalnie zdegradowanych i zdewastowanych - zagospodarowanie zdegradowanych obszarów miejskich w celu przywrócenia lub	W okresie raportowania w Mieście Olsztynie nie było konieczności prowadzenia działań naprawczych na powierzchni ziemi oraz rekultywacji terenów potencjalnie zdegradowanych i zdewastowanych. Intensywne prace ziemne w latach 2023-2024 były związane z rozbudową nowej linii tramwajowej. Celem tych prac była wymiana towarzyszącej infrastruktury podziemnej (np. rur ciepłowniczych, przewodów elektrycznych). Prace ziemne stopniowo postępowały i powierzchnia ziemi była na bieżąco wyrównywana.

Cel	Kierunki interwencji	Nr zadania	Zadanie	Stopień realizacji zadania w latach 2023-2024
			nadania funkcji społecznych i gospodarczych	
	3. Ochrona przed osuwiskami oraz monitoring	66	Prowadzenie rejestru terenów osuwiskowych	W roku 2024 opracowano aktualizację rejestru terenów osuwiskowych. Terenowe prace kartograficzne przeprowadzono we wrześniu i październiku 2024 r. W wyniku ww. prac udokumentowano 22 osuwiska oraz 42 tereny zagrożone ruchami masowymi, które dostępne są w Systemie Ochrony Przeciwośuwiskowej (SOPO) pod adresem https://www.pgi.gov.pl/osuwiska/123/aplikacja.html
		67	Zabezpieczanie istniejących osuwisk z uwzględnieniem walorów przyrodniczych i krajobrazowych oraz zapobieganie ruchom masowym ziemi	W okresie raportowania, w <u>Miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego otoczenia jeziora Ukiel w Olsztynie – rejon Gutkowo – Południe, część A</u> (Uchwała Nr LXVIII/1043/23 Rady Miasta Olsztyna z dnia 18 grudnia 2023 r.) wprowadzono następujące zapisy dotyczące szczegółowych ustaleń planu: – w granicach planu występują obszary zagrożone osuwaniem się mas ziemnych, które mogą wymagać zastosowania zabezpieczeń zarówno środkami technicznymi jak i odpowiednio dobraną roślinnością; większość obszarów objęto terenami funkcjonalnymi 6ZP, 7ZNN i 15KPP, na których wykluczono lokalizację budynków; – tereny oznaczone symbolami 6ZP, 7ZNN i 15KPP – wprowadza się zakaz zabudowy terenu obiektami budowlanymi oraz prowadzenia innych robót budowlanych z wyjątkiem elementów umocnień w formie i o gabarytach, nie większych niż niezbędne minimum, konieczne do zapobiegania osuwaniu się niestabilnych zboczy.
		68	Uwzględnianie osuwisk oraz obszarów narażonych na ruchy masowe w aktualizowanych dokumentach planistycznych	

W raportowanych latach w przyjętych MPZP znalazły się zapisy, których celem było dążenie do ograniczania powierzchni szczelnych poprzez stosowanie materiałów i technologii ograniczających odpływ wody deszczowej, czy też nakaz zachowania w miarę możliwości istniejących zadrzewień oraz zachowania minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej. Działania te przeciwdziałają procesowi zasklepiania się gleb. Istotną rolę odegrało również prowadzenie rejestru terenów osuwiskowych i uwzględnienie ich w zapisach MPZP, celem przeciwdziałania ruchom masowym ziemi oraz ich skutkom. Główną przyczyną naturalną sprzyjającą powstawaniu osuwisk są zjawiska meteorologiczno-hydrologiczne, związane głównie z intensywnymi i długotrwałymi opadami deszczu, czasem połączone z powodziami i nasiloną erozją boczną rzek oraz gwałtownym topnieniem pokrywy śnieżnej wczesną wiosną. Także działalność człowieka może prowadzić do powstawania osuwisk. Przyczyną mogą być wibracje spowodowane pracami ziemnymi (budowlanymi) oraz ruch pojazdów. W odniesieniu do powyższego w „Miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego otoczenia jeziora Ukiel w Olsztynie – rejon Gutkowo – Południe, część A” wprowadzono następujące zapisy:

- w granicach planu występują obszary zagrożone osuwaniem się mas ziemnych, które mogą wymagać zastosowania zabezpieczeń zarówno środkami technicznymi jak i odpowiednio dobraną roślinnością; większość obszarów objęto terenami funkcjonalnymi 6ZP, 7ZNN i 15KPP, na których wykluczono lokalizację budynków;
- tereny oznaczone symbolami 6ZP, 7ZNN i 15KPP – wprowadza się zakaz zabudowy terenu obiektami budowlanymi oraz prowadzenia innych robót budowlanych z wyjątkiem elementów umocnień w formie i o gabarytach, nie większych niż niezbędne minimum, konieczne do zapobiegania osuwaniu się niestabilnych zboczy.

Zdecydowaną większość gruntów Miasta Olsztyna stanowią tereny zurbanizowane, często połączone z bardzo dobrze funkcjonującym systemem zieleni miejskiej. W ramach ochrony gleb w analizowanym okresie Miasto Olsztyn prowadziło działania polegające utworzeniu nowych rabat i uzupełnianiu roślinności w istniejących założeniach (m.in. Park Podzamcze, skwer Fieldorfa-Nila, Park Centralny). Powyższe działania nie tylko przyczyniają się do ochrony gleb na terenie Miasta Olsztyna, ale również wpływają na estetykę wizerunku miasta.

Zurbanizowany charakter Miasta Olsztyna nie wyklucza faktu, iż w jego granicach występują także grunty orne. W roku 2024 r. było ich 1130 ha (o 25 ha mniej w porównaniu do danych przedstawionych w „Raporcie z realizacji... za okres 2021 i 2022”). Świadczy to o stopniowym zanikaniu rolnictwa na obszarze Miasta Olsztyna i przekazywaniu terenów orných pod inne funkcje, mające znaczenie dla lokalnego rozwoju.

W okresie raportowania Warmińsko-Mazurski Ośrodek Doradztwa Rolniczego prowadził współpracę z instytucjami otoczenia rolnictwa, organizacjami pozarządowymi, jednostkami doradztwa rolniczego oraz podmiotami wspomagającymi rozwój rolnictwa i obszarów wiejskich. Celem było przygotowanie i zrealizowanie kompleksowej oferty doradczej dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich, dzięki czemu odbiorcy usług świadczonych przez W-MODR pozyskali wiedzę o nowych technologiach oraz wiedzę prawno-organizacyjną niezbędną w produkcji rolniczej i okołorolniczej. Jedną z instytucji, z którą W-MODR prowadził współpracę była Okręgowa Stacja Chemiczno-Rolnicza w Olsztynie. Celem współpracy była realizacja ogólnopolskiego programu regeneracji środowiskowej gleb poprzez ich

wapnowanie oraz uczestnictwo w pokazach – „*Zasady pobierania próbek gleby do badań agrochemicznych*”.

W analizowanym okresie nie wystąpiła konieczność działań związanych z usuwaniem zanieczyszczonej gleby, nie odnotowano też szkód powierzchni ziemi, które wymagałyby poważnych działań naprawczych. Intensywne prace ziemne zakończone w styczniu 2024 r. były związane z rozbudową nowej linii tramwajowej. Celem tych prac była wymiana towarzyszącej infrastruktury podziemnej (np. rur ciepłowniczych, przewodów elektrycznych). Prace ziemne stopniowo postępowały i powierzchnia ziemi była na bieżąco wyrównywana.

III.8. OBSZAR INTERWENCJI: GOSPODARKA ODPADAMI I ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU ODPADÓW

Tab. 9. Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów.

Cel	Kierunki interwencji	Nr zadania	Zadanie	Stopień realizacji zadania w latach 2023-2024
9. Gospodarowanie odpadami zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami, uwzględniając zrównoważony rozwój Miasta Olsztyna	1. Gospodarka odpadami zawierającymi azbest	69	Realizacja Programu usuwania wyrobów zawierających azbest	W związku z realizacją <i>Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest na terenie Gminy Olsztyn na lata 2009 - 2032</i> Miasto Olsztyn udzielało dofinansowania, w formie dotacji celowej, na usuwanie z terenu Olsztyna wyrobów zawierających azbest. Dotacje udzielane były ze środków Gminy Olsztyn, pochodzących z wpływów z tytułu opłat i kar za korzystanie ze środowiska oraz usuwanie drzew i krzewów, o których mowa w ustawie Prawo ochrony środowiska. Przysługiwały one na realizację działań dotyczących wymiany pokryć dachowych zawierających azbest w zakresie: demontażu, transportu i utylizacji wyrobów zawierających azbest, zarówno na budynkach mieszkalnych, jak i gospodarczych lub innych zlokalizowanych na terenie Gminy Olsztyn. O udzielenie dotacji ubiegać się mogły w szczególności osoby fizyczne, wspólnoty mieszkaniowe, osoby prawne, przedsiębiorcy, jak również jednostki sektora finansów publicznych będące gminnymi lub powiatowymi osobami prawnymi. W ramach realizacji zadania w 2023 r. z terenu Gminy Olsztyn usunięto 2,78 Mg wyrobów zawierających azbest, udzielając wsparcia finansowego mieszkańcom na łączną kwotę: 3 475,00 zł. Natomiast w 2024 r. z terenu Gminy Olsztyn usunięto 5,888 Mg wyrobów zawierających azbest, udzielając wsparcia finansowego mieszkańcom w wysokości: 6 410,00 zł. Pomimo usunięcia większej ilości odpadów azbestowych w stosunku do 2023 r., a tym samym udzielenia większej wartości dotacji na ten cel, obserwowano spadek zainteresowania ze strony mieszkańców starających się o wsparcie finansowane na usuwanie wyrobów azbestowych.
		70	Prowadzenie i aktualizacja rejestru wyrobów zawierających azbest (www.bazaazbestowa.gov.pl)	W latach 2023-2024 na bieżąco aktualizowano Bazę Azbestową w zakresie zinwentaryzowanych i unieszkodliwianych wyrobów zawierających azbest na terenie Miasta Olsztyn. Aktualizację prowadzono na podstawie przyjętych formularzy służących do przedkładania informacji o wyrobach azbestowych i rozpatrzonych wniosków o dofinansowanie.
	2. Zapobieganie powstawaniu odpadów	71	Działania edukacyjne w zakresie zapobiegania powstawaniu odpadów oraz właściwego postępowania z odpadami (w tym odpadami żywności i innymi odpadami ulegającymi biodegradacji)	Na terenie Miasta Olsztyna w latach 2023-2024 na bieżąco prowadzono pośrednie i bezpośrednie działania edukacyjne mieszkańców w zakresie prawidłowego postępowania z odpadami. Do takich działań należą m.in.: • Dostępność instrukcji dotyczących prawidłowej segregacji odpadów na: - o naklejkach na pojemnikach do segregacji w zabudowie wielorodzinnej, - o nadrukach na workach przeznaczonych dla zabudowy jednorodzinnej, - o plakatach, które dystrybuowane są wśród administratorów nieruchomości, - o broszurach umieszczanych w skrzynkach pocztowych domów jednorodzinnych,

Cel	Kierunki interwencji	Nr zadania	Zadanie	Stopień realizacji zadania w latach 2023-2024
				○ magnesach rozdawanych mieszkańcom, ○ stronie internetowej czysty.olsztyn.eu; • Realizacja kampanii informacyjnej dotyczącej ogólnopolskiej konferencji "Termiczne Przekształcanie Odpadów Komunalnych". Celem spotkania była prezentacja finansowych i prawnych możliwości realizacji inwestycji związanych z termicznym przekształcaniem odpadów komunalnych. Uczestnicy mieli okazję poznać doświadczenia firm działających na polskim i zagranicznych rynku. • Realizacja kampanii informacyjnej pn. <i>"BIO - wyrzucaj bez worka"</i>. W ramach kampanii, w mediach lokalnych emitowane były spoty telewizyjne i radiowe dotyczące właściwego postępowania z bioodpadami. Banery reklamowe rozwieszono na wiatkach tramwajowych. W budynkach urzędowych i wśród administratorów nieruchomości dystrybuowano plakaty edukacyjne na ten temat, w celu rozwieszenia ich w miejscach ogólnodostępnych w blokach. Pojemniki na bioodpady zostały oklejone przez firmy wywozowe naklejkami informacyjnymi. Ponadto mieszkańcom bloków rozdano 1400 sztuk małych pojemników na odpady kuchenne, umożliwiające gromadzenie ich w mieszkaniu bez użycia worków foliowych. • Produkcja spotów telewizyjnych dotyczących bioodpadów. Ponadto, w ramach współfinansowanego przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Olsztynie Programu Regionalnego Wsparcia Edukacji Ekologicznej część 2 - Fundusz Ekologii prowadzone były następujące działania edukacyjne w zakresie gospodarki odpadowej: • „Klasa pod brzošką” - Szkoła Podstawowa nr 3 im. Kawalerów Orderu Uśmiechu w Olsztynie – W ramach projektu zrealizowano zagospodarowanie przestrzeni na świeżym powietrzu do realizacji zajęć lekcyjnych o różnorodnej tematyce. „Klasę pod brzošką” utworzono poprzez ustawienie ławeczek i tablic edukacyjnych z informacjami na temat pospolitych roślin oraz prawidłowej segregacji odpadów. Zlokalizowane zostały w obrębie terenu zielonego szkoły, w sąsiedztwie drzew. W takim przyjaznym otoczeniu będą mogły odbywać się różnorodne zajęcia edukacyjne, proekologiczne, jak również oparte na silvoterapii. Projekt obejmował również realizację szeregu konkursów skierowanych do uczniów klas 1-8. Przeprowadzono również zajęcia dotyczące segregacji odpadów oraz sposobów zapobiegania zanieczyszczeniom powietrza. W ramach projektu zakupiono również nagrody dla uczniów biorących udział w konkursach (książki i gry dydaktyczne), a także szkolną stację pogodową, kompas i lornetki. Projekt realizowany był od stycznia do listopada 2024 r.

Cel	Kierunki interwencji	Nr zadania	Zadanie	Stopień realizacji zadania w latach 2023-2024
				• „EKO-EDU: Budowanie świadomej przyszłości dla zrównoważonej planety” - V Liceum Ogólnokształcące im. Wspólnej Europy w Olsztynie - Projekt realizowany był od kwietnia 2024 do końca marca 2025 r. i polegał na przeprowadzeniu następujących działań: 1. Zajęcia przyrodnicze – sadzenie roślin w ogródku szkolnym 2. Organizacja Europejskiego Dnia Zdrowego Jedzenia i Gotowania 3. Udział w wykładzie pt. „Gospodarka cyrkulacyjna – problemy, wyzwania, szanse” 4. Zorganizowanie wykładu pt. „Jakość żywności a świadomość konsumentów” 5. Zorganizowanie wykładu pt. „Owady zapylające – różnorodność i znaczenie” 6. Przeprowadzenie wykładu na temat zanieczyszczeń powietrza 7. Zajęcia warsztatowe – badanie gleby i wody 8. Udział w III Międzynarodowym Dniu Ziemi na UWM w Olsztynie 9. Zajęcia z wykorzystaniem zewnętrznej stacji pogodowej 10. Przeprowadzenie wykładu pt. „Zasady racjonalnego odżywiania” 11. Przeprowadzenie zajęć pt. „Recykling – wykorzystanie plastikowych butelek” 12. Kampanie informacyjno-edukacyjne w formie posterów pt. „Skutki promieniowania UV na skórę. Co powinieneś wiedzieć na temat czerniaka skóry” oraz „Recykling – wykorzystanie plastikowych butelek” • „EkoSfera – biblioteka dla dzieci, młodzieży i przyrody” – Zespół Szkół Mechaniczno-Energetycznych w Olsztynie – Projekt realizowany był od lipca do grudnia 2024 r. W ramach projektu zrealizowano następujące działania: – zakup monitora interaktywnego oraz programu „Odpady i recykling” – narzędzia do przeprowadzenia ekologicznych zajęć dla przedszkolaków, które mają na celu podniesienie poziomu świadomości ekologicznej oraz upowszechnienie wiedzy nt. konieczności segregowania odpadów; – przeprowadzenie zajęć warsztatowych dla dzieci i młodzieży przy wykorzystaniu monitora interaktywnego pt. "W roli głównej papier - jak uzyskujemy papier czerpany"; – wystawa książek o tematyce ekologicznej. • „Zero waste w SP 33 w Olsztynie” - Szkoła Podstawowa nr 33 w Olsztynie – Projekt został rozpoczęty we wrześniu 2024 r. i trwał do końca czerwca 2025 r. Projekt obejmował następujące działania: 1) Diagnoza dotycząca skali marnowanej żywności w szkole. Wybrani uczniowie przez kilka dni, na przerwach obiadowych, przeprowadzili obserwacje w szkolnej stołówce. Na podstawie talerzy oddawanych po zakończeniu konsumpcji posiłku oszacowali jaką jego część nie została zjedzona.

Cel	Kierunki interwencji	Nr zadania	Zadanie	Stopień realizacji zadania w latach 2023-2024									
				2) Organizacja szkoleń promujących ideę zero waste dla uczniów klas 4-7 w zakresie ograniczania odpadów, recyklingu, ponownego użycia. 3) Organizacja warsztatów kulinarnych dla pracowników stołówki szkolnej. 4) Warsztaty kulinarne dla uczniów polegające na nauce samodzielnego przygotowania zrównoważonego posiłku. Młodzież biorąca udział w projekcie wykorzystała do przygotowania drugiego śniadania produkty, które zazwyczaj narażone są na zmarnowanie. 5) Konkursy dla dzieci i młodzieży "Pomysły na niemarnowanie", konkurs kulinarny - "Masterchef nie marnuje żywności", międzyklasowy konkurs "Segregacja odpadów". 6) Kampanie promujące ideę "Zero waste" w szkole. 7) Organizacja stoiska informacyjnego, gier terenowych i quizów ekologicznych na terenie szkoły podczas obchodów Dnia Dziecka oraz Dnia Sportu. 8) Organizacja wycieczki do gospodarstwa ekologicznego dla najbardziej aktywnych uczestników projektu. Dodatkowo, MPEC Sp. z o. o. w Olsztynie we współpracy ze Spółką Dobra Energia dla Olsztyna, Zakładem Gospodarki Odpadami Komunalnymi oraz firmą Remondis podczas Dnia Otwartego oraz Olsztyn Green Festiwalu przeprowadził ekologiczną grę terenową na temat Gospodarki Obiegu Zamkniętego.									
		72	Ograniczenie masy wytworzonych odpadów z procesów termicznych w stosunku do ilości wyprodukowanej energii	W produkcji energii cieplnej ilość wytwarzanych odpadów jest uzależniona od jakości spalane go węgla i procesu jego spalania. MPEC Sp. z o. o. w miarę możliwości pozyskuje paliwo charakteryzujące się wysokimi parametrami jakościowymi. Prowadzi stałą kontrolę procesu spalania węgla, poprzez monitoring, który umożliwia ciągłą weryfikację warunków spalania. Ilość wyprodukowanego ciepła oraz ilości wytworzonych odpadów paleniskowych w latach 2023-2024 w źródłach będących własnością MPEC Sp. o. o. przedstawia poniższa tabela: <table><tr><th>Rok</th><th>Ilość wyprodukowanego ciepła [GJ]</th><th>Masa wytworzonych odpadów paleniskowych [Mg]</th></tr><tr><td>2023</td><td>1 858 000</td><td>20 205</td></tr><tr><td>2024</td><td>1 400 000</td><td>Brak danych</td></tr></table>	Rok	Ilość wyprodukowanego ciepła [GJ]	Masa wytworzonych odpadów paleniskowych [Mg]	2023	1 858 000	20 205	2024	1 400 000	Brak danych
Rok	Ilość wyprodukowanego ciepła [GJ]	Masa wytworzonych odpadów paleniskowych [Mg]											
2023	1 858 000	20 205											
2024	1 400 000	Brak danych											

Cel	Kierunki interwencji	Nr zadania	Zadanie	Stopień realizacji zadania w latach 2023-2024
	3. Doskonalenie systemu gospodarowania odpadami	73	Zagospodarowanie odpadów komunalnych zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami	W latach 2023-2024 podejmowano działania w zakresie zagospodarowania odpadów komunalnych zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami. W tym celu: • zapobiegano powstawaniu odpadów poprzez funkcjonowanie Punktu wymiany rzeczy używanych, • podejmowano działania w celu przygotowania do ponownego użytku, recykling – w raportowanym okresie na terenie Miasta prowadzona była selektywna zbiórka odpadów u źródła oraz w Punkcie Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK) (w tym Mobilny PSZOK, który przyjmuje „odpady problemowe” od mieszkańców bezpośrednio z miejsc zamieszkania). Odbierane odpady są przekazywane do Zakładu Gospodarki Odpadami Komunalnymi (ZGOK) w celu ich zagospodarowania. Odpady zmieszane, selektywnie zbierane opakowaniowe, wielkogabarytowe i w niewielkim stopniu budowlane poddawane są przetwarzaniu w instalacji Zakładu Unieszkodliwiania Odpadów Komunalnych w Olsztynie. Pozostałe zbierane odpady (np. popiół, bioodpady, opony, tekstylia, leki, odpady niebezpieczne i problemowe, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny) są przez ZGOK przekazywane do zagospodarowania podmiotom wyspecjalizowanym, wybieranym w drodze realizowania zamówień publicznych. W raportowanym okresie podjęto decyzję o budowie instalacji biogazowni. ZGOK zwiększył swoje zdolności produkcyjne oraz możliwości rozwoju. Gospodarka odpadami spełniała założenia gospodarki o obiegu zamkniętym. Spełniane były założenia dobrze funkcjonującego systemu selektywnej zbiórki bioodpadów, szczególności odpadów kuchennych.
		74	Zaprzestanie składowania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych bez ich uprzedniego przetworzenia	W latach 2023-2024 nie składowano niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych bez ich uprzedniego przetworzenia. Wszystkie odpady przekazywane były do Zakładu Zagospodarowania Odpadów Komunalnych w Olsztynie, gdzie są poddawane oczyszczaniu z frakcji nadających się do recyklingu.
		75	Osiągnięcie poziomu przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych w wysokości minimum 50% ich masy za każdy rok w latach 2021-2024	W raportowanych latach odnotowano wzrost poziomu przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych z 25,19% w 2023 r. do 28,79% w 2024 r.

Cel	Kierunki interwencji	Nr zadania	Zadanie	Stopień realizacji zadania w latach 2023-2024
	4. Zbiórka odpadów	76	Utworzenie drugiego PSZOK w zachodniej części Miasta	W analizowanym okresie nie utworzono drugiego PSZOK w zachodniej części Miasta Olsztyna. Na terenie Miasta zamiennie funkcjonuje Mobilny PSZOK, który przyjmuje tzw. "odpady problemowe" od mieszkańców, bezpośrednio z miejsc zamieszkania na zgłoszenie, w trakcie objazdu wszystkich osiedli na terenie Miasta. Objazd osiedli odbywa się zgodnie z ustalonym harmonogramem (3 razy w ciągu roku na każdym osiedlu).
		77	Zwiększenie udziału odpadów zbieranych selektywnie w całym strumieniu zbieranych odpadów komunalnych – do 50% w 2022 r. i do 60% w 2028 r.	W 2023 r. udział odpadów zbieranych selektywnie w całym strumieniu odpadów komunalnych wynosił 37,95 %, a w 2024 r. – 39,77 %.
	5. Zbiórka i unieszkodliwianie odpadów	78	Budowa instalacji do termicznego przekształcania odpadów medycznych i weterynaryjnych, w tym odpadów niebezpiecznych i innych niż niebezpieczne	Istniejąca instalacja do termicznego przekształcania odpadów medycznych i weterynaryjnych została zmodernizowana w latach 2021-2022. W analizowanym okresie, tj. w 2023-2024 nie przeprowadzano prac modernizacyjnych ww. Instalacji.
		79	Budowa instalacji termicznego przekształcania odpadów pochodzących z przetworzenia odpadów komunalnych	W latach 2023-2024 r. w ramach realizacji umowy o Partnerstwie Publiczno-Prywatnym, dotyczącej przedsięwzięcia realizowanego z Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014 - 2020, przy ul. Bublewicza, wybudowano elektrociepłownię zasilaną paliwem alternatywnym w postaci frakcji palnej odpadów komunalnych (ITPO). Łączna moc cieplna instalacji wynosi 32 MW.

Cel	Kierunki interwencji	Nr zadania	Zadanie	Stopień realizacji zadania w latach 2023-2024
	6. Zapobieganie zanieczyszczeniu powierzchni ziemi oraz patologiom w zakresie zagospodarowania odpadów	80	Wyeliminowanie nielegalnego zbierania i zagospodarowania odpadów opakowaniowych, w tym praktyk spalania w paleniskach domowych	W latach 2023 - 2024 podejmowano działania mające na celu wyeliminowanie nielegalnego zbierania i zagospodarowania odpadów opakowaniowych, w tym praktyk, polegających na ich spalaniu w paleniskach domowych. Działania te miały charakter zarówno kontrolny, jak i prewencyjno -edukacyjny. Polegały one m. in. na: – prowadzeniu kontroli przez strażników miejskich w zakresie sposobu postępowania z odpadami w tym kontroli umów na odbiór odpadów komunalnych oraz przemysłowych, zarówno w gospodarstwach domowych jak i w podmiotach prowadzących działalność gospodarczą, – sprawdzaniu posesji pod kątem nielegalnego gromadzenia odpadów oraz ich spalania w piecach domowych, – monitorowaniu osiedli przy użyciu drona. W latach 2023-2024 kontrolowano przestrzeganie zakazu spalania odpadów w piecach domowych. Zadania w tym zakresie realizowała Straż Miejska, prowadząc zarówno kontrole planowe, jak i doraźne/interwencyjne, a także wykorzystując do nadzoru bezzałogowy statek powietrzny (dron). Kontrole te miały charakter interwencyjny oraz planowany, strażnicy przeprowadzali interwencję na każdorazowe zgłoszenie, podczas którego kontrolowali komorę spalania pieca i surowiec opałowy, który używany jest do ogrzewania nieruchomości. W latach 2023-2024 dokonano 319 kontroli.

W obszarze interwencji *Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów* wyznaczono jeden cel: Gospodarowanie odpadami zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami, uwzględniając zrównoważony rozwój Miasta Olsztyna. W obrębie celu wyznaczono sześć kierunków interwencji.

W analizowanym okresie realizowano Program usuwania wyrobów zawierających azbest w zakresie demontażu, transportu i utylizacji wyrobów zawierających azbest. W latach 2023 i 2024 unieszkodliwiono łącznie 8,668 Mg odpadów zawierających azbest. W latach tych na bieżąco aktualizowano także Bazę Azbestową.

Na terenie Miasta Olsztyna w raportowanym okresie stale podejmowane były działania edukacyjne w zakresie zapobiegania powstawaniu odpadów oraz właściwego postępowania z odpadami. Miasto Olsztyn m.in. udostępniało instrukcje dotyczące prawidłowej segregacji odpadów, emitowane były spoty informacyjne oraz realizowane były kampanie informacyjne: „*Termiczne Przekształcanie Odpadów Komunalnych*” oraz „*BIO - wyrzuć bez worka*”. Działania edukacyjne prowadzone były także przez placówki edukacyjne. Organizowano m.in. zajęcia edukacyjne, projekty, konkursy, przedstawienia itp.

W analizowanych latach podejmowano działania w zakresie zagospodarowania odpadów komunalnych zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami. W tym zakresie prowadzone były działania mające na celu zapobieganie powstawaniu odpadów oraz działania w celu przygotowania do ponownego użytku. W raportowanym okresie podjęto decyzję o budowie instalacji biogazowni. ZGOK zwiększył swoje zdolności produkcyjne oraz możliwości rozwoju. Gospodarka odpadami spełniała założenia gospodarki o obiegu zamkniętym. Spełniane były założenia dobrze funkcjonującego systemu selektywnej zbiórki bioodpadów, szczególności odpadów kuchennych.

W latach 2023-2024 nie składowano niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych bez ich uprzedniego przetworzenia.

W raportowanych latach odnotowano wzrost poziomu recyklingu i przygotowania do ponownego użycia papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła z odpadów komunalnych z 25,19% w 2023 r. do 28,79% w 2024 r.

W analizowanym okresie nie utworzono drugiego PSZOK w zachodniej części Miasta. Na terenie Miasta Olsztyna zamiennie funkcjonuje Mobilny PSZOK, który przyjmuje tzw. „odpady problemowe” od mieszkańców, bezpośrednio z miejsc zamieszkania na zgłoszenie, w trakcie objazdu wszystkich osiedli na terenie Miasta.

W latach 2023-2024 r. w ramach realizacji umowy o Partnerstwie Publiczno-Prywatnym, dotyczącej przedsięwzięcia realizowanego z Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014 - 2020, przy ul. Bublewicza, wybudowano elektrociepłownię zasilaną paliwem alternatywnym w postaci frakcji palnej odpadów komunalnych (ITPO). Łączna moc cieplna instalacji wynosi 32 MW.

W latach 2023 – 2024 podejmowano działania mające na celu wyeliminowanie nielegalnego zbierania i zagospodarowania odpadów opakowaniowych, w tym praktyki, polegające na ich spalaniu w paleniskach domowych. Działania te miały charakter zarówno kontrolny, jak i prewencyjno-edukacyjny. W analizowanym okresie Straż Miejska w Olsztynie zgodnie z posiadanymi kompetencjami prowadziła kontrolę w zakresie sposobu postępowania z odpadami w tym kontroli umów na odbiór odpadów komunalnych oraz przemysłowych, zarówno w gospodarstwach domowych jak i w podmiotach prowadzących działalność gospodarczą, sprawdzania posesji pod kątem nielegalnego gromadzenia odpadów oraz ich spalania w piecach domowych, monitorowania osiedli przy użyciu drona.

III.9. OBSZAR INTERWENCJI: ZASOBY PRZYRODNICZE

Tab. 10. Zasoby przyrodnicze.

Cel	Kierunek interwencji	Nr zadania	Zadanie	Stopień realizacji w latach 2023-2024
10. Ochrona różnorodności biologicznej oraz krajobrazowej	1. Zarządzanie zasobami przyrody i krajobrazu	81	Zapewnienie właściwej ochrony różnorodności biologicznej oraz walorów krajobrazowych w planowaniu przestrzennym, ze szczególnym uwzględnieniem korytarzy ekologicznych poprzez adekwatne zapisy w planach zagospodarowania przestrzennego lub/i decyzjach o warunkach zabudowy	Zgodnie z informacją uzyskaną z Urzędu Miasta Olsztyna, w latach 2023-2024 w dokumentach planistycznych uwzględniano właściwą ochronę różnorodności biologicznej oraz walorów krajobrazowych. Przede wszystkim dotyczyło to m.in. wyznaczenia terenów zieleni urządzonej, zieleni naturalnej i zieleni wysokiej na obszarze planów, wskazania zasad ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego i zasad kształtowania zabudowy oraz parametrów i wskaźników zagospodarowania terenu, w tym zapisów szczegółowych dot. minimalnej powierzchni biologicznie czynnej. Dodatkowo, w miejscowych planach zagospodarowania terenu zawarte zostały ustalenia dotyczące tablic i urządzeń reklamowych oraz szyldów, w tym zakazy stosowania reklamowych i urządzeń reklamowych o jaskrawej kolorystyce, odbijających światło, z wykorzystaniem projekcji świetlnych i elementów ruchomych, emitujących światło o zmiennym natężeniu, w szczególności ekranów LED i LCD, itp. W poniższej tabeli przedstawione zostały miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego uchwalone w raportowanych latach i ich wybrane zapisy i ustalenia w powyższym zakresie: Uchwała Nr LV/877/23 Rady Miasta Olsztyna z dnia 25.01.2023 r. w sprawie uchwalenia „Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w rejonie przedszkola przy ulicy Radiowej w Olsztynie” - Wyznaczono tereny zieleni urządzonej: 6ZP i 7ZP. - Dodatkowo wprowadzono ustalenia w §7 pkt 2 i 3. §8 od pkt 2 do pkt 6: § 7. Zasady ochrony dziedzictwa kulturowego, zabytków oraz dóbr kultury współczesnej: 2) nakaz zachowania istniejącej kompozycji zieleni na obszarze wpisanym do gminnej ewidencji zabytków pn. zieleni zabudowy mieszkaniowej - ogrody willowe przy ulicy Radiowej; 3) dopuszcza się wprowadzanie nowych kompozycji zieleni, zharmonizowanej z otoczeniem na obszarze, o którym mowa w §7 pkt 2; § 8. Zasady ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego: 2) na terenie 1UE, stanowiącym część obszaru, o którym mowa w §7 pkt 2 wyznacza się pojedyncze cenne okazy drzew (wskazane na rysunku planu) podlegające ochronie; 3) ochrona, o której mowa w §8 pkt 2 polega na zakazie: a) wycinki cennych okazów drzew, za wyjątkiem uzasadnionej przyczyny związanej z zachowaniem bezpieczeństwa ludzi oraz ich mienia lub funkcjonowaniem urządzeń infrastruktury technicznej, b) zakazie niszczenia, uszkodzenia lub przekształcania struktury cennych okazów drzew,

Cel	Kierunek interwencji	Nr zadania	Zadanie	Stopień realizacji w latach 2023-2024
				c) zakazie wykonywania wszelkich czynności w obrębie cennych okazów drzew, mających negatywny wpływ na ich stan fitosanitarny; 4) w granicach planu wprowadza się nakaz zagospodarowania terenu wokół drzew w sposób zapewniający ich naturalną vegetację; 5) w projekcie zagospodarowania terenu, powierzchnie biologicznie czynne należy wyznaczać kierując się zasadą, aby w pierwszej kolejności chronić cenne okazy wykształconej zieleni wysokiej i średniej; 6) w granicach planu wprowadza się nakaz stosowania do nowych nasadzeń, gatunków drzew rodzimych. Uchwała RM Nr LXI/953/23 Rady Miasta Olsztyna z dnia 5.07.2023 r. w sprawie uchwalenia „Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w rejonie przedszkola przy ul. Świtezianki w Olsztynie” • Wyznaczono tereny zieleni urządzonej - 3ZP1 i 4ZP2. • Dodatkowo wprowadzono ustalenia w §7 pkt 6, 10, 11 oraz § 13. pkt 1 lit. n: § 7. Ustalenia dotyczące zasad ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu, oraz zasad kształtowania krajobrazu: 6) parkingi, realizowane poza pasami drogowymi, należy projektować z uwzględnieniem drzew, przy stosowaniu zasady – co najmniej jedno drzewo przypadające na każde cztery stanowiska postojowe, tak aby uzyskać równomierne zadrzewienie przestrzeni parkingowej 10) teren wokół drzew zachowanych oraz nowo posadzonych należy zagospodarować w sposób zapewniający naturalną vegetację; 11) w projekcie zagospodarowania terenu, powierzchnie biologicznie czynne należy wyznaczać kierując się zasadą, aby w pierwszej kolejności chronić cenne okazy wykształconej zieleni wysokiej i średniej. § 13. Ustalenia dotyczące zasad modernizacji, rozbudowy i budowy systemów komunikacji i infrastruktury technicznej dla całego obszaru w granicach planu: ustalenia dotyczące zasad modernizacji, rozbudowy i budowy systemów infrastruktury technicznej: n) w przypadku lokalizowania sieci na terenach zieleni, należy minimalizować ingerencję w zieleń istniejącą, zwłaszcza drzewa. Uchwała Nr LXI/954/23 Rady Miasta Olsztyna z dnia 5.07.2023 r. w sprawie uchwalenia „Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w rejonie przedszkola przy ul. Ks. Kard. Stefana Wyszyńskiego w Olsztynie” • Wprowadzono ustalenia §8 pkt 8, 9, 10: § 8. Zasady ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu:

Cel	Kierunek interwencji	Nr zadania	Zadanie	Stopień realizacji w latach 2023-2024
				8) obowiązuje minimalna powierzchnia biologicznie czynna – wg ustaleń zawartych w kartach terenu; 9) w granicach planu wprowadza się nakaz zagospodarowania terenu wokół drzew w sposób zapewniający ich naturalną vegetację; 10) w projekcie zagospodarowania terenu, powierzchnie biologicznie czynne należy wyznaczać kierując się zasadą, aby w pierwszej kolejności chronić cenne okazy wykształconej zieleni wysokiej i średniej. Uchwała Nr LXI/955/23 Rady Miasta Olsztyna z dnia 5.07.2023 r. w sprawie uchwalenia „Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w rejonie przedszkola przy ul. Ludwika Zamenhofa w Olsztynie” • Wyznaczono tereny zieleni urządzonej - 4ZP i 5ZP. • Dodatkowo wprowadzono zapisy § 6. pkt 6, 7, 8, 9: § 6. Zasady ochrony środowiska i przyrody oraz ochrony i kształtowania krajobrazu: 6) na terenie objętym planem należy zachować w miarę możliwości istniejące zadrzewienia, o ile nie są to drzewa martwe, chore, zagrażające bezpieczeństwu ludzi lub budynków lub nie kolidują z zagospodarowaniem terenu, dopuszczonym ustaleniami szczegółowymi; 7) w przypadku nowego sposobu zagospodarowania terenu należy w maksymalnym stopniu zachować istniejące drzewa; 8) w przypadku konieczności usunięcia drzew należy wprowadzić nasadzenia kompensacyjne; 9) teren wokół drzew istniejących oraz nowo posadzonych należy zagospodarować w sposób zapewniający ich naturalną vegetację. Uchwała Nr LXVI/1030/23 Rady Miasta Olsztyna z dnia 29.11.2023 r. w sprawie uchwalenia „Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego terenów sportowych II przy Alei Sybiraków w Olsztynie” • Wyznaczono tereny zieleni urządzonej - 3ZP. • Dodatkowo wprowadzono zapisy § 8 pkt 8-11 § 8. Zasady ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu: 8) szpalery drzew lipowych do zachowania jak na rysunku planu, dopuszcza się: a) wycinkę drzew nie będących lipami zaburzających jednorodność gatunkową szpaleru, pod warunkiem, że w zamian za każde wycięte drzewo zostanie posadzona w linii szpaleru sadzonka lipy, b) uzupełnianie drzewostanu sadzonkami lipy, c) maksymalna odległość między drzewami szpaleru, mierzona w osi drzew 8 m; W razie konieczności wykonania przejścia lub przejazdu dopuszcza się zwiększenie jednej odległości w szpalerze do 12 m;

Cel	Kierunek interwencji	Nr zadania	Zadanie	Stopień realizacji w latach 2023-2024
				9) wprowadza się nakaz zachowania w maksymalnym stopniu istniejącej zieleni wysokiej wzdłuż granic terenu 2US; 10) dopuszcza się uzupełnianie drzewostanu; 11) nakazuje się zagospodarowywania terenu wokół drzew w sposób umożliwiający naturalną wegetację. Uchwała Nr LXVIII/1043/23 Rady Miasta Olsztyna z dnia 18.12.2023 r. w sprawie uchwalenia „Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego otoczenia jeziora Ukiel w Olsztynie – rejon Gutkowo-Południe, część A” • Wyznaczono tereny zieleni urządzonej - 6ZP i 8ZP; teren zieleni naturalnej 7ZNN, tereny zieleni wysokiej - 5ZPW, 8ZPW, 9ZPW. • Wprowadzono ustalenia § 5 pkt 1-3, 7 § 5. Zasady ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu, oraz zasady kształtowania krajobrazu: 1) projekt zagospodarowania terenu należy dostosować do istniejącego ukształtowania terenu, przez co rozumie się dopuszczenie zmiany istniejącego poziomu terenu maksymalnie o 1,5 m; 2) istniejącą w granicach planu zieleni należy zachować, o ile nie wyklucza to zagospodarowania terenu zgodnie z ustalonym przeznaczeniem terenu, w takim przypadku, powierzchnie biologicznie czynne należy wyznaczać kierując się zasadą, aby w pierwszej kolejności chronić cenne okazy wykształconej zieleni wysokiej i średniej oraz zieleni stabilizującą skarpy; 3) w przypadku lokalizowania sieci na terenach zieleni, należy minimalizować ingerencję w zieleni istniejącą, zwłaszcza drzewa; 7) parkingi, realizowane poza pasami drogowymi obligatoryjnie należy projektować z uwzględnieniem drzew, przy stosowaniu zasady – co najmniej jedno drzewo przypadające na każde cztery stanowiska postojowe, tak aby uzyskać równomierne zadrzewienie przestrzeni parkingowej. • Dodatkowo wprowadzono: – zasady ładu przestrzennego (§4) obejmujące m.in.: ograniczenie ilości budynków jednorodzinnych na działce do 1. – wprowadzono linie zabudowy, zgodnie z którymi należy realizować zabudowę, w tym umożliwiające zachowanie widoku na jezioro z ciągów komunikacyjnych – ustalono parametry i wskaźniki określające zasady kształtowania zabudowy, kolory elewacji, formę dachu i wysokość zabudowy.

Cel	Kierunek interwencji	Nr zadania	Zadanie	Stopień realizacji w latach 2023-2024
				Uchwała Nr LXVIII/1054/24 Rady Miasta Olsztyna z dnia 24.01.2024 r. w sprawie uchwalenia „Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w rejonie przedszkola przy ul. Wiśniowej w Olsztynie” - Wyznaczono teren zieleni urządzonej 4ZP: Wprowadzono ustalenia §6 pkt 8, 9 i 10: § 6. Zasady ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu:8) obowiązuje minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej – wg ustaleń zawartych w kartach terenu; 9) wprowadza się nakaz zagospodarowania terenu wokół drzew w sposób zapewniający ich naturalną wegetację; 10) w projekcie zagospodarowania terenu, powierzchnie biologicznie czynne należy wyznaczać kierując się zasadą, aby w pierwszej kolejności chronić cenne okazy wykształcone zieleni wysokiej i średniej. Uchwała Nr LXXI/1071/24 Rady Miasta Olsztyna z dnia 27.03.2024 r. w sprawie uchwalenia „Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego pomiędzy ul. Mariana Bublewicza a drogą serwisową, w pobliżu granicy Gminy Purda” - Wyznaczono teren zieleni naturalnej 2ZN. - Zgodnie z § 18. ust. 3. pkt 1 na terenie zieleni naturalnej obowiązują m.in. następujące ustalenia: 3. Zasady ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego: 1) nakazuje się zachowanie w maksymalnym stopniu drzew w obrębie terenu: a) dopuszcza się uzupełnianie drzewostanu, b) przesadzanie lub wycinkę pojedynczych drzew dopuszcza się wyłącznie w uzasadnionych przypadkach, na podstawie przepisów odrębnych, c) nakazuje się zagospodarowywania terenu wokół drzew w sposób umożliwiający naturalną wegetację. Uchwała Nr LXXII/1077/24 Rady Miasta Olsztyna z dnia 19.04.2024 r. w sprawie uchwalenia „Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego w Olsztynie po-między ulicami: Bartąską, Biskupa Tomasza Wilczyńskiego, Biskupa Tadeusza Płoskiego i granicą Miasta, część B - Wyznaczono tereny zieleni urządzonej 54ZP, 55ZP. - Dodatkowo wprowadzono zapisy §8 pkt 3-7, 11 i 12: § 8. Zasady ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego: 3) na terenie planu ustala się nakaz dostosowania projektu zagospodarowania działki do istniejącej rzeźby terenu;

Cel	Kierunek interwencji	Nr zadania	Zadanie	Stopień realizacji w latach 2023-2024
				4) w granicach planu wprowadza się nakaz zagospodarowania terenu wokół drzew w sposób zapewniający ich naturalną vegetację; 5) w projekcie zagospodarowania terenu, powierzchnie biologicznie czynne należy wyznaczać kierując się zasadą, aby w pierwszej kolejności chronić cenne okazy wykształconej zieleni wysokiej i średniej, zielen stabilizującą skarpy oraz chronić tereny pokryte wodami powierzchniowymi; 6) nakaz realizacji parkingów w systemie uwzględniającym 1 drzewo w obrębie parkingów na 4 miejsca parkingowe; 7) nakaz dostosowania projektu zagospodarowania do istniejących w terenie zbiorników wodnych; 11) rowy melioracyjne – przeznaczone do utrzymania wg przepisów odrębnych; dopuszcza się regulację ich przebiegu, szerokości oraz skanalizowanie; 12) rowy melioracyjne, które pozostaną otwarte, na terenach zielonych należy wkomponować w zagospodarowanie terenu, jako element krajobrazowy. Uchwała Nr IV/43/24 Rady Miasta Olsztyna z dnia 28.08.2024 r. w sprawie uchwalenia „Miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla działki nr 125-126/7 w Olsztynie przy ul. Wincentego Witosa” • Wprowadzenie ustalenia §8 pkt 4, 5, 6, 7: § 8. Zasady ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego: 4) w granicach planu wprowadza się nakaz zagospodarowania terenu wokół drzew w sposób zapewniający ich naturalną vegetację; 5) w projekcie zagospodarowania terenu, powierzchnie biologicznie czynne należy wyznaczać kierując się zasadą, aby w pierwszej kolejności chronić cenne okazy wykształconej zieleni wysokiej i średniej; 6) nakaz realizacji parkingów w systemie uwzględniającym 1 drzewo w obrębie parkingów na 4 stanowiska parkingowe; 7) w celu realizacji §8 pkt 6 dopuszcza się wykorzystanie istniejącej zieleni oraz nowych nasadzeń.

Cel	Kierunek interwencji	Nr zadania	Zadanie	Stopień realizacji w latach 2023-2024
	2. Ochrona oraz tworzenie zieleni na terenach zabudowanych	82	Tworzenie oraz modernizacja terenów zieleni urządzonej, prace arborystyczne oraz konserwacja pomników przyrody	W latach 2023-2024 w ramach bieżącego utrzymania, ZDZiT w Olsztynie utworzył nowe rabaty oraz uzupełnił roślinność w istniejących założeniach. Uzupełniono rabaty w Parku Podzamcze, na skwerze Fieldorfa-Niła, przy ul. Sielskiej oraz przy jez. Długim. Nowe rabaty założono przy al. Sybiraków oraz w Parku Centralnym. Ponadto w 2024 roku w ramach realizowanych zadań dokonano następujących nasadzeń: – ul. Bałtycka 45: Kasztanowiec biały - 3 szt., w ramach zadania: Rewitalizacja zabytkowego parku z placem zabaw przy u. Bałtyckiej 45, os. Likusy, – ul. Kanta 42-42a w rejonie stawu: Buk pospolity - 1 szt., Wierzba biała - 5 szt., Czeremcha pospolita - 3 szt., w ramach zadania Zielono Mi - nasadzenia wokół stawu, ul. Kanta, os. Jaroty W zakresie prac arborystycznych, w ramach zawartych wówczas umów z wykonawcami zewnętrznymi, usunięto drzewa martwe, zamierające czy stanowiące zagrożenie dla ludzi i mienia oraz przeprowadzono szereg prac pielęgnacyjnych (usuwanie posuszu, jemioly, formowanie korony) na terenie całego Miasta Olsztyn. Wymieniono i uzupełniono oznakowanie pomników przyrody zgodnie ze wzorem z Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 10 grudnia 2004 roku w sprawie wzorów tablic (Dz.U. z 2004 r. Nr 268, poz. 2665). W 2023 r., w ramach bieżącego utrzymania, a także realizowanych przez Miasto Olsztyn inwestycji zostało posadzonych 2 262 drzew, z czego większą część stanowiły nasadzenia wykonane w ramach projektu „Zielone dojścia do przystanków tramwajowych” jako nasadzenia kompensacyjne związane z budową II linii tramwajowej. W ramach tego projektu kontynuowano nasadzenia drzew rozpoczęte wiosną 2022 r. Gatunkami, które posłużyły do nasadzeń były między innymi: klony, dęby, lipy a także drzewa o mniejszych gabarytach takie jak: jabłonie, wiśnie, grusze ozdobne. Jesienią dokonano wielu rozbiórek istniejących nawierzchni w celu wprowadzenia zieleni. W ten sposób nowe oblicze uzyskała Aleja Piłsudskiego, w ścisłym obszarze Śródmieścia, gdzie powstały szpalery drzew oraz szerokie rabaty z wieloma gatunkami bylin, w tym z roślinami cebulowymi, a także inne ulice Śródmieścia jak np. ul. Mickiewicza czy ul. Dąbrowszczaków. W sumie posadzono ponad dwadzieścia tysięcy bylin, między innymi: trawy ozdobne, kocimiętki, liliowce, rozchodniki, odętki, jeżówki czy przetaczniki. Dodatkowo rabaty obsadzono roślinami cebulowymi takimi jak np.: żonkile, tulipany, czosnki. W obrębie rabat posadzono także krzewy – w sumie 19 549 sztuk.

Cel	Kierunek interwencji	Nr zadania	Zadanie	Stopień realizacji w latach 2023-2024
				Ponadto kontynuowano działania proekologiczne, mające na celu poprawę bioróżnorodności na terenach miejskich, a także łagodzenie negatywnych skutków postępujących zmian klimatycznych. Wspomniane działania polegały przede wszystkim na ograniczaniu częstotliwości i powierzchni koszenia trawników, ale także na znacznym ograniczeniu grabienia liści jesienią, zgodnie z przyjętymi w danym roku Standardami zieleni Olsztyna. W 2023 r. z jesienno-grabienia zrezygnowano całkowicie m.in. w Parku Centralnym i Parku Podzamcze, tworząc miejsca zimowania dla owadów oraz małych zwierząt. W 2024 r. podtrzymano zmniejszoną liczbę zleceń na koszenie, a także wyznaczano strefy, gdzie zaniechano koszenia, a roślinność utworzyła „naturalne łąki”. Zgodnie z informacją Wydziału Promocji i Informacji Urzędu Miasta Olsztyna, w latach 2023-2024 zrealizowano program zazieleniania śródmieścia. Przy głównych arteriach śródmiejskich posadzono łącznie blisko 3 tysiące drzew. Gmina Olsztyn pozyskała również środki finansowe na zmianę przeznaczenia terenu miejskiego zabudowanego tymczasowymi pawilonami na teren zielony. Miasto Olsztyn otrzymało dotację w konkursie „Niebiesko-zielone granty dla Warmii i Mazur”. Dzięki uzyskanemu dofinansowaniu zostanie zagospodarowany skwer u zbiegu ulic Żołnierskiej i Kościuszki. W 2023 r. wprowadzono Zarządzeniem Prezydenta Standardy zieleni Olsztyna, jako zbiór jednolitych zasad dotyczących etapu projektowania, wykonywania i pielęgnacji zieleni miejskiej. Dokument opisuje przede wszystkim dobre praktyki oraz wymogi dotyczące utrzymania i zakładania zieleni, a także wymagane sposoby ochrony zieleni przy procesie inwestycyjnym. W dniu 5 lipca 2023 r. Uchwałą Rady Miasta Nr LXI/956/23 przyjęto Program Zatorze – program przestrzennego rozwoju północnego obszaru Olsztyna, w którym znalazły się wytyczne dla rozwoju zieleni tego obszaru Olsztyna.
		83	Uwzględnienie w dokumentach planistycznych zachowania i powiększania terenów zielonych na obszarach zurbanizowanych	W latach 2023-2024 uwzględniano w dokumentach planistycznych zachowanie i powiększanie terenów zielonych na obszarach zurbanizowanych. W miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego uwzględniano lokalizację zieleni urządzonej, zieleni wysokiej, zieleni naturalnej. Wskazane zostały również zasady ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego i zasady kształtowania zabudowy oraz parametry i wskaźniki zagospodarowania terenu, w tym zapisy szczegółowe dot. minimalnej powierzchni biologicznie czynnej. Szczegółowy wykaz ustanowionych terenów zielonych z podziałem na miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, w obrębie których zostały wyznaczone, został przedstawiony przy zadaniu nr 81.

3. Ochrona walorów przyrodniczych i krajobrazowych	84	Nasadzenia drzew przy ulicach i drogach	W latach 2023 - 2024 kontynuowano działania prowadzące m.in. do odtworzenia alejowego charakteru olsztyńskich ulic oraz zwiększenia ilości drzew w przestrzeni Miasta Olsztyna. Największą różnicę w udziale zieleni wysokiej o charakterze alejowym lub szpalerowym w omawianym przedziale czasowym można zaobserwować przykładowo przy ulicach: Sielskiej, Tuwima, Obrońców Tobruku, Zientary-Malewskiej, Kętrzyńskiego, Hozjusza czy przy ciągu pieszym Jaroty-Nagórki.																																																																																											
			W poniższej tabeli przedstawiono nasadzenia drzew przy ulicach i drogach, wykonane przez ZDZiT w latach 2023-2024:																																																																																											
			<table><tr><th></th><th>Lp .</th><th>Lokalizacja</th><th>Gatunek</th><th>Ilość (szt.)</th></tr><tr><td rowspan="9">2024 r.</td><td>1</td><td>ul. Towarowa (92-1/1)</td><td>brzoza brodawkowata</td><td>4</td></tr><tr><td>2</td><td>ul. Towarowa (92-1/1)</td><td>klon pospolity</td><td>3</td></tr><tr><td>3</td><td>ul. Kętrzyńskiego (91-2/1)</td><td>klon polny</td><td>10</td></tr><tr><td>4</td><td>ul. Tuwima (112-1/41)</td><td>klon polny</td><td>6</td></tr><tr><td>5</td><td>ul. Wilczyńskiego (125-38/10)</td><td>grab pospolity</td><td>13</td></tr><tr><td>6</td><td>ul. Zientary-Malewskiej (17-128)</td><td>grab pospolity 'Fastigiata'</td><td>7</td></tr><tr><td>7</td><td>ul. Zientary Malewskiej (19-164/5)</td><td>klon pospolity</td><td>3</td></tr><tr><td>8</td><td>al. Obrońców Tobruku (68-86)</td><td>dąb szypułkowy</td><td>9</td></tr><tr><td>9</td><td>ul. Sielska (35-2/9)</td><td>dąb szypułkowy</td><td>8</td></tr><tr><td rowspan="12">2023 r.</td><td>1</td><td>ul. Janowicza 125-87</td><td>klon zwyczajny</td><td>16</td></tr><tr><td>2</td><td>ul. Janowicza 125-88/1</td><td>klon zwyczajny</td><td>8</td></tr><tr><td>3</td><td>ul. Zientary-Malewskiej 14-100/1</td><td>klon zwyczajny 'Royal Red'</td><td>4</td></tr><tr><td>4</td><td>ul. Zientary-Malewskiej 14-100/2</td><td>lipa srebrzysta 'Brabant'</td><td>4</td></tr><tr><td>5</td><td>ul. Zientary-Malewskiej 59-1/8</td><td>klon zwyczajny</td><td>11</td></tr><tr><td>6</td><td>ul. Hozjusza 155-1/3</td><td>klon zwyczajny</td><td>15</td></tr><tr><td>7</td><td>ul. Hozjusza 155-1/3</td><td>klon polny</td><td>6</td></tr><tr><td>8</td><td>ul. Kętrzyńskiego 91-2/1</td><td>klon zwyczajny</td><td>4</td></tr><tr><td>9</td><td>ul. Sokola 139-32</td><td>klon zwyczajny</td><td>6</td></tr><tr><td>10</td><td>al. Obrońców Tobruku 68-86</td><td>klon zwyczajny</td><td>18</td></tr><tr><td>11</td><td>al. Wojska Polskiego 30-15, 20-1/12 i 20-67/18</td><td>klon zwyczajny</td><td>9</td></tr><tr><td>12</td><td>ul. Kętrzyńskiego 91-2/1</td><td>lipa srebrzysta</td><td>3</td></tr></table>					Lp .	Lokalizacja	Gatunek	Ilość (szt.)	2024 r.	1	ul. Towarowa (92-1/1)	brzoza brodawkowata	4	2	ul. Towarowa (92-1/1)	klon pospolity	3	3	ul. Kętrzyńskiego (91-2/1)	klon polny	10	4	ul. Tuwima (112-1/41)	klon polny	6	5	ul. Wilczyńskiego (125-38/10)	grab pospolity	13	6	ul. Zientary-Malewskiej (17-128)	grab pospolity 'Fastigiata'	7	7	ul. Zientary Malewskiej (19-164/5)	klon pospolity	3	8	al. Obrońców Tobruku (68-86)	dąb szypułkowy	9	9	ul. Sielska (35-2/9)	dąb szypułkowy	8	2023 r.	1	ul. Janowicza 125-87	klon zwyczajny	16	2	ul. Janowicza 125-88/1	klon zwyczajny	8	3	ul. Zientary-Malewskiej 14-100/1	klon zwyczajny 'Royal Red'	4	4	ul. Zientary-Malewskiej 14-100/2	lipa srebrzysta 'Brabant'	4	5	ul. Zientary-Malewskiej 59-1/8	klon zwyczajny	11	6	ul. Hozjusza 155-1/3	klon zwyczajny	15	7	ul. Hozjusza 155-1/3	klon polny	6	8	ul. Kętrzyńskiego 91-2/1	klon zwyczajny	4	9	ul. Sokola 139-32	klon zwyczajny	6	10	al. Obrońców Tobruku 68-86	klon zwyczajny	18	11	al. Wojska Polskiego 30-15, 20-1/12 i 20-67/18	klon zwyczajny	9	12
	Lp .	Lokalizacja	Gatunek	Ilość (szt.)																																																																																										
2024 r.	1	ul. Towarowa (92-1/1)	brzoza brodawkowata	4																																																																																										
	2	ul. Towarowa (92-1/1)	klon pospolity	3																																																																																										
	3	ul. Kętrzyńskiego (91-2/1)	klon polny	10																																																																																										
	4	ul. Tuwima (112-1/41)	klon polny	6																																																																																										
	5	ul. Wilczyńskiego (125-38/10)	grab pospolity	13																																																																																										
	6	ul. Zientary-Malewskiej (17-128)	grab pospolity 'Fastigiata'	7																																																																																										
	7	ul. Zientary Malewskiej (19-164/5)	klon pospolity	3																																																																																										
	8	al. Obrońców Tobruku (68-86)	dąb szypułkowy	9																																																																																										
	9	ul. Sielska (35-2/9)	dąb szypułkowy	8																																																																																										
2023 r.	1	ul. Janowicza 125-87	klon zwyczajny	16																																																																																										
	2	ul. Janowicza 125-88/1	klon zwyczajny	8																																																																																										
	3	ul. Zientary-Malewskiej 14-100/1	klon zwyczajny 'Royal Red'	4																																																																																										
	4	ul. Zientary-Malewskiej 14-100/2	lipa srebrzysta 'Brabant'	4																																																																																										
	5	ul. Zientary-Malewskiej 59-1/8	klon zwyczajny	11																																																																																										
	6	ul. Hozjusza 155-1/3	klon zwyczajny	15																																																																																										
	7	ul. Hozjusza 155-1/3	klon polny	6																																																																																										
	8	ul. Kętrzyńskiego 91-2/1	klon zwyczajny	4																																																																																										
	9	ul. Sokola 139-32	klon zwyczajny	6																																																																																										
	10	al. Obrońców Tobruku 68-86	klon zwyczajny	18																																																																																										
	11	al. Wojska Polskiego 30-15, 20-1/12 i 20-67/18	klon zwyczajny	9																																																																																										
	12	ul. Kętrzyńskiego 91-2/1	lipa srebrzysta	3																																																																																										
Zgodnie z informacją Wydziału Promocji i Informacji Urzędu Miasta Olsztyna, w latach 2023-2024 zrealizowano program zazieleniania śródmieścia. Przy głównych arteriach śródmiejskich posadzono łącznie blisko 3 tysiące drzew.																																																																																														

Cel	Kierunek interwencji	Nr zadania	Zadanie	Stopień realizacji w latach 2023-2024
4. Działania z zakresu pogłębiania i udostępniania wiedzy o zasobach przyrodniczych i walorach krajobrazowych Miasta Olsztyna		85	Rozbudowa zaplecza dydaktycznego oraz infrastruktury służącej edukacji ekologicznej oraz ochronie walorów przyrodniczych i krajobrazowych na terenie Lasu Miejskiego	W raportowanym okresie w Lesie Miejskim realizowane były następujące działania: – W 2023 r. sporządzono uproszczony plan urządzenia lasu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko – w celu zapewnienia właściwej ochrony siedlisk przyrodniczych oraz zachowania różnorodności biologicznej. W 2024 r. zakupiono stelaże do tablic edukacyjno-informacyjnych – działanie mające na celu rozwój infrastruktury służącej edukacji ekologicznej oraz udostępnianiu walorów przyrodniczych.
		86	Wspieranie ośrodków i podmiotów prowadzących edukację ekologiczną	Na terenie Miasta Olsztyna w latach 2023-2024 wiele podmiotów prowadziło edukację środowiskową. Przede wszystkim były to olsztyńskie placówki edukacyjne. W ramach współfinansowanego przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Olsztynie w ramach Programu Regionalnego Wsparcia Edukacji Ekologicznej część 2 - Fundusz Ekologii prowadzone były następujące działania edukacyjne: • „Ekologia w Praktyce: Razem dla Zrównoważonej Przyszłości” – Szkoła Podstawowa nr 14 w Olsztynie - Głównym celem projektu było zwiększenie świadomości ekologicznej oraz aktywne promowanie działań proekologicznych wśród uczniów, mające na celu wspieranie i kształtowanie zrównoważonego stylu życia, przyczyniającego się do osiągnięcia równowagi przyrodniczej i potrzeb społecznych. Projekt został rozpoczęty w kwietniu 2024 r i trwał do końca marca 2025 r. • „Ekopracownia pod chmurką” – Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 1 w Olsztynie - Realizacja projektu miała na celu doposażenie jednostki w elementy niezbędne do prowadzenia ciekawych zajęć z zakresu przyrody i ekologii. Dzięki dotacji zakupiono wyposażenie do drewnianej wiaty, w której odbywają się zajęcia na świeżym powietrzu w otoczeniu przyrody. „Ekopracownia pod chmurką” stała się nowoczesnym, a przy tym ekologicznym miejscem spotkań, warsztatów, wykładów i innych zajęć propagujących i poszerzających świadomość ekologiczną. Projekt został rozpoczęty w kwietniu 2024 r i trwał do końca kwietnia 2025 r.

Cel	Kierunek interwencji	Nr zadania	Zadanie	Stopień realizacji w latach 2023-2024
				• „Warmiński edukacyjny kącik ekologiczny” – Szkoła Podstawowa nr 7 w Olsztynie - Dzięki dotacji szkoła zakupiła tablicę mobilną, siedziska, kosze na odpady oraz nagrody i upominki dla uczestników konkursów w zakresie ekologii. Dzięki zakupionym elementom powstał „Warmiński edukacyjny kącik ekologiczny”, w którym jest propagowana wiedza ekologiczna, pożądane postawy i zachowania wśród dzieci, młodzieży i osób dorosłych. Projekt był realizowany od lipca 2024 do końca czerwca 2025 r. • Trzydziestka z klimatem” – Szkoła Podstawowa nr 30 w Olsztynie – W ramach projektu zostały zakupione materiały na wyposażenie ogródka meteorologicznego (np. klatka meteorologiczna, barometr, termometr, deszczomierz itp.) oraz na zagospodarowanie ścieżki sensorycznej (m.in. kora, szyszki, kamień otoczak). W utworzonych przestrzeniach odbywa się propagowanie wiedzy ekologicznej i pożądanych postaw i zachowań wśród dzieci, młodzieży i osób dorosłych. Projekt realizowany był od października 2024 r. do końca czerwca 2025 r. • „Klasa pod brzošką” - Szkoła Podstawowa nr 3 im. Kawalerów Orderu Uśmiechu w Olsztynie – W ramach projektu zrealizowano zagospodarowanie przestrzeni na świeżym powietrzu do realizacji zajęć lekcyjnych o różnorodnej tematyce. „Klasę pod brzošką” utworzono poprzez ustawienie ławeczek i tablic edukacyjnych z informacjami na temat pospolitych roślin oraz prawidłowej segregacji odpadów. Zlokalizowane zostały w obrębie terenu zielonego szkoły, w sąsiedztwie drzew. W takim przyjaznym otoczeniu będą mogły odbywać się różnorodne zajęcia edukacyjne, proekologiczne, jak również oparte na silvoterapii. Projekt obejmował również realizację szeregu konkursów skierowanych do uczniów klas 1-8. Przeprowadzono również zajęcia dotyczące segregacji odpadów oraz sposobów zapobiegania zanieczyszczeniom powietrza. W ramach projektu zakupiono również nagrody dla uczniów biorących udział w konkursach (książki i gry dydaktyczne), a także szkolną stację pogodową kompasu i lornetki. Projekt realizowany był od stycznia do listopada 2024 r. • „Ekologiczny ogród sześciu zmysłów” - Szkoła Podstawowa nr 12 w Olsztynie - W ramach projektu utworzono strefę odpoczynku i relaksu wraz ze strefą edukacyjno-ekologiczną, czyli przestrzeń, w której znalazły się: stoły piknikowe z siedziskami, skrzynie do upraw warzyw i ziół, łąka kwietna, tablice edukacyjne dotyczące owoców drzew liściastych oraz kwiatów. Ponadto zakupiono koce piknikowe, narzędzia ogrodnicze, skrzynię na narzędzia, sadzonki ziół i warzyw. Utworzenie strefy edukacyjno-ekologicznej umożliwi aktywne uczestnictwo uczniów w poznawaniu przyrody poprzez szukanie, oglądanie, opisywanie porównawcze, badanie, eksperymentowanie i prowadzenie obserwacji o różnych porach roku. Projekt rozpoczął się w kwietniu 2024 r. i trwał do końca marca 2025 r.

Cel	Kierunek interwencji	Nr zadania	Zadanie	Stopień realizacji w latach 2023-2024
				• „EKO-EDU: Budowanie świadomej przyszłości dla zrównoważonej planety” - V Liceum Ogólnokształcące im. Wspólnej Europy w Olsztynie - Projekt realizowany był od kwietnia 2024 do końca marca 2025 r. i polegał na przeprowadzeniu następujących działań: 1. Zajęcia przyrodnicze – sadzenie roślin w ogródku szkolnym 2. Organizacja Europejskiego Dnia Zdrowego Jedzenia i Gotowania 3. Udział w wykładzie pt. „Gospodarka cyrkulacyjna – problemy, wyzwania, szanse” 4. Zorganizowanie wykładu pt. „Jakość żywności a świadomość konsumentów” 5. Zorganizowanie wykładu pt. „Owady zapylające – różnorodność i znaczenie” 6. Przeprowadzenie wykładu na temat zanieczyszczeń powietrza. 7. Zajęcia warsztatowe – badanie gleby i wody 8. Udział w III Międzynarodowym Dniu Ziemi na UWM w Olsztynie 9. Zajęcia z wykorzystaniem zewnętrznej stacji pogodowej 10. Przeprowadzenie wykładu pt. „Zasady racjonalnego odżywiania” 11. Przeprowadzenie zajęć pt. „Recykling – wykorzystanie plastikowych butelek” 12. Kampanie informacyjno-edukacyjne w formie posterów pt. „Skutki promieniowania UV na skórę. Co powinniśmy wiedzieć na temat czerniaka skóry” oraz „Recykling – wykorzystanie plastikowych butelek” • Doposażenie „Ekoogrodu” - Zespół Szkół Ogólnokształcących Nr 3 w Olsztynie - Projekt był realizowany od lipca do grudnia 2024 r. i obejmował doposażenie szkolnego patio, jako miejsca odpoczynku, relaksu oraz prowadzenia zajęć dydaktycznych i wychowawczych na świeżym powietrzu. W ramach projektu zakupione zostały cztery lampy solarne, które po zmroku oświetlają przestrzeń szkolnego patio. Ponadto zakupiono stację pogodową z miernikiem wiatru i opadów w celu monitorowania zjawisk pogodowych. Na terenie patio przeprowadzono również zajęcia dla uczniów na temat znaczenia odnawialnych źródeł energii w walce ze zmianami klimatycznymi oraz wpływu pogody na skuteczność pozyskiwania energii ze źródeł odnawialnych.

Cel	Kierunek interwencji	Nr zadania	Zadanie	Stopień realizacji w latach 2023-2024
				• „EkoSfera – biblioteka dla dzieci, młodzieży i przyrody” – Zespół Szkół Mechaniczno-Energetycznych w Olsztynie – Projekt realizowany był od lipca do grudnia 2024 r. W ramach projektu zrealizowano następujące działania: ○ zakup monitora interaktywnego oraz programu „Odpady i recykling” – narzędzia do przeprowadzenia ekologicznych zajęć dla przedszkolaków, które mają na celu podniesienie poziomu świadomości ekologicznej oraz upowszechnienie wiedzy nt. konieczności segregowania odpadów; ○ przeprowadzenie zajęć warsztatowych dla dzieci i młodzieży przy wykorzystaniu monitora interaktywnego pt. "W roli głównej papier - jak uzyskujemy papier czerpany"; ○ wystawa książek o tematyce ekologicznej. • „Zero waste w SP 33 w Olsztynie” - Szkoła Podstawowa nr 33 w Olsztynie – Projekt został rozpoczęty we wrześniu 2024 r. i trwał do końca czerwca 2025 r. Projekt obejmował następujące działania: 1) Diagnoza dotycząca skali marnowanej żywności w szkole. Wybrani uczniowie przez kilka dni, na przerwach obiadowych, przeprowadzili obserwacje w szkolnej stołówce. Na podstawie talerzy oddawanych po zakończeniu konsumpcji posiłku oszacowali jaka jego część nie została zjedzona. 2) Organizacja szkoleń promujących ideę zero waste dla uczniów klas 4-7 w zakresie ograniczania odpadów, recyklingu, ponownego użycia. 3) Organizacja warsztatów kulinarnych dla pracowników stołówki szkolnej. 4) Warsztaty kulinarne dla uczniów polegające na nauce samodzielnego przygotowania zrównoważonego posiłku. Młodzież biorąca udział w projekcie wykorzystwała do przygotowania drugiego śniadania produkty, które zazwyczaj narażone są na zmarnowanie. 5) Konkursy dla dzieci i młodzieży "Pomysły na niemarnowanie", konkurs kulinarny - "Masterchef nie marnuje żywności", międzyklasowy konkurs "Segregacja odpadów". 6) Kampanie promujące ideę "Zero waste" w szkole 7) Organizacja stoiska informacyjnego, gier terenowych i quizów ekologicznych na terenie szkoły podczas obchodów Dnia Dziecka oraz Dnia Sportu. 8) Organizacja wycieczki do gospodarstwa ekologicznego dla najbardziej aktywnych uczestników projektu. Dodatkowo, do realizacji założeń poprawy i ochrony środowiska wykorzystywane były także duże wydarzenia o charakterze kulturalnym, jak np. Olsztyn Green Festival. MPEC w Olsztynie we współpracy ze Spółką Dobra Energia dla Olsztyna, Zakładem Gospodarki Odpadami Komunalnymi oraz firmą Remondis podczas Dnia

Cel	Kierunek interwencji	Nr zadania	Zadanie	Stopień realizacji w latach 2023-2024
5. Rozwój form ochrony przyrody i krajobrazu				Otwartego oraz Olsztyn Green Festiwalu przeprowadził ekologiczną grę terenową na temat Gospodarki Obiegu Zamkniętego. W omawianym okresie podczas dwóch edycji realizowano działania pod hasłem: „Posadź NAŁ drzewo”. W efekcie kampanii i akcji posadzono nowe drzewa w lokalizacjach wskazanych przez mieszkańców. Ponadto zrealizowano Program „Strefy Eko-Aktywności” dla Dzieci i Młodzieży. W wyjątkowo rozbudowanej Strefie Eko-Aktywności, uczestnicy mogli spędzić czas kreatywnie w duchu ekologii. W programie zrealizowano m.in. warsztaty plastyczno-ogrodnicze dla osób w każdym wieku, własnoręczne tworzenie festiwalowych ozdób, rywalizację w ramach ekologicznej gry terenowej. Program Strefy Eko-Aktywności został ogłoszony w kanałach w mediach społecznościowych oraz w aplikacji festiwalu.
	5. Rozwój form ochrony przyrody i krajobrazu	87	Ustanowienie terenów cennych przyrodniczo na obszarach wskazanych w opracowaniu pt. „Wyznaczenie terenów cennych przyrodniczo w granicach administracyjnych Olsztyna”.	W 2024 r. ustanowiono dwa użytki ekologiczne wskazane w opracowaniu pt. „Wyznaczenie terenów cennych przyrodniczo w granicach administracyjnych Olsztyna”: 1. Żurawia Dolina - uchwała Nr VI/77/24 Rady Miasta Olsztyna z dnia 30 października 2024 r. w sprawie ustanowienia użytku ekologicznego Żurawia Dolina w mieście Olsztynie; 2. Jezioro Zgniłek - uchwała Nr VII/96/24 Rady Miasta Olsztyna z dnia 27 listopada 2024 r. w sprawie ustanowienia użytku ekologicznego Jezioro Zgniłek w mieście Olsztynie.

Cel	Kierunek interwencji	Nr zadania	Zadanie	Stopień realizacji w latach 2023-2024
		88	Utrzymanie lub powiększenie liczby pomników przyrody	Wydział Środowiska informuje, że w 2023 r. ustanowiono 15 pomników przyrody, w skład których wchodzi 21 drzew. Pomniki zostały ustanowione poniższymi uchwałami: 1. Uchwała Nr LXV/1006/23 Rady Miasta z dnia 25.10.2023 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody w mieście Olsztynie (5 szt. drzew - Dąb ul. Radiowa), 2. Uchwała Nr LXV/1007/23 z dnia 25.10.2023 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody w mieście Olsztynie (3 drzewa: 2 Lipy +1 Jesion - Park Track), 3. Uchwała Nr LXV/1008/23 Rady Miasta Olsztyna z dnia 25.10.2023 w sprawie ustanowienia pomników przyrody w mieście Olsztynie (2 drzewa: 2 Dęby - ul. Nowaka i ul. Oczapowskiego, UWM), 4. Uchwała Nr LXVI/1025/23 Rady Miasta Olsztyna z dnia 29.11.2023 r w sprawie ustanowienia pomnika przyrody w mieście Olsztynie (pomnik stanowi grupa 7 drzew przy ul. Tuwima), 5. Uchwała Nr LXVIII/1044/23 Rady Miasta Olsztyna z dnia 18.12.2023 r. w sprawie ustanowienia pomników przyrody w mieście Olsztynie (4 drzewa: 1 Buk - Pl. Trzech Krzyży, 1 Lipa - ul. Konopnickiej, 1 Lipa - ul. Kalinowskiego, 1 Dąb - Park Centralny). Sposób ochrony pomników przyrody został określony w powyższych uchwałach. W 2023 r. usunięto z ewidencji jeden pomnik przyrody nr 525 przy ul. Oczapowskiego (z powodu rozłamania i wylamania drzewa), na mocy uchwały Nr LXIV/992/23 z dnia 27.09.2023 r. w sprawie pozbawienia statusu z pomnika przyrody.

Cel	Kierunek interwencji	Nr zadania	Zadanie	Stopień realizacji w latach 2023-2024
11. Prowadzenie trwale zrównoważonej gospodarki leśnej	6. Racjonalne użytkowanie zasobów leśnych	89	Uporządkowanie ewidencji gruntów zalesionych oraz zmiana klasyfikacji gruntów nieruchomości, objętych naturalną sukcesją leśną	W latach 2023-2024 nie porządkowano ewidencji gruntów zalesionych oraz nie dokonano zmiany klasyfikacji gruntów objętych naturalną sukcesją leśną.
		90	Inwestycje związane z ochroną przeciwpożarową lasu, m.in. rozwój systemów monitorowania zagrożenia pożarowego oraz infrastruktury przeciwpożarowej	W raportowanych latach w celu ochrony przeciwpożarowej lasu prowadzone były następujące działania: • przegląd i badanie zewnętrznej sieci hydrantowej na terenie lasu miejskiego oraz utrzymywanie w sprawności pasów przeciwpożarowych, • prowadzenie systemu obserwacji lasu w czasie zagrożenia pożarowego, • funkcjonowanie punktu alarmowo-dyspozycyjnego, • utrzymywanie przejezdności dróg spełniających funkcję dojazdów przeciwpożarowych, • zabezpieczenie w wodę do celów gaśniczych, • utrzymywanie bazy sprzętu przeciwpożarowego, wykonywanie i utrzymywanie w odpowiednim stanie pasów przeciwpożarowych.
		91	Zapobieganie powstawaniu i ograniczenie strat przy pożarach lasów poprzez utrzymanie dojazdów pożarowych i źródeł wody do celów przeciwpożarowych	W raportowanym okresie wszystkie drogi, które są drogami przeciwpożarowymi były utrzymywane na bieżąco, tzn. przycinana była skrajnia dróg oraz naprawiane były drogi pod kątem uzupełnienia ubytków, profilowania i zagęszczenia, aby bojowe wozy strażackie miały możliwy przejazd. Na terenie całego kompleksu leśnego odbywały się przeglądy i badanie zewnętrznej sieci hydrantowej. W sprawności utrzymywane były również pasy przeciwpożarowe. Wszystkie drogi p.poż oraz miejsca czerpania wody były oznakowane.

Cel	Kierunek interwencji	Nr zadania	Zadanie	Stopień realizacji w latach 2023-2024
		92	Wzmacnianie i rozwijanie publicznych funkcji lasów, w szczególności w zakresie edukacji i turystyki, z uwzględnieniem potrzeb ochrony przyrody	W ramach utrzymania i rozwoju funkcji rekreacyjno-turystycznej Lasu Miejskiego, ZDZiT dokonał zakupu oznakowania ścieżek trekkingowych „Warmińska Łynostrada” oraz odtworzył znaki systemu tras rowerowych na terenie Lasu Miejskiego. Zakupiono także 35 szt. koszy na śmieci w celu poprawy gospodarki odpadami oraz ograniczenia presji antropogenicznej na teren Lasu Miejskiego. W analizowanym okresie przeprowadzane były akcje edukacyjne związane z tematyką leśną, które były przekazywane dzieciom z Olsztyńskich szkół i przedszkoli. Organizowane były m.in. spacery do Lasu Miejskiego organizowane w Przedszkolu Miejskim nr 13 oraz Letnie Warsztaty Leśne z Drzewicami, które odbyły się w lipcu 2023 r. Ich organizatorem była Fundacja Edukacji Leśnej Drzewice. Ponadto w latach 2023-2024, w celu zachowania atrakcyjności Lasu Miejskiego była prowadzona jego całoroczna pielęgnacja. Prowadzone były następujące zabiegi, wynikające z zapisów uproszczonych planów urządzenia Lasu Miejskiego: • nowe zalesienia, • cięcia pielęgnacyjne mające na celu zmianę składu gatunkowego oraz polepszenie stanu sanitarnego lasu, naprawa urządzeń turystycznych.
		93	Kształtowanie właściwej struktury gatunkowej i wiekowej drzewostanów, z zachowaniem bogactwa biologicznego siedlisk przyrodniczych, flory, fauny i grzybów – realizacja (w tym UPUL Lasu Miejskiego)	Podejmowane w latach 2023-2024 prace związane z kształtowaniem właściwej struktury gatunkowej i wiekowej drzewostanów z zachowaniem bogactwa biologicznego siedlisk przyrodniczych, flory i fauny grzybów oparte były na Uproszczonym Planie Urządzenia Lasu (UPUL). Do 2023 roku obowiązywał uproszczony plan urządzenia lasu dla Lasu Miejskiego w Olsztynie sporządzony na okres od dnia 1 stycznia 2014 roku do dnia 31 grudnia 2023 roku. W 2023 r. sporządzono nowy uproszczony plan urządzenia lasu dla Lasu Miejskiego w Olsztynie na okres od dnia 1 stycznia 2024 r. do dnia 31 grudnia 2033 r. wraz z prognozą oddziaływania na środowisko.

W granicach Miasta Olsztyna występują duże powierzchnie naturalnych i półnaturalnych siedlisk przyrodniczych: lasów i wód powierzchniowych, a także użytków rolnych i torfowisk, z charakterystycznymi zespołami i gatunkami organizmów. Wszystkie one ulegają silnej antropopresji, związanej głównie z rozwojem zabudowy i sieci drogowej, zanieczyszczeniem środowiska, użytkowaniem gospodarczym i rekreacyjnym, hałasem, rozprzestrzenianiem obcych gatunków inwazyjnych i innymi czynnikami. Dlatego też, aby chronić zasoby przyrodnicze znajdujące się na obszarze Miasta Olsztyna, POŚ wyznaczył następujące cele:

- Ochrona różnorodności biologicznej oraz krajobrazowej;
- Prowadzenie trwale zrównoważonej gospodarki leśnej.

W analizowanym okresie uwzględniano w dokumentach planistycznych właściwą ochronę różnorodności biologicznej i walorów krajobrazowych oraz zachowanie i powiększanie terenów zielonych na obszarach zurbanizowanych.

W raportowanych latach modernizowano tereny zieleni urządzonej. Prowadzono działania takie jak m.in. nasadzenia drzew, prace pielęgnacyjne na drzewach parkowych, nasadzenia roślin ozdobnych i inne. W 2023 r. ustanowiono 15 pomników przyrody, w skład których wchodzi 21 drzew. Wyeliminowano natomiast jeden pomnik przyrody nr 525 przy ul. Oczapowskiego (z powodu rozłamania i wyłamania drzewa). W latach 2023 – 2024 kontynuowano działania prowadzące m.in. do odtworzenia alejowego charakteru olsztyńskich ulic oraz zwiększenia ilości drzew w przestrzeni Miasta. W analizowanym okresie ZDZiT posadził 167 szt. drzew przy ulicach i drogach. W 2023 r., w ramach bieżącego utrzymania, a także realizowanych przez Gminę Olsztyn inwestycji zostało posadzonych 2 262 drzew, z czego większą część stanowiły nasadzenia wykonane w ramach projektu „Zielone dojścia do przystanków tramwajowych” jako nasadzenia kompensacyjne związane z budową II linii tramwajowej.

Podobnie jak we wcześniejszych latach prowadzono szeroką działalność związaną z edukacją środowiskową, głównie dzieci i młodzieży szkolnej i przedszkolnej. Placówki edukacyjne organizowały akcje edukacyjne i proekologiczne, konkursy oraz projekty i warsztaty ekologiczne. Celem prowadzonych akcji było poszerzenie wiedzy i kształtowanie właściwych postaw ekologicznych wśród dzieci i młodzieży, a także wśród osób dorosłych. Działania te były wspierane przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Olsztynie w ramach Programu Regionalnego Wsparcia Edukacji Ekologicznej część 2 - Fundusz Ekologii. Działania edukacyjne prowadzone były również w trakcie dużych wydarzeń o charakterze kulturalnym, np. Olsztyn Green Festival.

W latach 2024 roku ustanowiono dwa użytki ekologiczne (*Żurawia Dolina* oraz *Jezioro Zgniłek*) wskazane w opracowaniu pt. „Wyznaczenie terenów cennych przyrodniczo w granicach administracyjnych Olsztyna”. W raportowanym okresie prowadzono działania związane z ochroną przeciwpożarową lasu oraz z zapobieganiem powstawaniu i ograniczeniem strat przy pożarach lasów. W tym celu prowadzone były działania takie jak m.in. prowadzenie systemu obserwacji lasu w czasie zagrożenia pożarowego, czy utrzymywanie w należytym stanie dróg przeciwpożarowych.

Istotnym zadaniem z punktu widzenia ochrony zasobów przyrody było kształtowanie właściwej struktury gatunkowej i wiekowej drzewostanów, z zachowaniem bogactwa biologicznego siedlisk przyrodniczych, szczególnie na obszarze Lasu Miejskiego.

Podejmowane w latach 2023 – 2024 prace związane z kształtowaniem właściwej struktury gatunkowej i wiekowej drzewostanów z zachowaniem bogactwa biologicznego siedlisk przyrodniczych, flory i fauny grzybów oparte były na

Uproszczonym Planie Urządzenia Lasu. Do 2023 roku obowiązywał uproszczony plan urządzenia lasu dla Lasu Miejskiego w Olsztynie, sporządzony na okres od dnia 1 stycznia 2014 roku do dnia 31 grudnia 2023 roku. W 2023 r. sporządzono nowy uproszczony plan urządzenia lasu dla Lasu Miejskiego w Olsztynie na okres od dnia 1 stycznia 2024 r. do dnia 31 grudnia 2033 r. wraz z prognozą oddziaływania na środowisko. W okresie tym zaprojektowano typ użytkowania pozwalający uzyskać typ drzewostanu właściwy dla danych warunków siedliskowych oraz gwarantujący ochronę różnorodności biologicznej, która istnieje obecnie.

Gospodarka leśna w przypadku Lasu Miejskiego w Olsztynie została podporządkowana ochronie i utrzymaniu estetyczno-krajobrazowych walorów lasu i stworzeniu najlepszych warunków do rekreacji i wypoczynku dla mieszkańców Miasta Olsztyna. Prowadzenie gospodarki leśnej na podstawie UPUL sporządzonego dla Lasu Miejskiego jest równoznaczna z uwzględnieniem pozaprodukcyjnych funkcji lasu. Cele realizowane w latach 2023-2024 w obszarze interwencji *Zasoby przyrody* pozwoliły na poprawę jakości lokalnego środowiska w Olsztynie i wpłynęły na polepszenie jakości życia mieszkańców. Wzbogacenie Miasta Olsztyna o nowe obszary zieleni urządzonej pozwala mieszkańcom wypoczywać na świeżym powietrzu. W analizowanym okresie skupiono się przede wszystkim na zazielenianiu Miasta poprzez nasadzenia drzew oraz roślin ozdobnych. Warto zaznaczyć, że tereny zieleni w mieście poprawiają jakość powietrza atmosferycznego i mogą ograniczać hałas. Stopień zrealizowanych zadań w latach 2023 – 2024 pokazuje, że zasoby przyrody w Olsztynie stanowią ważny aspekt zrównoważonego rozwoju i są nierozdzielalnym elementem składowym Miasta.

III.10. OBSZAR INTERWENCJI: ZAGROŻENIA POWAŻNYMI AWARIAMI

Tab. 11. Zagrożenia poważnymi awariami.

Cel	Kierunki interwencji	Nr zadania	Zadanie	Stopień realizacji zadania w latach 2023-2024
12. Ograniczenie ryzyka wystąpienia poważnych awarii oraz minimalizacja ich skutków	1. Zmniejszenie zagrożenia oraz minimalizacja skutków wystąpienia awarii	94	Aktualizacja Miejskiego Planu Zarządzania Kryzysowego, wdrażanie procedur zawartych w Planie	W analizowanym okresie prowadzono prace związane z aktualizacją Miejskiego Planu Zarządzania Kryzysowego, dostosowując jego zapisy do aktualnych zagrożeń oraz obowiązujących przepisów. Równolegle podejmowano działania wdrożeniowe, polegające na upowszechnianiu procedur planistycznych wśród służb, inspekcji i straży oraz ich praktycznym wykorzystywaniu w bieżącej działalności i ćwiczeniach. Miejski Plan Zarządzania Kryzysowego został zatwierdzony przez Wojewodę Warmińsko – Mazurskiego 22 czerwca 2023 r.
		95	Techniczne wzmocnienie służb ratowniczych i jednostek Zarządzania Kryzysowego	W latach 2023–2024 realizowano działania mające na celu wzmocnienie potencjału technicznego służb ratowniczych oraz jednostek zarządzania kryzysowego. Obejmowały one m.in. doposażenie jednostek w sprzęt pochodzący z Regionalnego Magazynu Kryzysowego RCB, usprawnienie zaplecza logistycznego oraz poprawę możliwości reagowania na zagrożenia środowiskowe, w tym zdarzenia o charakterze masowym i długotrwałym. W latach 2023–2024 nastąpiła systematyczna poprawa technicznego wyposażenia jednostek ochrony przeciwpożarowej. Było to realizowane m.in. poprzez bieżące wydawanie sprzętu z Regionalnego Magazynu Kryzysowego RCB w Olsztynie na potrzeby Państwowej Straży Pożarnej oraz Ochotniczych Straży Pożarnych. Przekazywany sprzęt obejmował w szczególności wyposażenie ochrony osobistej, sprzęt ratowniczy i logistyczny, a także środki niezbędne do prowadzenia działań w sytuacjach zagrożeń naturalnych i technicznych, co przełożyło się na zwiększenie gotowości operacyjnej służb. Równolegle realizowano zadania związane z modernizacją floty pojazdów pożarniczych. W 2023 roku dla Komendy Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej w Olsztynie pozyskano następujące samochody bojowe: • samochód średni gaśniczy z potencjałem ratownictwa technicznego GBA-Rt 2,5/16, • samochód ciężki gaśniczy z potencjałem ratownictwa technicznego GCBA-Rt 5/32, • samochód specjalny ciężki z drabiną mechaniczną o wysokości ratowniczej 42 m – SCD 42. W 2023 roku Ochotnicza Straż Pożarna w Gutkowie pozyskała średni samochód ratowniczo-gaśniczy GBA-Rt 2,5/24, co znacząco wzmocniło potencjał operacyjny jednostki OSP. W 2024

				roku doposażenie PSP w Olsztynie obejmowało pozyskanie samochodu specjalnego ciężkiego z podnośnikiem hydraulicznym i drabiną o wysokości 37 m – SCHD 37.
2. Wykreowanie właściwych zachowań społeczeństwa w sytuacji wystąpienia zagrożeń środowiska z tytułu awarii przemysłowych	96	Edukacja w zakresie właściwych zachowań w sytuacjach zagrożenia wśród mieszkańców	W analizowanym okresie prowadzone były działania edukacyjne skierowane do mieszkańców Miasta Olsztyna, mające na celu podniesienie świadomości w zakresie właściwych zachowań w sytuacjach zagrożeń. Realizowano je m.in. poprzez akcje informacyjne, współpracę z jednostkami OSP, PSP, KMP i SM, udział służb w wydarzeniach edukacyjnych oraz rozpowszechnianie materiałów informacyjnych dotyczących postępowania w sytuacjach kryzysowych, m.in. na stronie <i>bezpiecznyolsztyn.eu</i> oraz wydarzeniach propagujących bezpieczeństwo.	
	97	Koordinacja działań z zakresu monitoringu zagrożeń dla zdrowia mieszkańców	W latach 2023–2024 podejmowano działania koordynacyjne w zakresie monitoringu zagrożeń dla zdrowia mieszkańców, realizowane we współpracy z właściwymi służbami i instytucjami. Obejmowały one analizę bieżących zagrożeń środowiskowych, wymianę informacji pomiędzy podmiotami odpowiedzialnymi za bezpieczeństwo oraz wykorzystanie dostępnych systemów monitoringu i raportowania na potrzeby zarządzania kryzysowego.	

W obszarze interwencji *Zagrożenia poważnymi awariami* wyznaczony został cel, dotyczący ograniczania ryzyka wystąpienia poważnych awarii oraz minimalizacji ich skutków. Realizacja celu oparta została na zadaniach dotyczących koordynacji działań z zakresu monitoringu zagrożeń dla zdrowia mieszkańców, wdrażania procedur zawartych w Miejskim Planie Zarządzania Kryzysowego, technicznym wzmocnieniu służb ratowniczych i jednostek zarządzania kryzysowego oraz edukacji w zakresie właściwych zachowań w sytuacjach zagrożenia wśród mieszkańców.

Na terenie Miasta Olsztyna zagrożeń poważnymi awariami należy dopatrywać się wśród zakładów będącymi potencjalnymi sprawcami poważnych awarii, jak również w czasie transportu substancji i preparatów niebezpiecznych. Dlatego też w latach 2023-2024 położono szczególny nacisk na poprawę technicznego wyposażenia jednostek ochrony przeciwpożarowej, co przełożyło się na zwiększenie gotowości operacyjnej służb. Duże znaczenie miała również modernizacja floty pojazdów pożarniczych (nowe samochody gaśnicze i specjalne).

GIOŚ rokrocznie prowadzi wykaz zakładów stwarzających zagrożenie wystąpienia poważnych awarii przemysłowych. W latach 2023-2024 na terenie Miasta Olsztyna zlokalizowany był jeden zakład o dużym ryzyku (ZDR) Michelin Polska S.A. w Olsztynie. Natomiast w najbliższym sąsiedztwie Miasta znajduje się jeden zakład o zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej, tj. UNIMOT Terminale Sp. z o. o. Terminal Paliw w Gutkowie. W analizowanym okresie nie wystąpiły zdarzenia o znamionach poważnych awarii lub poważne awarie przemysłowe.

IV. OCENA REALIZACJI PROGRAMU

Ocena realizacji Programu Ochrony Środowiska polega w głównej mierze na monitorowaniu zmian zachodzących na terenie Miasta Olsztyna przy pomocy wskaźników obrazujących stan lokalnego środowiska. W tabeli poniżej zestawiono wartości tych wskaźników na koniec roku 2019 (przed okresem objętym Programem) oraz na koniec roku 2023 i 2024 (kolejne dwa lata obowiązywania Programu), a także wartość oczekiwaną na koniec roku 2024 (zgodną z założeniami Programu Ochrony Środowiska).

Tab. 12. Ocena realizacji Programu Ochrony Środowiska na podstawie wskaźników.

Obszar interwencji	Nazwa wskaźnika (+ źródło danych)	Wartość wskaźnika			
		bazowa (2019 r.)	2023 r.	2024 r.	Docelowa, zgodna z POŚ (2024 r.)
Ochrona klimatu i jakości powietrza	emisja zanieczyszczeń gazowych z zakładów szczególnie uciążliwych ogółem (GUS) [tys. Mg/rok]	401,7	270,1	233,0	poniżej 401,7
	emisja zanieczyszczeń pyłowych z zakładów szczególnie uciążliwych ogółem (GUS) [Mg/rok]	90	36	43	poniżej 90
	stopień redukcji zanieczyszczeń pyłowych z zakładów szczególnie uciążliwych ogółem (GUS) [%]	99,6	99,8	99,7	powyżej 90
	ilość zanieczyszczeń niespełniających wymogów w strefie Miasta Olsztyna (WIOŚ, PMŚ)	1 (ozon)	1 (ozon)	1 (ozon)	0
	długość sieci ciepłej przesyłowej i rozdzielczej ogółem (GUS) [km]	109,3 (2018 r.)	122,1	123,5	powyżej 109,3
	długość czynnej sieci gazowej ogółem (GUS) [m]	354 249	368 239	371 129	powyżej 354 249
	długość dróg gminnych i powiatowych o twardej nawierzchni na 100 km ² (GUS) [km]	265,6	270,7	269,6	powyżej 265,6
	długość ścieżek rowerowych ogółem (GUS) [km]	101,0	106,0	116,0	powyżej 101,0
	liczba przystanków autobusowych (z trolejbusowymi) i tramwajowymi ogółem (GUS) [szt.]	426	439	507	powyżej 426
	długość bus-pasów (GUS) [km]	15,6	16,0	16,0	powyżej 15,6
Zagrożenia hałasem	Liczba ludności w setkach narażonych na hałas w mieście (hałas drogowy) – wskaźnik L _{DWN} od 50dB do 55dB – wskaźnik L _{DWN} od 55dB do 60dB – wskaźnik L _{DWN} od 65dB do 70dB	500 (2016 r.) 400 (2016 r.) 300 (2016 r.)	27,2 (2022 r.) ^{1,2} 30,7 (2022 r.) ^{1,2} 3,9 (2022 r.) ^{1,2}		poniżej 500 poniżej 400 poniżej 300

¹ zgodnie ze „Strategiczną mapą hałasu Miasta Olsztyna”

² brak danych za lata 2023-2024

Obszar interwencji	Nazwa wskaźnika (+ źródło danych)	Wartość wskaźnika			
		bazowa (2019 r.)	2023 r.	2024 r.	Docelowa, zgodna z POŚ (2024 r.)
Pola elektro-magnetyczne	udział ogólnej liczby punktów pomiarowych, w których stwierdzono przekroczenie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych (WIOŚ, PMŚ)	0	0	0	0
Gospodarowanie wodami	udział procentowy stanu/potencjału ekologicznego JCWP rzek w stanie dobrym (%) (badania PMŚ)	25	brak danych	20	100% (wg wartości oczekiwanych po przyjęciu II aktualizacji PGWDP)
	udział procentowy stanu ekologicznego JCWP jezior w stanie dobrym (%) (badania PMŚ)	0	brak danych	0	
	sprzedaż (zużycie) wody (tys. m ³) (PWiK)	8 161,2	8 045	10 404,57	poniżej 8 161,2
	pojemność obiektów małej retencji wodnej (tys. m ³) (UM Olsztyna Wydz. Inwestycji Miejskich)	169,412 ³ w tym 131,372 ⁴	169,412 ⁴	169,412 ⁴	≥169,412
	efekty rzeczowe inwestycji w danym roku – obwałowania przeciwpowodziowe (GUS)	0	0	0	0
Gospodarka wodno-ściekowa	długość sieci i przyłączy wodociągowych będących na stanie PWiK (km) (sprawozdania PWiK)	390,5	405,59	409,62	powyżej 390,5
	długość sieci i przyłączy kanalizacji sanitarnej będących na stanie PWiK (km) (sprawozdania PWiK)	374,2	ok. 387	ok. 388	powyżej 374,2
	długość sieci kanalizacji deszczowej (km) (UM Olsztyna Wydz. Inwestycji Miejskich)	220	220	220	powyżej 220
	korzystający z instalacji w % ogółu ludności – ogółem kanalizacja (%) (GUS)	100	100	100	100
	gromadzenie i wywóz nieczystości ciekłych-zbiorniki bezodpływowe (GUS)	209	151	151	≤209
	sprzedaż (zużycie) wody (tys. m ³) (sprawozdania PWiK)	8 161,2	8 045	10 404,57	poniżej 8 161,2

³ Sumaryczna pojemność zbiorników małej retencji wód deszczowych funkcjonujących na terenie Miasta oraz zbiorników będących w trakcie budowy.

⁴ Sumaryczna pojemność zbiorników małej retencji wód deszczowych funkcjonujących na terenie Miasta.

Obszar interwencji	Nazwa wskaźnika (+ źródło danych)	Wartość wskaźnika			
		bazowa (2019 r.)	2023 r.	2024 r.	Docelowa, zgodna z POŚ (2024 r.)
Zasoby geologiczne	powierzchnia użytków kopalnych (PIG-PIB MIDAS) [ha]	3,238	3,238	3,238	3,238
Gleby	liczba obszarów osuwiskowych (UM Olsztyna) [szt.]	72 (2018 r.)	b.d.	22 osuwiska 42 tereny zagrożone ruchami masowymi	poniżej 72
	powierzchnia gruntów rolnych na terenie Miasta Olsztyna (UM Olsztyna (WGiGN) [ha]	1160	1130	1130	poniżej 1160
	powierzchnia gruntów zabudowanych i zurbanizowanych na terenie Miasta Olsztyna (UM Olsztyna (WGiGN) [ha]	3840	3886	3885	powyżej 3840
Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów	masa unieszkodliwionych odpadów zawierających azbest (UM Olsztyna) (Mg)	17,88	2,78	5,888	powyżej 17,88
	ilość zebranych odpadów komunalnych w przeliczeniu na 1 mieszkańca rocznie (GUS) (kg)	393,0	364,0	392,0	poniżej 393,0
	masa odebranych odpadów komunalnych zebranych selektywnie ogółem (GUS) (Mg)	16 132,18	20 094,75	22 863,51	powyżej 16 132,18
	udział odebranych i zebranych niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych do ogółu odpadów (GUS) (%)	73,13	67,10	65,00	poniżej 73,13
	liczba punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych (UM Olsztyna) (szt.)	1	1	1	2
Ochrona zasobów przyrodniczych	powierzchnia terenów zieleni (parki, zieleń uliczna, zieleńce, tereny zieleni osiedlowej) (GUS) (ha)	527,07	578,03	brak danych	powyżej 434,44
	liczba pomników przyrody ogółem (GUS) (szt.)	34	47	51	powyżej 34
	poziom lesistości (GUS) (%)	21,1	22,0	21,9	powyżej 21,1
	powierzchnia lasów (GUS) (ha)	1 865,1	1 972,87	1 974,91	powyżej 1 865,1

Obszar interwencji	Nazwa wskaźnika (+ źródło danych)	Wartość wskaźnika			
		bazowa (2019 r.)	2023 r.	2024 r.	Docelowa, zgodna z POŚ (2024 r.)
Zagrożenia poważnymi awariami	liczba przypadków wystąpienia poważnych awarii (odpowiadających definicji zawartej w art. 3 pkt 23 ustawy POŚ) (GIOŚ)	0	0	0	0

W obszarze interwencji *Ochrona klimatu i jakości powietrza* zostało przedstawionych dziesięć wskaźników. Dotyczą one infrastruktury ciepłowniczej, gazowniczej i drogowej, emisji zanieczyszczeń gazowych i pyłowych oraz stopnia redukcji zanieczyszczeń pyłowych oraz ilości zanieczyszczeń niespełniających wymogów w strefie Miasta Olsztyna. Analizując emisję zanieczyszczeń gazowych z zakładów szczególnie uciążliwych ogółem, w odniesieniu do roku bazowego 2019 nastąpiło zmniejszenie emisji o ponad 168 tys. Mg. Znaczącemu obniżeniu uległa również emisja zanieczyszczeń pyłowych. Zachowany został także wysoki stopień redukcji pyłów w Mieście Olsztynie (ponad 99%). W latach 2023-2024 uległa zwiększeniu długość infrastruktury ciepłowniczej oraz gazowej. W porównaniu do roku bazowego (2019), w 2024 r. wzrosła długość czynnej sieci gazowej ogółem (wzrost o 16880 m) oraz długość sieci ciepłowniczej i rozdzielczej ogółem (wzrost o 14,2 km). Również tendencję wzrostową zaobserwowano w przypadku rozwoju infrastruktury drogowej (w tym rowerowej). Zwiększyła się długość dróg gminnych i powiatowych o twardej nawierzchni na 100 km² (wzrost o 4 km) oraz wzrosła długość ścieżek rowerowych w Mieście Olsztynie o 15 km (2024 r.). Po zakończeniu inwestycji tramwajowej zwiększyła się liczba przystanków komunikacji miejskiej (wzrost o 81) oraz wzrosła długość bus-pasów (wzrost o 0,4 km). Analiza powyższych wskaźników wykazała, iż Miasto Olsztyn stale podejmuje działania mające w jak najlepszym stopniu wpływać na stan jakości powietrza.

Kolejnym obszarem interwencji, w którym Miasto Olsztyn kontynuowało i realizowało wiele zadań dotyczących poprawy klimatu akustycznego i dotrzymania standardów jakości powietrza są *Zagrożenia hałasem*. Za lata 2023 i 2024 brak jest danych wskazujących bezpośrednio liczbę ludności narażonej na hałas na terenie Miasta Olsztyna, w odniesieniu do hałasu drogowego. Niemniej jednak w „Programie ochrony środowiska przed hałasem dla obszaru województwa warmińsko-mazurskiego” (przyjętym Uchwałą Nr LVIII/934/24 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 23.04.2024 r.) przedstawiono wykaz terenów wymagających podjęcia działań ograniczających poziom hałasu w środowisku wraz ze wskazaniem liczby mieszkańców na tych terenach. W Mieście Olsztynie szacunkowa liczba mieszkańców, zlokalizowanych na terenach, na których występują przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu drogowego wyrażonego wskaźnikiem L_{DWN} w zakresie 1-5 dB wynosi 246. Opierając się na powyższych informacjach jednoznacznie wskazuje się, że działania prowadzone w Mieście Olsztynie w odniesieniu do ochrony środowiska względem klimatu akustycznego są prowadzone w sposób konsekwentny i efektywny. Wynika to bezpośrednio z ciągłej realizacji zadań omówionych w Tab. 2.

Pod względem stanu zdrowia mieszkańców Miasta Olsztyna, szczególną rolę odgrywają działania mające na celu stałą kontrolę i monitoring pól elektromagnetycznych. Wskaźnikiem obrazującym stan lokalnego środowiska był

udział ogólnej liczby punktów pomiarowych, w których stwierdzono przekroczenie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych. POŚ zakłada, że wartość tego wskaźnika będzie wynosiła zero i że zostanie utrzymana. W analizowanym okresie utrzymano zamierzony cel, ponieważ wyniki pomiarów poziomów pól elektromagnetycznych w żadnym z wyznaczonych punktów pomiarowych nie przekroczyły dopuszczalnych poziomów składowej elektrycznej i magnetycznej, które wynoszą odpowiednio 61 V/m i 0,16 A/m dla miejsc dostępnych dla ludności.

W obszarze *Gospodarowania wodami*, istotnym dla rozwoju Miasta Olsztyna było monitorowanie wskaźników obrazujących stan gospodarki wodnej w latach 2023-2024. POŚ dla Miasta Olsztyna, zgodnie z IIaPGW (2022) zakłada osiągnięcie dobrego stanu jednolitych części wód powierzchniowych, niemniej jednak należy zaznaczyć, iż IIaPGW (2022), która w międzyczasie weszła w życie, wykazuje różnicę w układzie jednostek planistycznych JCWP, zmiany typologii oraz zmiany w statusach części wód. Ponadto, system klasyfikacji jakości wód również uległ pewnej modyfikacji od stycznia 2022 r.

Wartością bazową z 2019 r. określającą ilość JCWP rzek wykazującą stan/potencjał ekologiczny dobry i bardzo dobry wód jest 25%. Wartość ta określona była na podstawie oceny stanu wód ośmiu JCWP, których zlewnie wyznaczone były zgodnie z aPGW (2016). Udział procentowy stanu/potencjału ekologicznego JCWP rzek w stanie dobrym na koniec 2024 roku wyniósł 20%. Jest on wyliczony na podstawie oceny stanu obecnie wyznaczonych pięciu JCWP rzek (zgodnie z IIaPGW).

Biorąc pod uwagę powyższe, mimo pewnej trudności w porównaniu obu wyników, stwierdza się, iż w okresie raportowania stan JCWP rzek na terenie Olsztyna w niewielkim stopniu zmienił się niekorzystnie, tj. badania przeprowadzane w latach 2019-2024 przez WIOŚ Olsztyn oraz zrealizowana w ramach PMŚ ocena jakości wód na koniec 2024 roku wykazały pogorszenie jakości wód JCWP rzecznych w stosunku do oceny wystawionej na koniec 2019 roku.

Zgodnie z oceną wyznaczoną za okres 2019-2024 żadna z JCWP jeziornych występujących na terenie Miasta Olsztyna nie wykazała dobrego *stanu/potencjału ekologicznego*. W analizowanym okresie JCWP jeziorne w 75% wykazywały umiarkowany i w 25% słaby stan/potencjał ekologiczny jakości wód. Tak więc dążenie do osiągnięcia dobrego stanu wód powierzchniowych nie zostało osiągnięte.

Pozytywnie należy ocenić działania Miasta Olsztyna w zakresie małej retencji. Założenia przyjęte w POŚ zostały osiągnięte już w 2022 r.

W zakresie *efektów rzeczowych inwestycji w danym roku – obwałowania* przeciwpowodziowe GUS podaje, iż już od lat nie odnotowano powstania nowych obwałowań przeciwpowodziowych.

W zakresie obszaru interwencji *Gospodarka wodno-ściekowa* monitorowano zmiany zachodzące na terenie Miasta Olsztyna i wyznaczono 6 wskaźników obrazujących jej stan w okresie raportowania. „POŚ dla Miasta Olsztyna do 2024 r. z uwzględnieniem perspektywy do roku 2030” wyznacza docelową wartość *długości sieci i przyłączy wodociągowych będących na stanie PWiK* powyżej 390,5 km. W okresie raportowania długość sieci i przyłączy wodociągowych na koniec 2024 r. wyniosła 409,62 km i tym samym przekroczyła jego docelową wartość. Wyznaczoną wartość docelową przekroczył również wskaźnik *długość sieci i przyłączy kanalizacji sanitarnej będących na stanie spółki PWiK*, który na koniec 2024 r. wynosił 388 km. W okresie raportowania

nie rozbudowywano sieci kanalizacji deszczowej, jej długość nie wzrosła w stosunku do wartości bazowej.

Kolejny wskaźnik przedstawiający *korzystających z instalacji w % ogółu ludności – ogółem kanalizacja* cały czas utrzymuje się na poziomie 100% odsetka ludności korzystającej z systemu urządzeń kanalizacji.

W przypadku wskaźnika monitorującego *gromadzenie i wywóz nieczystości ciekłych* już w 2023 roku osiągnięto zamierzony cel, tj. zmniejszenie liczby zbiorników bezodpływowych poniżej 209, liczba zbiorników w analizowanych latach zmalała do 151 sztuk.

W okresie raportowania wskaźnik *sprzedaży wody* nie wpisywał się w przyjęty docelowy trend spadkowy przewidziany na 2024 rok. Wpłynął na to przyrost liczby odbiorców usług wodociągowo-kanalizacyjnych i tym samym wzrost sprzedaży wody. W roku 2024 sprzedaż wody wyniosła 10 404,57 tys. m³ i była wyższa w stosunku do roku 2023 (8 045 tys. m³) oraz lat poprzednich.

Miasto Olsztyn zlokalizowane jest na obszarze, w którym potencjalnie mogą znajdować się zasoby surowców mineralnych. Zgodnie z informacjami pochodzącymi z geologicznego portalu mapowego PIG-PIB System Gospodarki i Ochrony Bogactw Mineralnych „MIDAS”, na terenie Miasta Olsztyna udokumentowano złożę „Karolin” o powierzchni 3,238 ha (rodzaj surowca: surowce ilaste). Eksploatację złoża zakończono 31.12.1992 r. POŚ nie wskazywał na wzrost powierzchni użytków kopalnych, dlatego wartość docelowa wskaźnika powierzchni tych użytków wyznaczona została jako 3,238 ha. Na terenie Miasta Olsztyna aktualnie nie prowadzi się eksploatacji złóż surowców mineralnych.

Kierunek interwencji w obszarze *Gleb* zakłada m.in. zmniejszenie powierzchni gruntów rolnych oraz wzrost terenów zurbanizowanych. W raportowanym okresie zmniejszyła się powierzchnia gruntów rolnych na terenie Miasta Olsztyna o 30 ha. Zaobserwowano natomiast wzrost powierzchni gruntów zabudowanych i zurbanizowanych o 45 ha, co jest efektem stałego rozwijania się Miasta pod względem lokowania nowych budynków mieszkalnych, mieszkalno-usługowych oraz handlowych. W raportowanym okresie Miasto Olsztyn z powodzeniem prowadziło działania mające na celu zmniejszenie liczby obszarów osuwiskowych. Przeprowadzona inwentaryzacja wskazała na zmniejszenie ich liczby z 72 do 22, co jest znaczącą poprawą w zakresie ochrony gleb i gruntów.

Istotnym aspektem w funkcjonowaniu Miasta Olsztyna jest realizacja zadań dotyczących *Gospodarki odpadami i zapobieganiu powstawaniu odpadów*. Wyznaczono w tym obszarze interwencji 5 wskaźników monitoringowych. Na terenie Miasta Olsztyna systematycznie prowadzone jest usuwanie wyrobów zawierających azbest. W analizowanym okresie usunięto 8,668 Mg wyrobów zawierających azbest. Biorąc pod uwagę lata 2023-2024 obowiązywania „Programu Ochrony Środowiska dla Miasta Olsztyna do roku 2024”, nie osiągnięto zakładanego systematycznego wzrostu usuwanych wyrobów zawierających azbest, pomimo udzielanych przez Miasto Olsztyn dofinansowań na ten cel. Wynikało to ze spadku zainteresowania mieszkańców starających się o wsparcie finansowanie na usuwanie wyrobów azbestowych.

Wskaźnik dotyczący ilości zebranych odpadów komunalnych w przeliczeniu na 1 mieszkańca w analizowanym okresie uległ wzrostowi, niemniej jest niższy od wskaźnika docelowego. W odniesieniu do wskaźnika dotyczącego masy odebranych odpadów komunalnych zebranych selektywnie, w analizowanym okresie wskaźnik ten wzrósł i przekroczył poziom docelowy. Założony trend spadkowy dla wskaźnika

dotyczącego udziału odebranych i zebranych niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych do ogółu odpadów w analizowanym okresie został osiągnięty. W odniesieniu do wartości bazowej wynoszącej 73,13%, udział ten wyniósł 67,10% w 2023 r. i 65,00% w 2024 r.

Na ww. sytuację niewątpliwie mają wpływ działania edukacyjne w zakresie zapobiegania powstawaniu odpadów oraz właściwego postępowania z odpadami, prowadzone przez Urząd Miasta. Wartość wskaźnika dotyczącego liczby punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych w analizowanym okresie nie uległ zmianie.

W nawiązaniu do dobrze funkcjonującej gospodarki odpadami, działania władz Miasta Olsztyna w sposób ciągły polepszały również standard życia mieszkańców realizując zadania dotyczące *Ochrony zasobów przyrodniczych*. W 2019 r. powierzchnia terenów zieleni wyniosła 527,07 ha. W roku 2023 powierzchnia ta wzrosła i przekroczyła poziom docelowy wyznaczony w „Programie Ochrony Środowiska dla Miasta Olsztyna do roku 2024”. W analizowanym okresie liczba pomników przyrody na terenie Miasta Olsztyna zwiększyła się z 34 do 51 sztuk. Ponadto wzrósł poziom lesistości (wartość bazowa – 21,1%). W roku 2023 wartość poziomu lesistości wynosiła 22,0%, natomiast w 2024 - 21,9%. W odniesieniu do 2019 r. zwiększyła się powierzchnia lasów na terenie Miasta Olsztyna o ok. 110 ha. Przyrost powierzchni leśnych jest efektem działań prowadzonych zgodnie m.in. z Uproszczonym Planem Urządzania Lasu dla Lasu Miejskiego w Olsztynie.

Ostatnim obszarem interwencji, który został wyznaczony w „Programie ochrony środowiska dla Miasta Olsztyna do 2024 r. z uwzględnieniem perspektywy do roku 2030” są *Zagrożenia poważnymi awariami*. W latach 2023-2024 na terenie Miasta Olsztyna nie miało miejsce żadne wydarzenie o znamionach poważnej awarii lub poważna awaria przemysłowa.

V. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

„Program Ochrony Środowiska dla Miasta Olsztyna do 2024 r. z uwzględnieniem perspektywy do roku 2030” został sporządzony na podstawie art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity: Dz. U. z 2024 r., poz. 54) i przyjęty uchwałą Nr XXXIII/558/21 Rady Miasta Olsztyna z dnia 28 kwietnia 2021 r. Zgodnie z art. 18 ust. 2 Raport z realizacji POŚ powinien być sporządzany co dwa lata. Jest dokumentem, który przedstawia się Radzie Miasta. Niniejszy Raport odnosi się do ww. POŚ i obejmuje lata 2023-2024, wchodzące w okres obowiązywania Programu. Raport miał na celu przedstawić i podsumować działania, które zostały podjęte dla realizacji zadań i osiągnięcia celów wyznaczonych w „Programie Ochrony Środowiska...” wraz z efektami tych działań. Do sporządzenia Raportu wykorzystano informacje uzyskane z Urzędu Miasta Olsztyna, jednostek miejskich oraz szeregu podmiotów i instytucji działających na terenie Miasta Olsztyna. Posługiwano się ponadto danymi w formie elektronicznej, udostępnionymi w Biuletynie Informacji Publicznej, danymi statystycznymi BDL GUS oraz danymi pochodzącymi z PMŚ. Niniejszy Raport jest drugim raportem sporządzonym dla POŚ i obejmuje okres 2023-2024. Cele i zadania określone w POŚ były realizowane w analizowanych latach. W niniejszym Raporcie każde zadanie omówiono pod względem stopnia jego realizacji w analizowanym okresie. W podsumowaniu dokonano oceny realizacji zadań wyznaczonych w „Programie Ochrony Środowiska...” na podstawie wskaźników obrazujących stan lokalnego środowiska. W dokumencie wykazano, że w latach 2023-2024 wykonano 92% zadań wskazanych do realizacji w tym okresie. We wszystkich obszarach interwencji wymienionych w „Programie Ochrony Środowiska...” Miasto Olsztyn realizowało omówione zadania tak, aby stale poprawiać i polepszać warunki życia mieszkańców oraz pozytywnie wpływać na jakość ochrony środowiska. Po dokonaniu wnikliwej analizy zebranych danych uznano stopień realizacji celów i zadań za bardzo dobry.

SPIS TABEL

Tab. 1. Ochrona klimatu i jakości powietrza.....	10
Tab. 2. Zagrożenie hałasem.....	35
Tab. 3. Pola elektromagnetyczne.....	47
Tab. 4. Gospodarowanie wodami.....	49
Tab. 5. Ocena stanu wszystkich JCWP, których zlewnie znajdują się w obrębie Miasta Olsztyna.	69
Tab. 6. Gospodarka wodno-ściekowa.....	72
Tab. 7. Zasoby geologiczne.....	81
Tab. 8. Gleby.....	83
Tab. 9. Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów.....	90
Tab. 10. Zasoby przyrodnicze.....	98
Tab. 11. Zagrożenia poważnymi awariami.....	117
Tab. 12. Ocena realizacji Programu Ochrony Środowiska na podstawie wskaźników.....	120

SPIS RYSUNKÓW

Rys. 1. Nowa pętla tramwajowa na osiedlu „Pieczewo”.....	32
Rys. 2. Elektroniczny rozkład jazdy na pętli „Pieczewo”.....	33
Rys. 3. Nowa nawierzchnia asfaltowa na ul. Krasickiego.....	34
Rys. 4. Nowa linia tramwajowa, elektroniczny rozkład jazdy i nowa ścieżka rowerowa przy ul. Krasickiego.....	46
Rys. 5. Formy zagospodarowania terenu wokół zbiornika małej retencji wód opadowych przy ul. Sikorskiego/Paukszty.....	65
Rys. 6. Modernizacja i rozbudowa przepompowni P10.....	77
Rys. 7. Odtworzenie przepompowni ścieków P-4 przy ul. Bałtyckiej.....	78
Rys. 8. Czyszczenie hydrodynamiczne sieci sanitarnej w ul. Lubelskiej.....	79
Rys. 9. Przegląd stanu technicznego kanalizacji sanitarnej kamerą TV.....	79
Rys. 10. Regulacja włączów na sieci sanitarnej za pomocą frezu hydraulicznego w ul. Synów Pułku.....	80